

NEWTON Dictate 2.7 / NET

Uživatelský manuál

NEWTON Dictate / NEWTON Dictate Bar

Chceme být stále lepší

Naším cílem je program
NEWTON Dictate neustále
zlepšovat tak, aby byl Vaším
co nejlepším pomocníkem.

Budeme rádi za Vaše
připomínky a podněty.

Zasílejte je, prosím,
na e-mailovou adresu:
v2t@diktovani.cz.

ŘEŠENÍ PRO PŘEPIS ŘEČI DO TEXTU PATŘÍ MEZI ŠPIČKOVÉ INFORMAČNÍ TECHNOLOGIE SOUČASNOSTI

Aplikace pro přepis řeči do textu
NEWTON Dictate, vlajkový
produkt firmy NEWTON
Technologies, je výsledkem
několikaleté intenzivní spolu-
práce předního výzkumného
pracoviště Technické univerzity
v Liberci a vedoucí české firmy
v oblasti zpracování informačních
zdrojů. NEWTON Dictate pracuje
s největším slovníkem na čes-
kém trhu.

Systém přepisuje spojitou řeč,
tedy běžný diktát.

Používat jej může každý, kdo
mluví srozumitelně (mírná vada
řeči není překážkou, program
lze naučit na konkrétní hlas)
a dokáže sledovat přepisovaný
text na obrazovce.

Při čtení tohoto manuálu získáte
základní dovednosti pro ovlá-
dání NEWTON Dictate.

Naučte se používat moderní
technologie, která Vám při správném
používání může ušetřit
mnoho času a energie.

© 2008-2011 NEWTON Technologies, a.s. & Technická univerzita v Liberci

WWW.DIKTOVANI.CZ

NEWTON TECHNOLOGIES, A. S., NA PANKRÁCI 1683/127, PRAHA 4, 140 00
+420 225 540 120 (TELEFON), +420 225 540 101 (FAX)
INFO@NEWTONTech.CZ (E-MAIL)

newton technologies

Obsah:

1	Základní pravidla pro práci s programem NEWTON Dictate	4
2	Diktovací desatero.....	5
3	Práce s programem NEWTON Dictate	6
3.1	Doporučená hardwarová konfigurace.....	6
3.2	Instalace programu.....	6
3.2.1	Nutné softwarové součásti.....	6
3.2.2	Instalace nesíťové verze NEWTON Dictate	7
3.2.3	Instalace síťové verze NEWTON Dictate	12
3.2.4	Instalace sdílených složek síťové verze NEWTON Dictate.....	14
3.2.5	Instalace slovníků	18
3.2.6	Instalace balíčku DIKTUJ DOUBLE	20
3.3	Spuštění programu	21
3.4	Nastavení programu při prvním spuštění.....	22
3.5	Uživatelé v síťové verzi (NET)	23
3.5.1	Založení nového uživatele	24
3.5.2	Přihlášení uživatele	24
3.6	Vzhled a režimy programu NEWTON Dictate	24
3.6.1	Režim diktování	25
3.6.2	Režim editace a korektura textu	26
3.7	Vzhled programu NEWTON Dictate Bar.....	29
3.7.1	Režim naslouchání	29
3.7.2	Režim diktování	30
3.7.3	Diktování do zvoleného okna (aplikace)	32
3.8	Vkládání a diktování nových slov a slovních spojení	32
3.8.1	Hlasová makra (tvorba uživatelského slovníku).....	32
3.8.2	Klávesová makra	36
3.9	Zálohování a přenos uživatelského slovníku (hlasových maker) a klávesových maker	41
3.10	Ukládání, vytvoření nového souboru, otevření již vytvořeného souboru	43
3.10.1	Operace se soubory v programu NEWTON Dictate	43
3.10.2	Operace se soubory v programu NEWTON Dictate Bar.....	44
3.11	Export a tisk.....	44
3.11.1	Export a tisk v programu NEWTON Dictate.....	44
3.11.2	Export audio složky v programu NEWTON Dictate Bar.....	46
3.12	Přepis z audio souboru (např. z diktafonu) - volitelná komponenta NEWTON Dictate.....	46
3.13	Spuštění diktafonu	47
3.14	Nastavení způsobu ověření licence	50
3.15	Nastavení parametrů pro přepis (přepínání hlasových profilů, slovníků)	53
3.15.1	Nastavení funkcí NEWTON Dictate Baru	55
3.16	Nastavení vzhledu programu NEWTON Dictate.....	56
3.17	Kopírování a mazání textu se zvukem nebo bez zvuku	57
3.18	Ovládání pomocí externích zařízení	58
3.19	Klávesové zkratky programu NEWTON Dictate	60
3.20	Hlasové ovládání funkcí programu	60
3.21	Nastavení ukládání a kvality	63
3.22	Znovunačtení licence	64

3.23	Aktualizace licence	64
3.24	Nápověda	65
3.25	Ukončení práce s programem NEWTON Dictate.....	65
4	Hlasová adaptace	66
4.1	Vytvoření hlasového profilu.....	66
4.2	Problémy s adaptací - příčiny a řešení	69
5	Pravidla diktování	70
5.1	Obecná pravidla diktování	70
5.2	Speciální symboly.....	71
5.3	Čísla obecně.....	71
5.4	Číslování odstavců.....	72
5.5	Peněžní částky	72
5.6	Časové údaje	73
5.7	Tituly a hodnoty.....	73
5.8	Obchodní společnosti	74
5.9	Zákony, paragrafy, odstavce, písmena	75
5.10	Spisové značky a čísla jednací.....	76
5.11	Používaná hláskovací abeceda.....	77
6	Nastavení hlasitosti mikrofonu ve Windows	78
6.1	Nastavení pro Windows 7 a Windows Vista	78
6.2	Nastavení pro Windows XP	80
7	Poznámky k NEWTON Dictate verze 2.7	83
7.1	Horní a dolní index	83
7.2	Změna barvy písma.....	83
8	Přílohy	84
8.1	Příloha A - seznam vět hlasové adaptace	84

1 Základní pravidla pro práci s programem NEWTON Dictate

Hlasové diktování v programu NEWTON Dictate se provádí pomocí mikrofonu připojeného ke zvukové kartě počítače. Pro správnou funkci programu je proto třeba dodržet:

A. Základní provozní podmínky:

- 1) V bezprostředním okolí osoby, která diktuje, by neměly být zdroje zvukového rušení, tj. neměli by zde mluvit další lidé, nemělo by **hlasitě** hrát např. rádio, televize nebo CD přehrávač, protože většina mikrofonů snímá zvuk z celého okolního prostoru.
- 2) Použitý mikrofon by měl být umístěn v definované vzdálenosti od úst (cca 5 cm), **ne přímo před ústy** (kde hrozí rušení výdechovým proudem), **ale spíše při kraji úst či pod ústy**. Pokud používáte mikrofon s velkými sluchátky a nechcete mít sluchátka nasazena na uších, dejte si je těsně před uši. Doporučuje se mít sluchátka stále nasazená na hlavě.
- 3) Před začátkem diktování pohledem **ověřte, že hlasový profil zobrazený v horní liště programu odpovídá buď vašemu pohlaví nebo profilu, který jste si vytvořili hlasovou adaptací**. V případě potřeby profil změňte v menu **Nastavení - Parametry přepisu**. Program si pamatuje předešlé nastavení.

B. Základní zásady pro správné diktování:

- 1) Během diktování **vyslovujte přirozeně** rychle, jak běžně mluvíte, a srozumitelně, jako kdybyste chtěli, aby vám někdo cizí dobře rozuměl. Nekřičte, ale ani nešeptejte. **Nezdůrazňujte** (nezvýrazňujte) také části slov.
- 2) **Vyslovujte plynule**, snažte se mezi jednotlivými slovy ve větách nedělat velké pauzy. Mezní rychlost diktování do programu je značně vysoká, nesmí jít ale na úkor srozumitelnosti či být doprovázena drmoláním slov. Příklady diktování najdete na www.diktovani.cz.
- 3) Pokud vám program náhodou ze začátku nerozumí, nepropadejte panice. **Zkuste čist běžný text** a pozorujte, jak program vnímá rozdílný rytmus čtení. Zkuste také změnit polohu mikrofonu před ústy nebo změnit hlasitost mikrofonu (viz. kapitola 7 *Nastavení hlasitosti mikrofonu ve Windows*). Uvidíte, že po přečtení několika textů vám program začne rozumět, neboť se podvědomě naučíte vyslovovat tak, jak to program pro svou správnou funkci potřebuje.
- 4) Až se s programem alespoň částečně sžijete a zjistíte, jakým stylem je do něj ve Vašem případě nejvhodnější diktovat, **proved'te adaptaci na svůj hlas**. Úspěšnost přepisu vašeho hlasu by se pak měla ještě zvýšit a celý rozpoznávací algoritmus a tím i odezva systému se zrychlí.
- 5) Pokud program opakovaně není schopen rozpoznat nějaké slovo, typicky například jméno či název, **přidejte si ho do vašeho uživatelského slovníku pomocí hlasového makra** - viz kapitola 3.8.1 *Hlasová makra*.

2 Diktovací desatero

1. Diktují se čárky, tečky a další interpunkční znaménka.
2. Pro diktování jednotlivých písmen použijte znakovou abecedu.
3. Snažte se diktovat souvisle v rámci věty.
4. Pracujete-li s notebookem, mějte jej zapojený do elektrické sítě.
5. Mikrofon mějte umístěný asi 5 cm před ústy, spíše při kraji úst či pod ústy.
6. Hlasovou adaptaci provádějte až poté, co si osvojíte pravidla diktování.
7. Do programu můžete přidávat nová slova, věty, odstavce i libovolně dlouhý text.
8. Systém rozpoznává lépe delší fráze, je lepší používat nezkrácené tvary slov.
9. Editovat a opravovat text je možné i během poslechu diktátu.
10. Program má automatické ukládání. Nastavte vhodný interval ukládání nebo automatické ukládání podle potřeby vypněte.

3 Práce s programem NEWTON Dictate

3.1 Doporučená hardwarová konfigurace

Doporučená konfigurace je závislá na použitém slovníku. Velikost slovníku je určujícím parametrem jak pro velikost operační paměti RAM, tak pro procesor počítače. Doporučenou konfigurací je:

- procesor Intel Core 2 Duo 1.8GHz a lepší,
- 1GB paměti pro OS Windows XP, 2GB pro Windows Vista a Windows 7
- dostatečné volné místo na pevném disku (například instalace s všeobecným nebo justičním slovníkem na disku zabere cca. 550 - 600 MB místa)
- běžná zvuková karta podporující vzorkovací frekvenci 16kHz, 16-ti bitové rozlišení.

Program funguje i s méně výkonným počítačem, slabší počítačová konfigurace však má zásadní vliv na výkon programu (vzhledem k velikosti slovníku jsou výše uvedené požadavky na paměť a výkon procesoru minimální pro zajištění bezproblémové práce na počítači). Program funguje i s jednojádrovými procesory.

Program lze po nainstalování spustit v případě, že je zapojeno zařízení pro záznam zvuku (mikrofon) připojené k počítači a je řádně konfigurované. Kvalita použitého mikrofону má rovněž zásadní vliv na kvalitu procesu rozpoznávání řeči. V případě nepřiměřené chybovosti rozpoznávání doporučujeme po zvládnutí pravidel pro diktování, popsaných v předchozích kapitolách, věnovat pozornost výběru kvalitního mikrofону. Obrat'te se s důvěrou na naše obchodní oddělení, které vám vhodný typ mikrofону doporučí.

3.2 Instalace programu

Tento postup instalace popisuje novou instalaci na "čistý" počítač. Instalace NEWTON Dictate se skládá z instalace samotné aplikace a z instalací slovníků.

3.2.1 Nutné softwarové součásti

Program NEWTON Dictate potřebuje mít ke své činnosti nainstalované následující softwarové doplňky:

- **Microsoft .NET Framework 3.5**

Pokud instalační procedura po spuštění zjistí, že prostředí run-time .NET Framework 3.5 není na počítači instalován, nabídne jeho stažení z internetu. Je možné jej nainstalovat předem z adresáře "install-rucne" na instalačním CD/DVD, a to dle výběru jeden z uvedených instalačních souborů:

- *dotnetfx35.exe* - kompletní instalační balík Microsoft .NET Framework 3.5
- *dotNetFx35setup_4web.exe* - instalace pouze nutných součástí z internetu pro Microsoft .NET Framework 3.5, zbytek instalace se stahuje z internetu

Aktualizovaný operační systém Windows XP SP3 a systémy Windows Vista a Windows 7 by již minimálně verzi .NET Framework 3.5 měly obsahovat.

- **Sentinel System Driver (není nutné instalovat při ověřování licence přes internet)**

Pokud jej počítač neobsahuje, je nutné jej nainstalovat z adresáře "install-rucne" na instalačním DVD, který obsahuje:

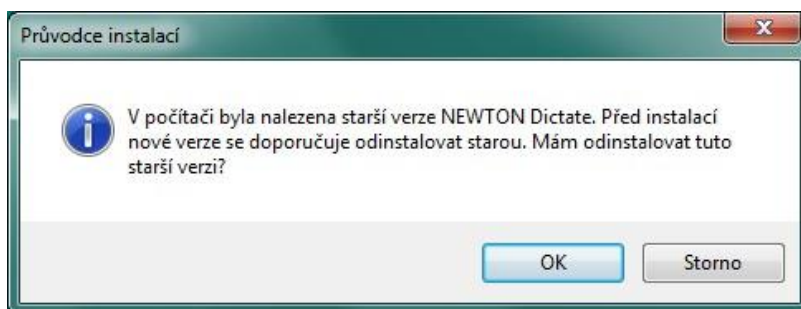
- *Sentinel System Driver Installer 7.5.2.exe* - kompletní instalační balík ovladačů hardwarového klíče Sentinel

Postup instalace je závislý na tom, zda instalujete síťovou či nesíťovou verzi programu, resp. zda instalujete balíček DIKTUJ DOUBLE. Instalace bude v závislosti na verzi programu probíhat pravděpodobně ve dvou krocích. Nejprve nainstalujete samotný program **NEWTON Dictate** a v druhém kroku budete instalovat dodané slovníky.

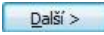
3.2.2 Instalace nesíťové verze NEWTON Dictate

Instalační procedura programu - *setup-nd-270-cs-basic.exe* nebo *setup-nd-270-cs-basic-wsp.exe* (s podporou zařízení na sériovém portu počítače) - je umístěna na instalačním CD/DVD v adresáři "install-cs". Je možné instalovat program přímo z CD/DVD nebo síťově. Instalační balíček k sobě nevyžaduje žádné další soubory. Pro úspěšné dokončení instalace je však třeba mít již nainstalované nutné softwarové součásti - popsané v kapitole 3.2.1 *Nutné softwarové součásti*). Instalaci vás provede standardní instalační průvodce.

Pokud instalační průvodce nalezne nainstalovanou předchozí verzi, objeví se následující okno s dotazem, zda ji chce odinstalovat.

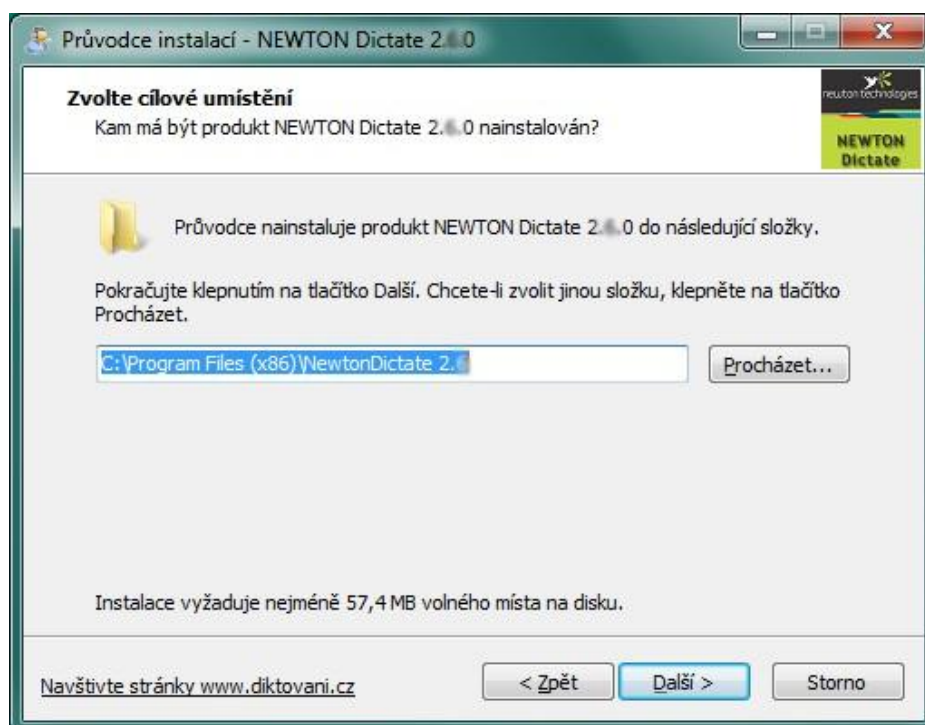

Po kladné odpovědi bude předchozí verze odinstalována a bude spuštěna instalace podle následujícího postupu.

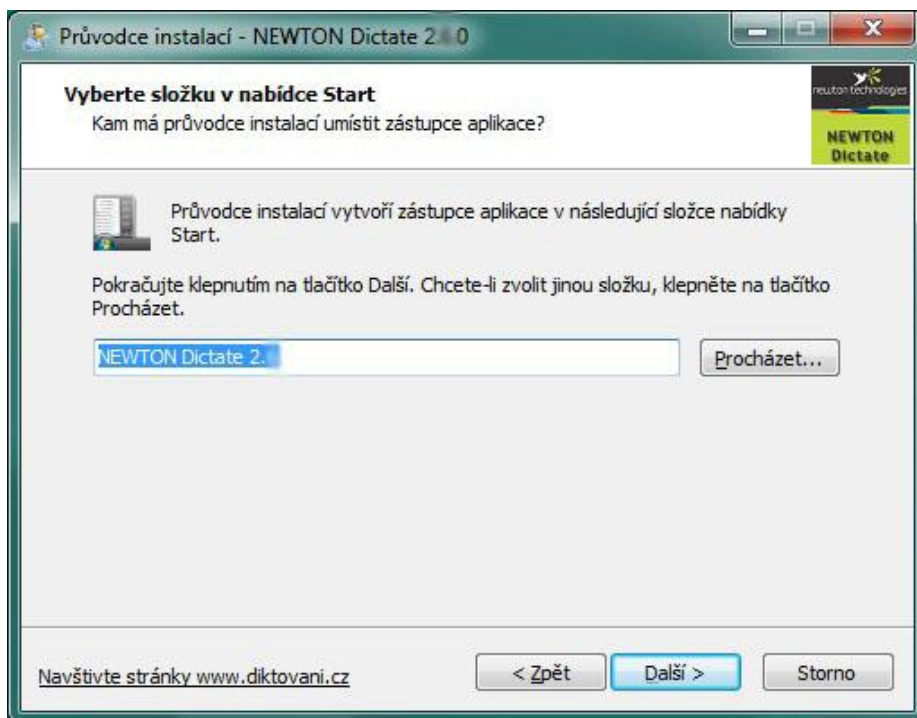
První obrazovkou je úvodní dialogové okno instalačního průvodce (viz následující obrázek). Stiskněte tlačítko pro pokračování.

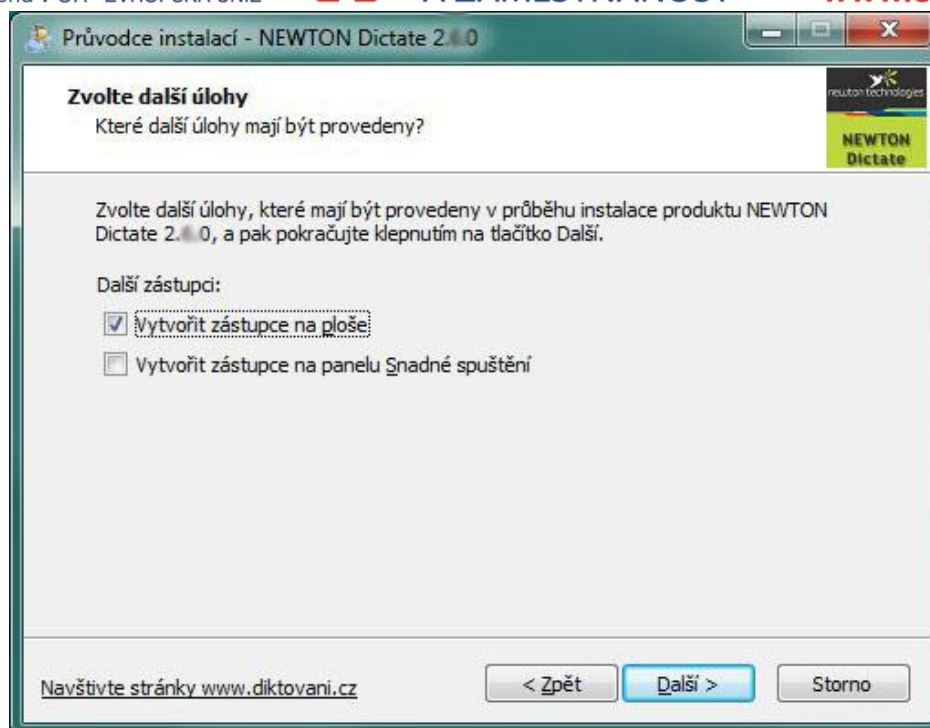
Nejprve vyberte cílové umístění programu. Můžete ponechat nabízené umístění nebo tlačítkem **Procházet...** vybrat umístění jiné.

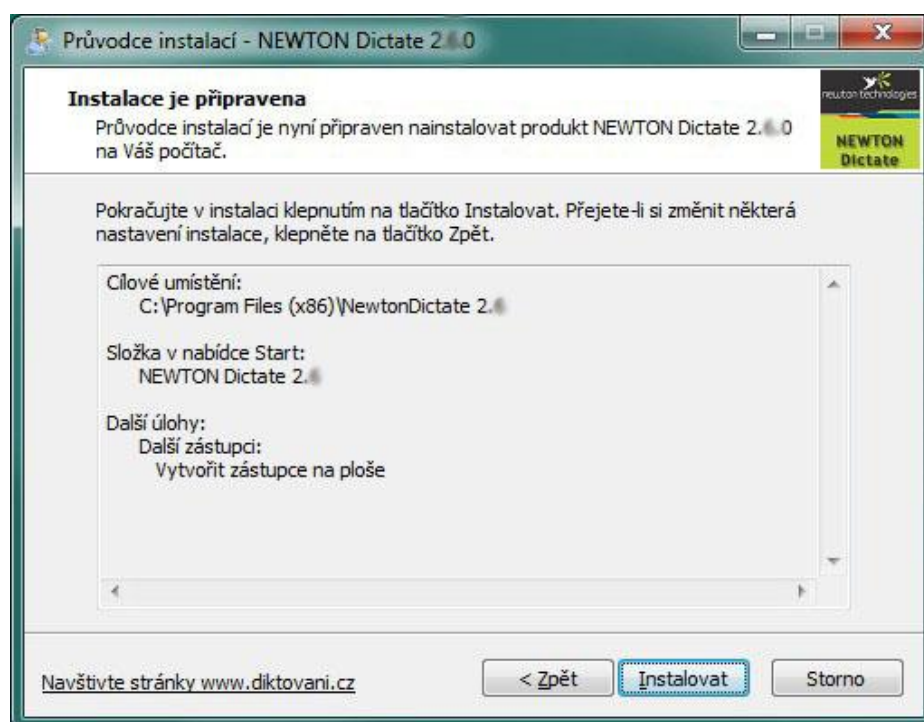
Pokud si přejete umístit zástupce do nabídky Start do nabízeného umístění, stiskněte v dalším dialogu tlačítko **Další >** nebo změňte tlačítkem **Procházet...** na jiné umístění.

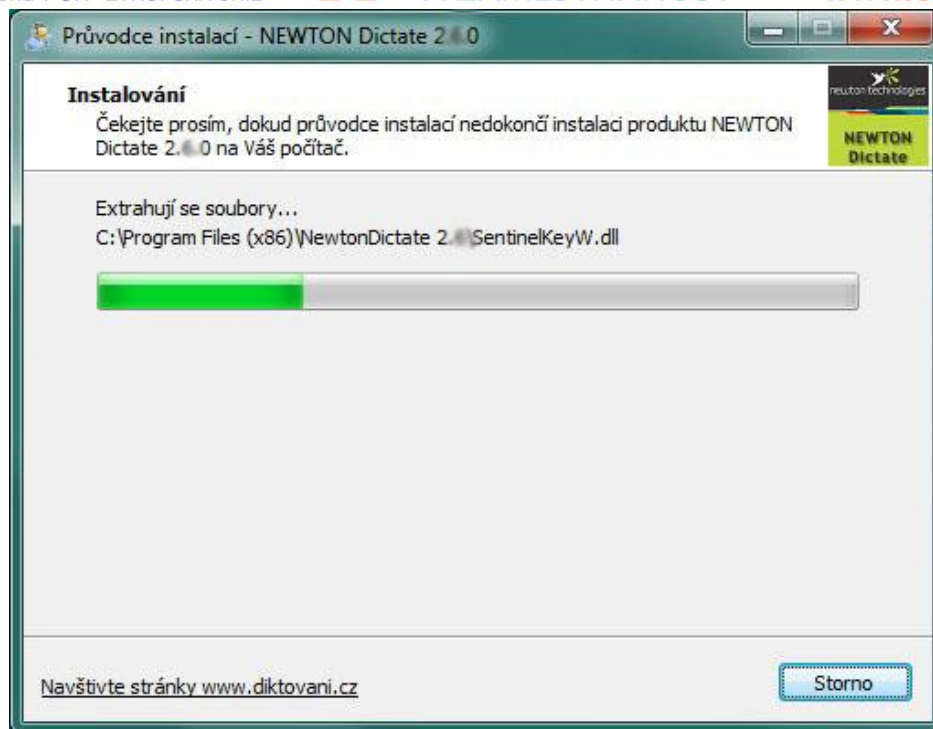
V následujícím dialogu zvolte, zda chcete vytvořit zástupce na ploše a/nebo v panelu Snadného spuštění a stiskněte tlačítko **Další >**.

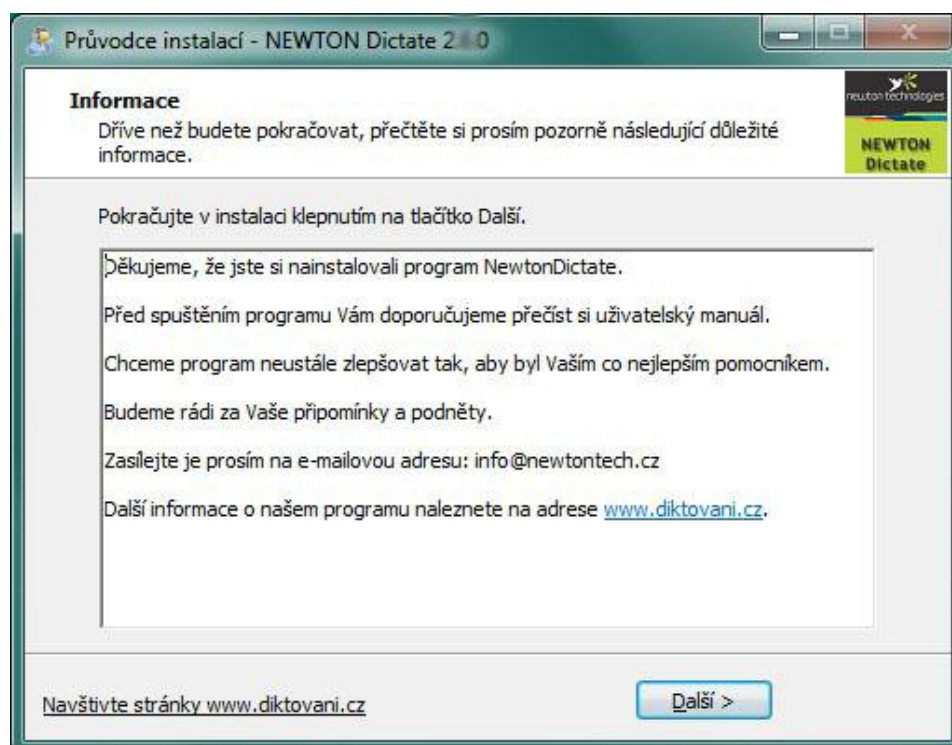
V následujícím dialogu jsou shrnuty parametry instalace. Pokud chcete v instalaci pokračovat, stiskněte tlačítko **Instalovat**.

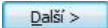

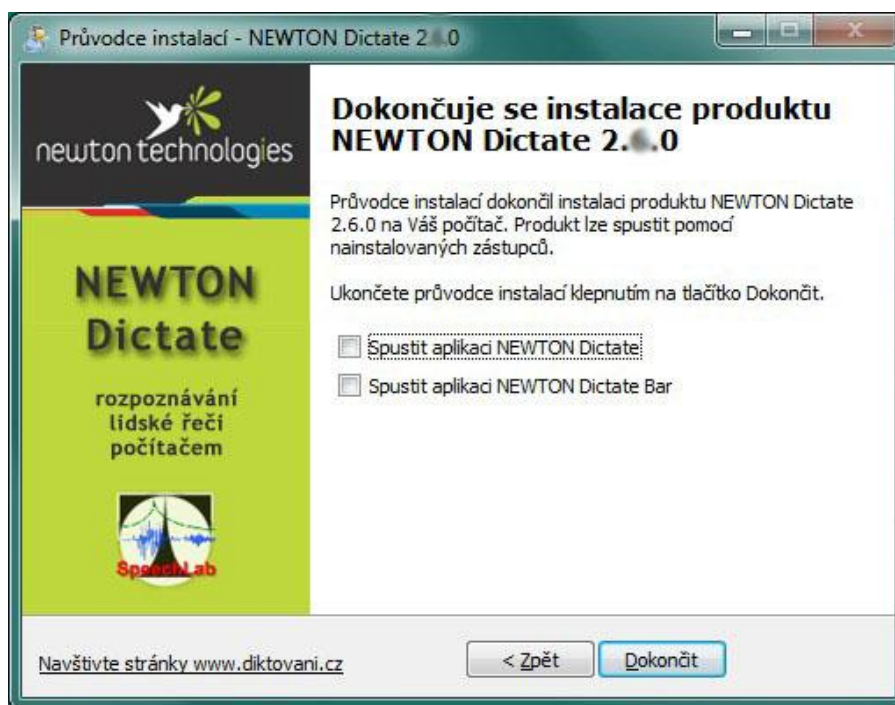
Průvodce pokračuje nainstalováním programových komponent a nastavení do vašeho počítače.

Po dokončení kopírování souborů do počítače je zobrazen následující dialog, který informuje o úspěšném dokončení instalace a zobrazuje důležité informace pro další používání programu.

Po stisku tlačítka se objeví poslední dialog instalačního průvodce:

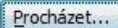
Zde máte možnost zaškrtnutím příslušné volby umožnit spuštění programu NEWTON Dictate či NEWTON Dictate Bar ihned po ukončení tohoto instalačního průvodce (tlačítkem).

Pokud se během instalace objeví neočekávaná chyba, pokuste se program nainstalovat znovu nebo se obraťte na technickou podporu.

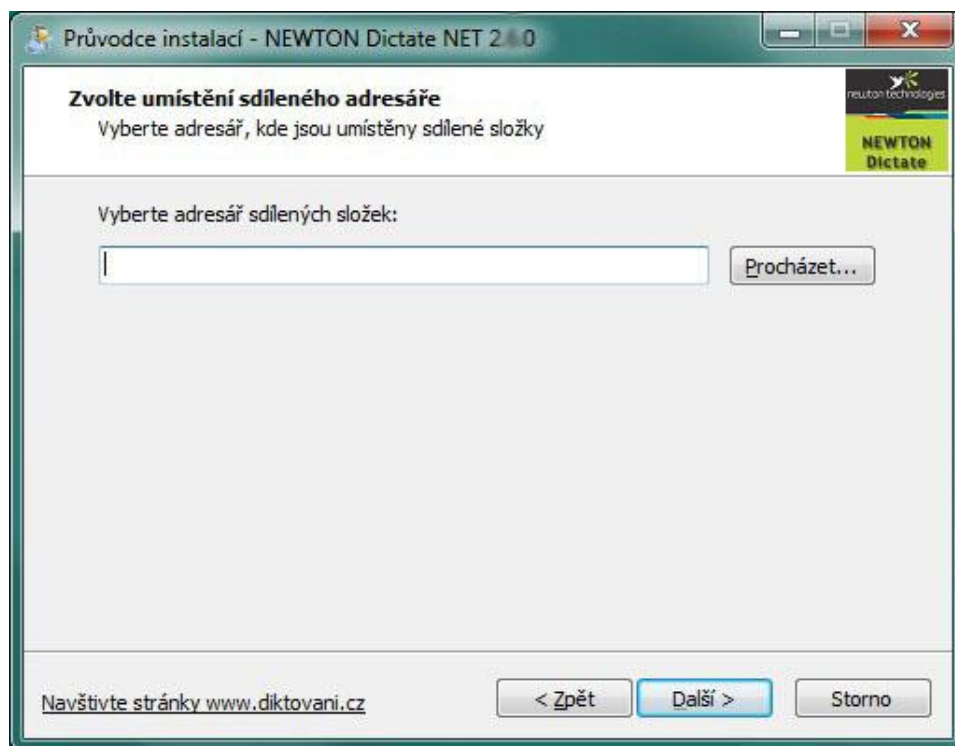
3.2.3 Instalace síťové verze NEWTON Dictate

Instalační procedura programu - *setup-nd-270-cs-basic-net.exe* - je umístěna na instalačním CD/DVD v adresáři "install-cs". Dále platí informace uvedené v první odstavci předchozí kapitoly. Instalaci vás provede standardní instalační průvodce.

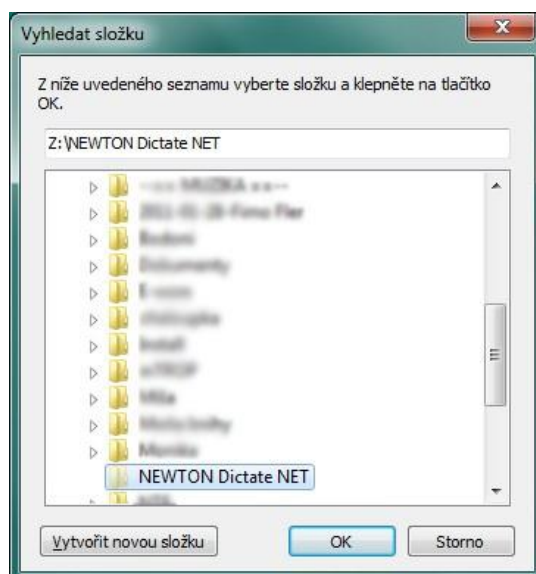
Dialogová okna a postup instalace jsou kromě označení NET a nastavení umístění sdílených informací identická jako v předchozí kapitole o instalaci nesíťové verze.

Nejprve vyberte cílové umístění instalace programu. Můžete ponechat nabízené umístění nebo tlačítkem vybrat umístění jiné.

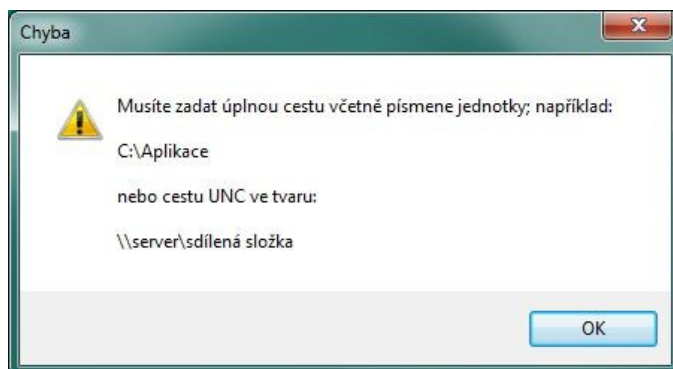
Síťová verze (NET) umožňuje sdílet složky se slovníky a uživatelským nastavením mezi jednotlivými počítači v síti. V dalším kroku instalace je proto potřeba vybrat umístění těchto sdílených složek. Příprava těchto sdílených složek je popsána v následující kapitole. Umístění adresáře sdílených složek zadáte přímo (na obrázku pomocí UNC cesty, například \\server1\NewtonDictateNet) nebo vyberete pomocí tlačítka a program pomocí dialogu podle následujícího obrázku umožní adresář vyhledat.

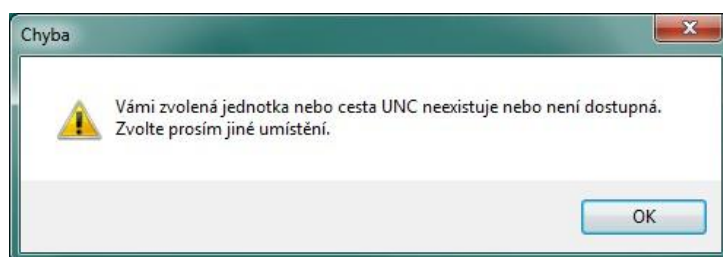
Pokud nevíte, kde se adresář sdílených složek nachází, informujte se u vaší technické podpory nebo osoby, která instalaci sdílených složek prováděla.

Pokud nevyberete žádnou cestu ke sdíleným složkám, objeví se následující chybové hlášení.

Při zadání chybné cesty je rovněž zobrazeno chybové hlášení:

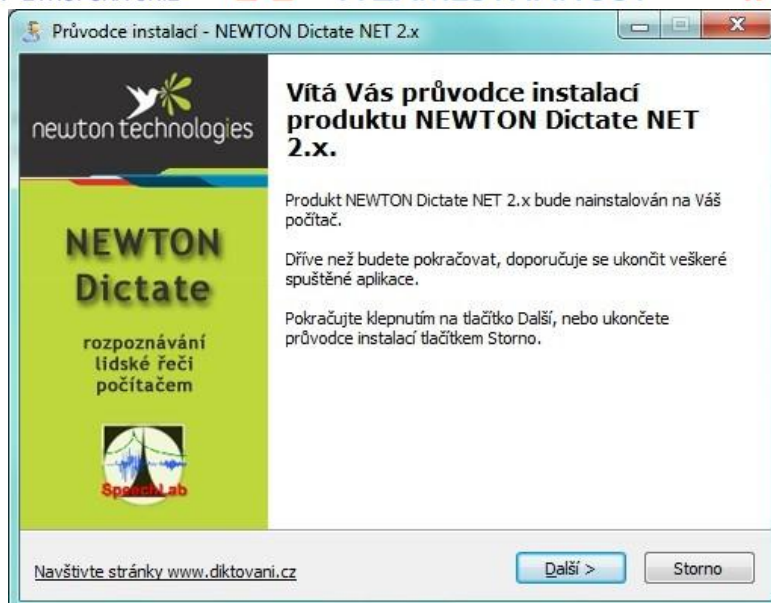
Po zadání správné cesty pokračuje průvodce stejně jako v případě instalace sítíové verze podle předchozí kapitoly.

Pokud se během instalace objeví neočekávaná chyba, pokuste se program nainstalovat znovu nebo se obraťte na technickou podporu.

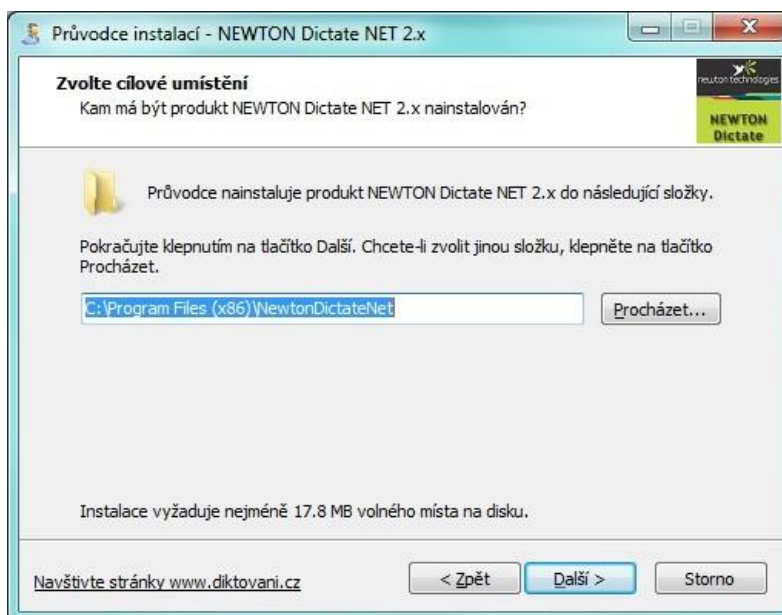
3.2.4 Instalace sdílených složek síťové verze NEWTON Dictate

V předchozí kapitole je popsán průběh instalace NEWTON Dictate na lokální počítač se sdílenými složkami slovníků, hlasových profilů a uživatelských nastavení. Složku se sdíleným umístěním je potřeba připravit v místě sdílení (na síti) buď ručně nebo optimálně pomocí průvodce podle následujícího popisu.

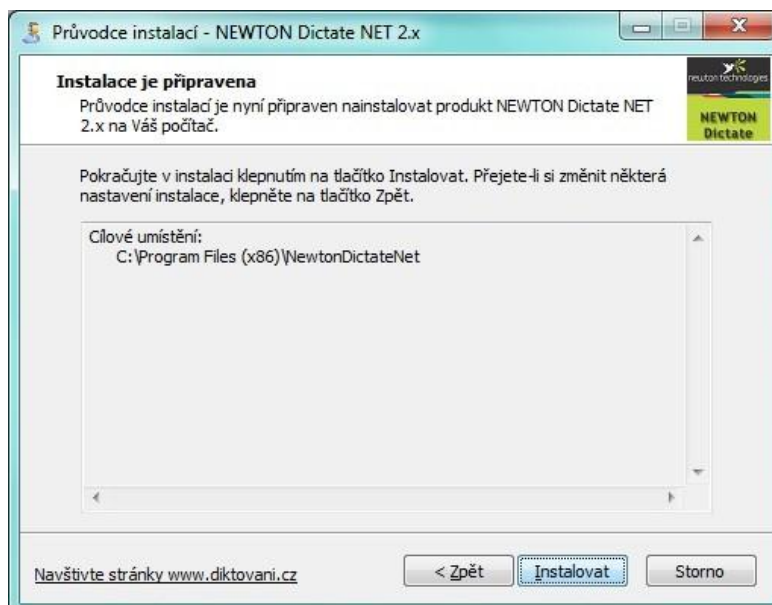
Průvodce přípravy sdílených složek spustíte z instalačního media CD/DVD nebo po stažení z Internetu. Je to spustitelný soubor *setup-ndnet-2x-cs-basic.exe*.

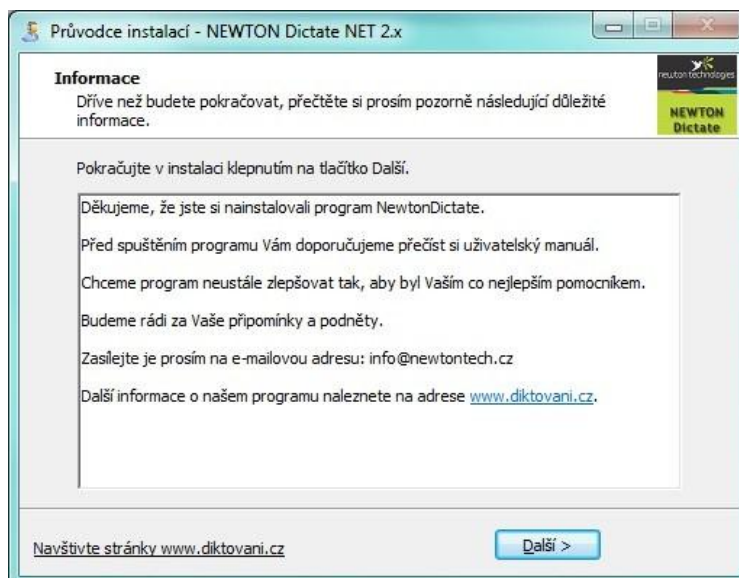
V prvním dialogovém okně zvolte umístění sdílených složek. Pro výběr, zápis a chybová hlášení platí informace uvedené v přechozí kapitole o instalaci síťové verze NEWTON Dictate.

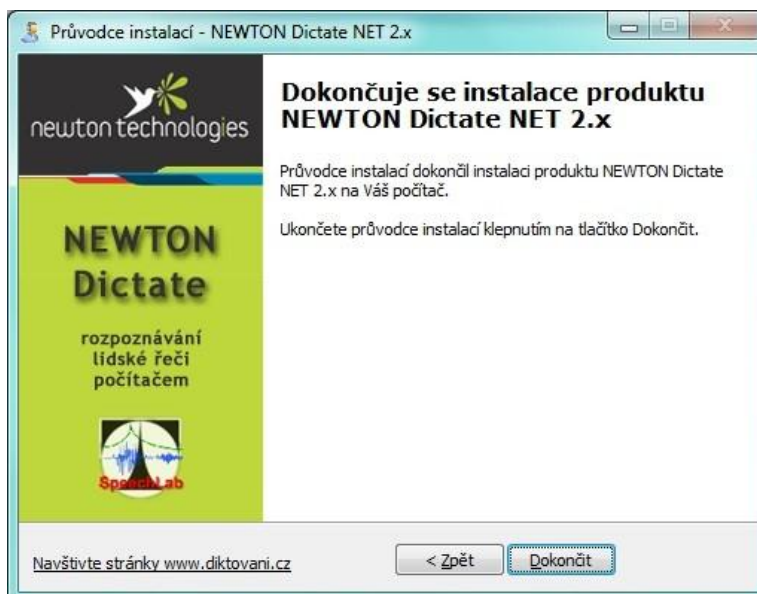
Po úspěšném výběru umístění sdílených složek se zobrazí dialog, kde jsou shrnuty parametry instalace. Pokud chcete v instalaci pokračovat, stiskněte tlačítko **Instalovat**.

Po dokončení přípravy (instalaci) sdílených složek je zobrazen následující dialog, který informuje o úspěšném dokončení instalace a zobrazuje důležité informace pro další provoz programu.

Po stisku tlačítka se objeví poslední dialog instalačního průvodce:

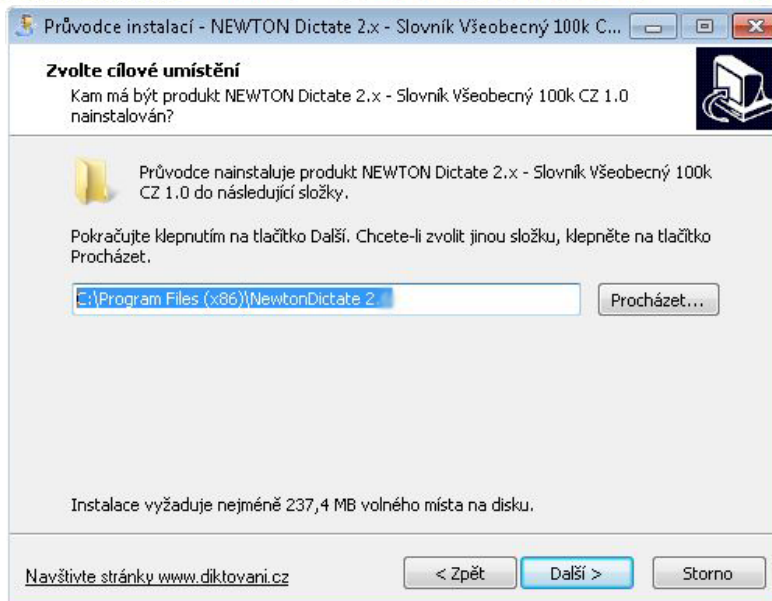
Tlačítkem instalačního průvodce ukončíte. Během této instalace byly ve zvoleném umístění založeny složky se standardními hlasovými profily (mužský, ženský), prázdný slovník použitelný pro korekci souborů s přepisem a složka pro umístění sdílených uživatelských nastavení.

3.2.5 Instalace slovníků

Slovníky programu NEWTON Dictate jsou dodávány ve formě samostatných instalačních balíčků. Průvodce instalací slovníku spustíte z instalačního media CD/DVD nebo po stažení z Internetu. Například instalační průvodce pro všeobecný slovník verze 1.0 je soubor *newton-dictate-2-slovník-cz-vseobecný-100-10.exe*.

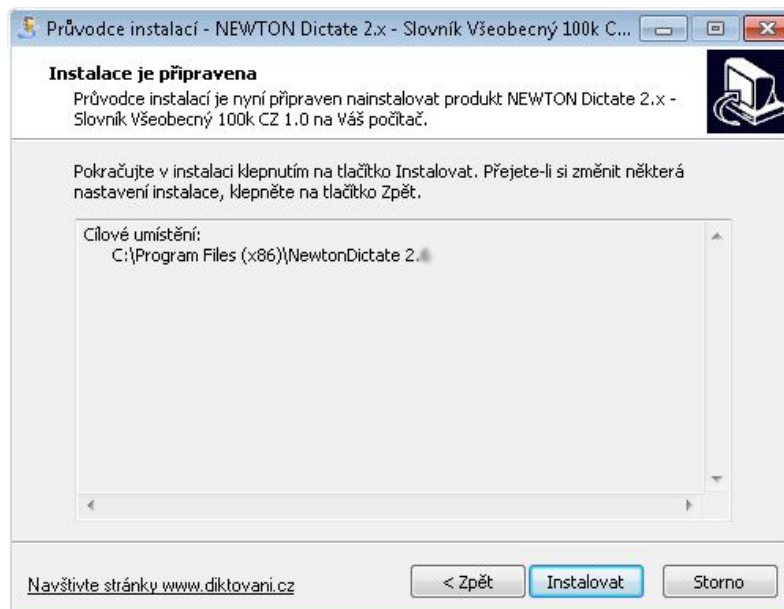

V následujícím dialogu zvolte cestu pro instalaci slovníku. Slovníky musí být instalovány v případě nesíťové verze do složky s lokální instalací NEWTON Dictate (pro Windows 7 64bit obvykle *C:\Program Files (x86)\Newton Dictate 2.7*), v případě sdílené instalace do sdílené složky (viz kapitola *Instalace sdílených složek síťové verze NEWTON Dictate*). Instalace slovníků do jiného umístění bude mít za následek nedostupnost slovníku pro NEWTON Dictate. Dialog nabízí standardní umístění nesíťové instalace.

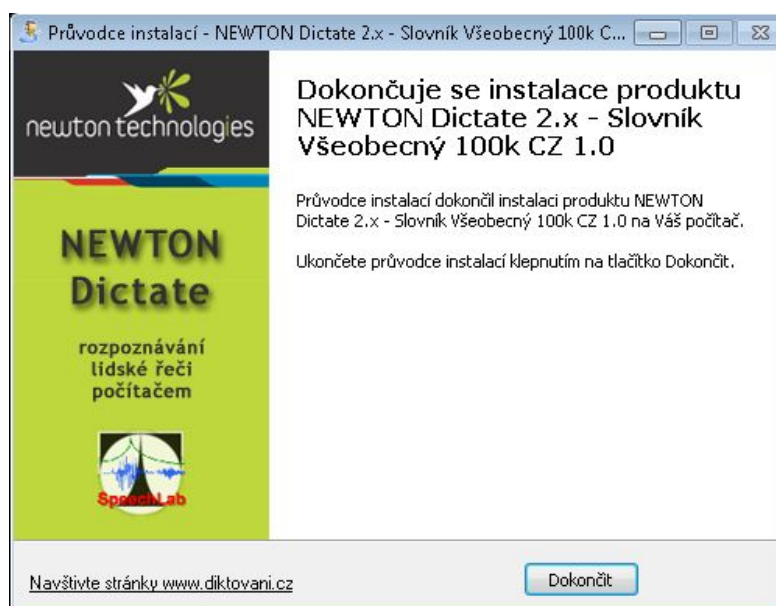
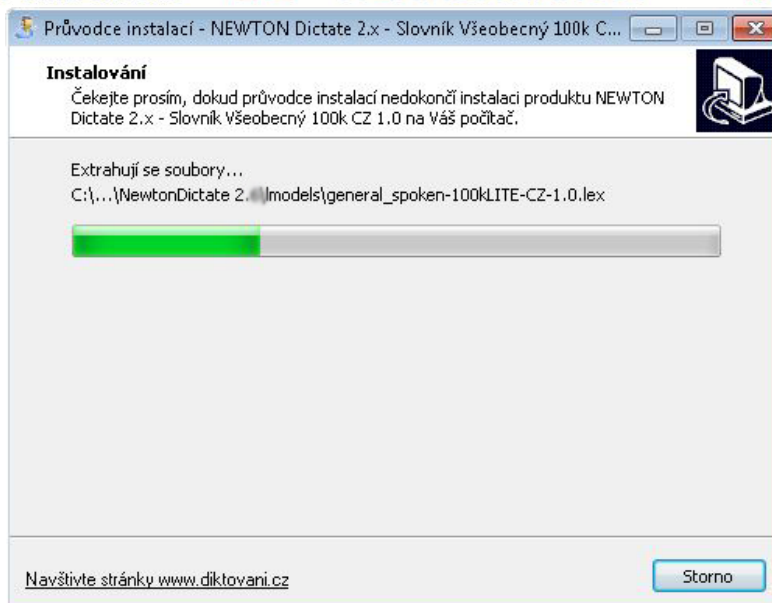

Jestliže vybrané cílové umístění již existuje (je tam již instalován program NEWTON Dictate a/nebo jiné slovníky), je zobrazen dotaz, zda se má do této složky přesto instalovat. Na tento dotaz odpovězte **Ano**.

Po výběru umístění instalace slovníku se zobrazí dialog, kde jsou shrnuty parametry instalace. Pokud chcete v instalaci pokračovat, stiskněte tlačítko **Instalovat**.

Průběh instalování vidíte v dialogovém okně:

Instalační průvodce nainstaluje do zvoleného umístění soubory slovníku a v posledním dialogovém okně instalaci tlačítkem **Dokončit** ukončíte.

3.2.6 Instalace balíčku DIKTUJ DOUBLE

V případě instalace balíčku DIKTUJ DOUBLE instalujte na pracoviště „diktujícího“ instalační procedury obsahující slovník (např. *newton-dictate-2-slovník-cz-vseobecny-100-10.exe* pro obecný slovník) a na pracoviště „korektora“ textu instalační balíček *setup-nd-*

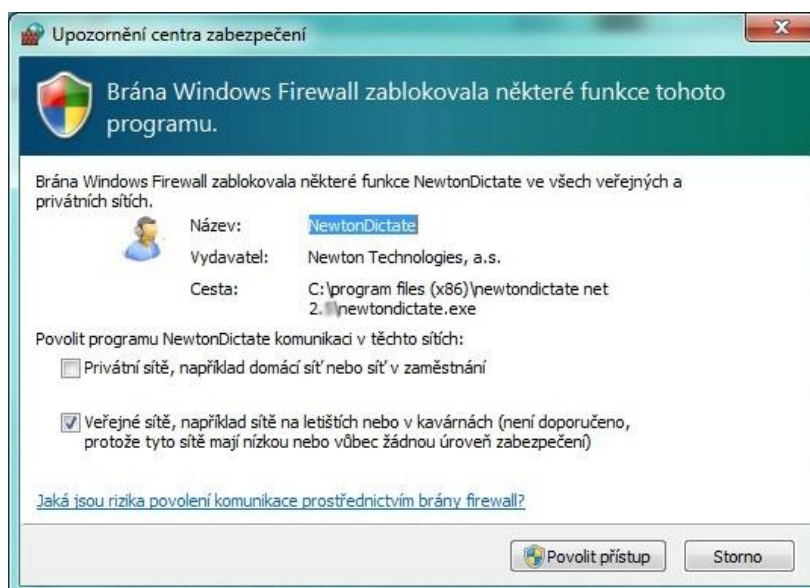
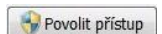
270-cs-basic.exe, který obsahuje slovník “prázdný”. Obě pracoviště vyžadují samostatné licenční klíče.

3.3 Spuštění programu

Programy NEWTON Dictate / NEWTON Dictate Bar se spouští dvojitým kliknutím na ikonu na ploše nebo přes položku v menu Start - Programy - NEWTON Dictate (NET) 2.7.

Při prvním spuštění můžete být podle nastavení parametrů Windows požádáni o povolení odchozí komunikace instalovaným firewallem. Pro firewall Windows stiskněte tlačítko

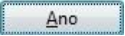

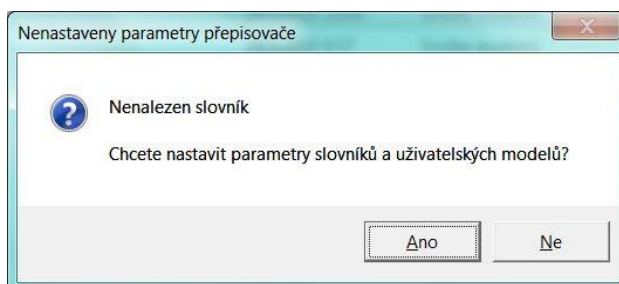
Po spuštění dojde k ověření platné licence podle nastaveného způsobu ověření licence.

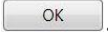

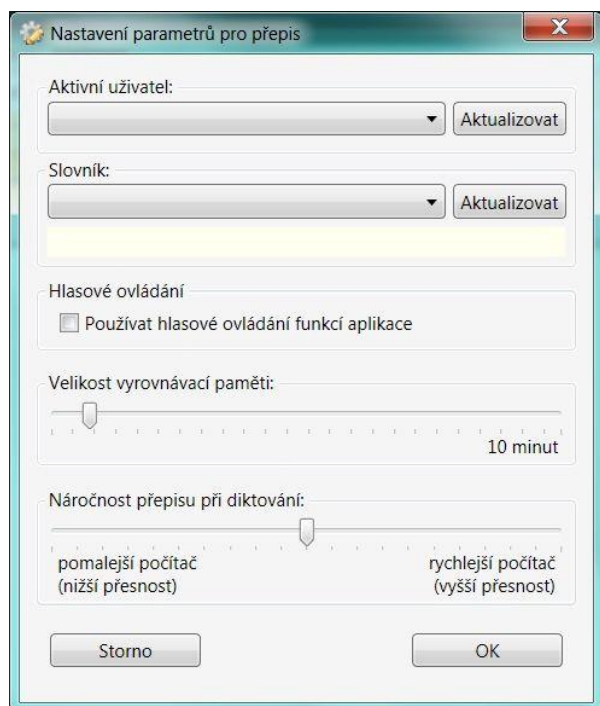
Po spuštění NEWTON Dictate na počítači s nižší HW konfigurací než doporučená je vhodné ukončit co nejvíce jiných programů, které máte aktuálně otevřeny. NEWTON Dictate pak bude moci využít více počítačové paměti a bude pracovat efektivněji.

3.4 *Nastavení programu při prvním spuštění*

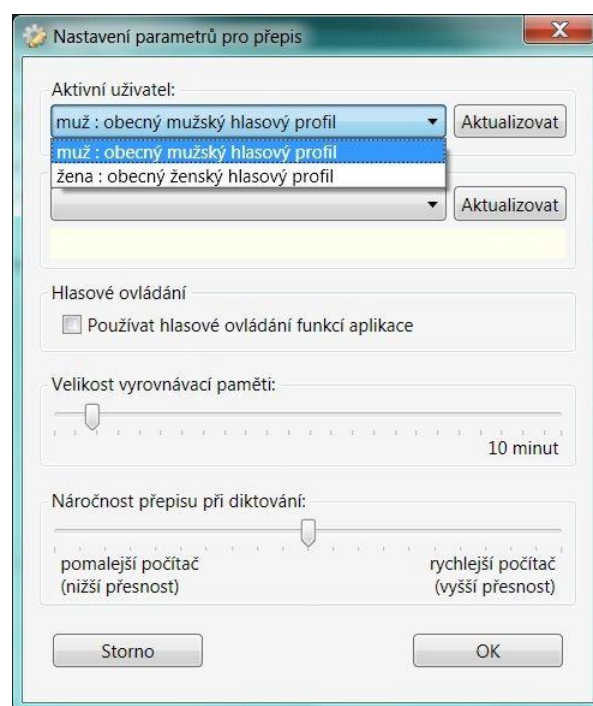
Při prvním spuštění programu je nutné provést základní nastavení NEWTON Dictate, resp. NEWTON Dictate Bar. Nejprve se otevře okno, které informuje o nutnosti nastavení slovníku. Zvolte volbu .

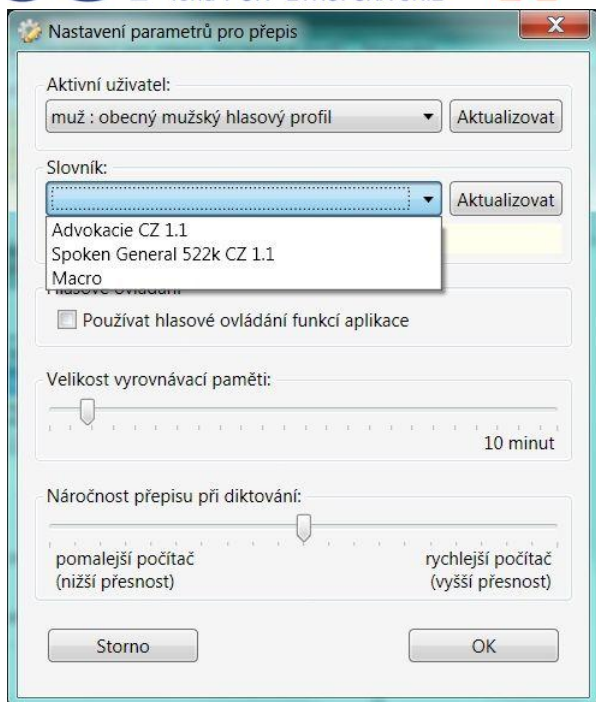
Otevře se okno **Nastavení parametrů pro přepis**. Nastavte profil Aktivního uživatele, Slovník (vyberte ze seznamu dostupných slovníků) a další parametry podle popisu v kapitole 3.15 *Nastavení parametrů pro přepis* a stiskněte tlačítko .

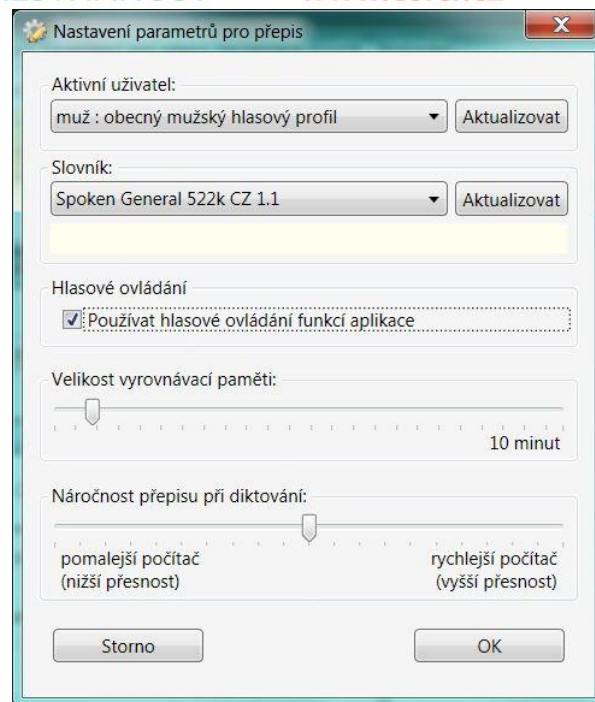
Nastavení parametrů pro přepis

Výběr profilu aktivního uživatele

Výběr slovníku

Zapnutí hlasového ovládání aplikace

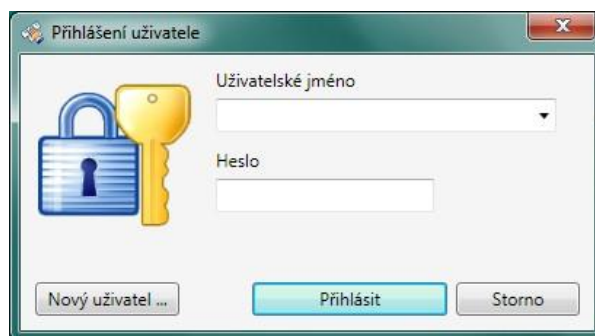
Dále se otevře okno pro **nastavení způsobu ověření licence**. Nastavte způsob ověření podle popisu v kapitole 3.14 *Nastavení způsobu ověření licence*.

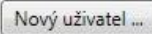
3.5 Uživatelé v síťové verzi (NET)

V síťové verzi programu existuje správa uživatelů, která umožňuje individuální nastavení programu (od nastavení slovníku, způsobu ověřování licence, vlastních maker, individuálních příkazů hlasového ovládání až po nastavení zobrazování barev programu a příkazů ovládacích zařízení) pro právě přihlášeného uživatele.

Nastavení programu a uživatelské informace jsou uloženy ve sdílené složce vytvořené postupem popsáním výše v kapitole 3.2.4 *Instalace sdílených složek síťové verze NEWTON Dictate*.

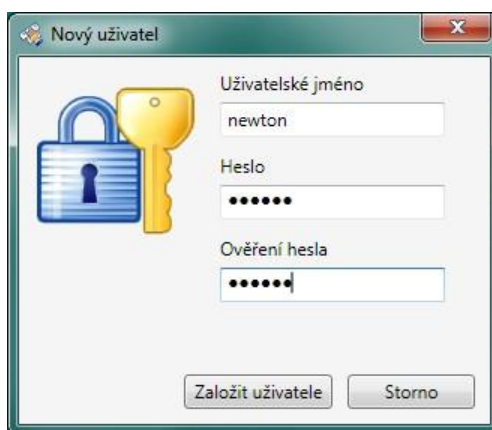
Po startu programu je zobrazen dialog pro přihlášení uživatele:

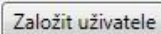

Pro založení nového uživatele stiskněte tlačítko .

3.5.1 Založení nového uživatele

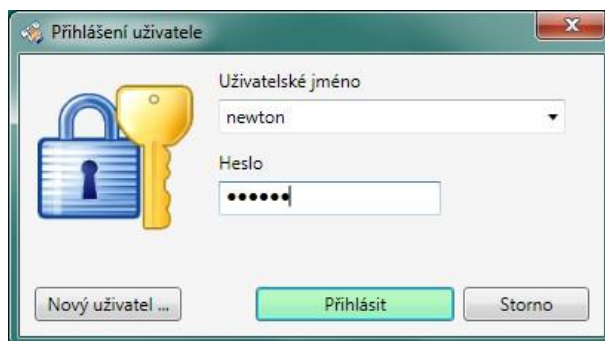
Pro založení nového uživatele vyplňte nové, ještě nepoužité Uživatelské jméno a Heslo. Uživatelské jméno smí obsahovat jen malá písmena anglické abecedy a čísla. Heslo nesmí být prázdné.

Po vyplnění údajů stiskněte . Program založí ve sdílené složce nového uživatele. Dále je nutné provést nastavení pro uživatele podle kapitoly 3.4 *Nastavení programu při prvním spuštění*.

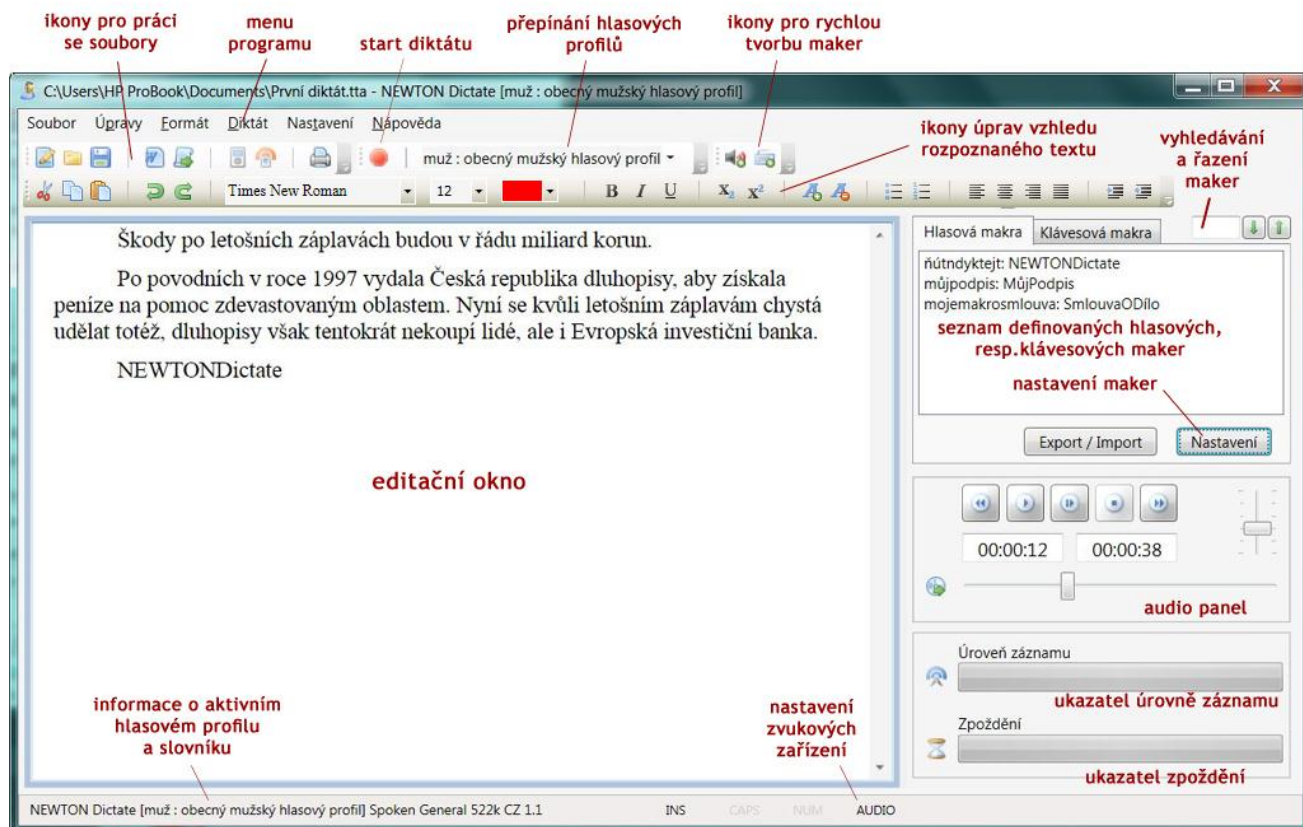
3.5.2 Přihlášení uživatele

V přihlašovacím dialogu napište nebo vyberte ze seznamu vaše Uživatelské jméno a do pole Heslo vyplňte vaše heslo. Po správném zadání údajů bude program spuštěn s vaším posledním nastavením nezávisle na počítači, ze které síťovou verzi programu právě spouštíte.

3.6 Vzhled a režimy programu NEWTON Dictate

Na následujícím obrázku jsou označeny základní funkční prvky programu NEWTON Dictate.

Program pracuje ve dvou režimech:

- režim diktování,
- režim editace.

Ikona programu na liště zobrazuje stav aplikace, zda je nebo není aktivní diktování.

3.6.1 Režim diktování

Pokud je program v režimu diktování, rozpoznává řeč diktovanou do mikrofону, kterou jako rozpoznávaný text vkládá do editačního pole programu.

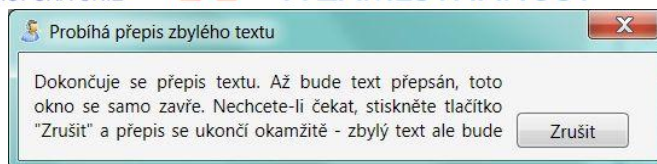
Diktování je možné zahájit:

- Menu: **Diktát - Start**
- stisknutím tlačítka v nástrojové liště

Diktování je možné ukončit:

- stisknutím jakékoliv klávesy
- Menu: **Diktát - Stop**
- stisknutím tlačítka v nástrojové liště

Po ukončení diktování je zobrazeno upozornění, že probíhá přepis zbylého textu z diktátu.

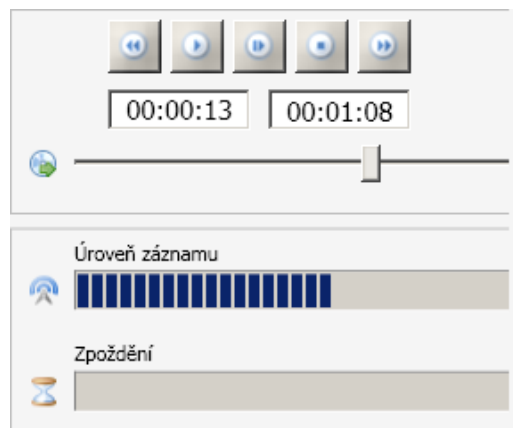
Je možné **dodiktovat text do libovolného místa v již nadiktovaném textu**. Nastavte kurzor na pozici, kam se má text dodiktovat a spusťte diktovací režim. Zvuková stopa diktátu bude doplněna do stávající zvukové stopy.

Ukazatel úrovně záznamu:

Zaznamenává úroveň snímání zvuku mikrofonom. Správné nastavení mikrofону má vliv na kvalitu rozpoznávání.

Ukazatel zpoždění:

Zde je možné sledovat, jak rychle Váš počítač rozpoznává řeč. V případě přehlcení udělejte, prosím, pomlku v diktování.

Nadiktovaný text můžete snadno nahradit jiným diktátem. Označte část nadiktovaného textu, a po zapnutí diktování bude označený text se i s odpovídající zvukovou stopou smazán a nahrazen nově diktovaným textem a zvukem.

Uživatel má možnost buď pomocí hlasového příkazu "tři tečky" nebo stisknutím klávesové zkratky **Alt-Up** (Alt + šipka nahoru) kdykoli vložit do textu znak "...". a využít jej pro pozdější rychlou orientaci v textu. Můžete například nahradit (označit tímto povelem) problematickou část diktátu a v režimu editace tyto značky rychle pomocí klávesových zkratk najít a nahradit buď dodiktováním nebo dopsáním na klávesnici.

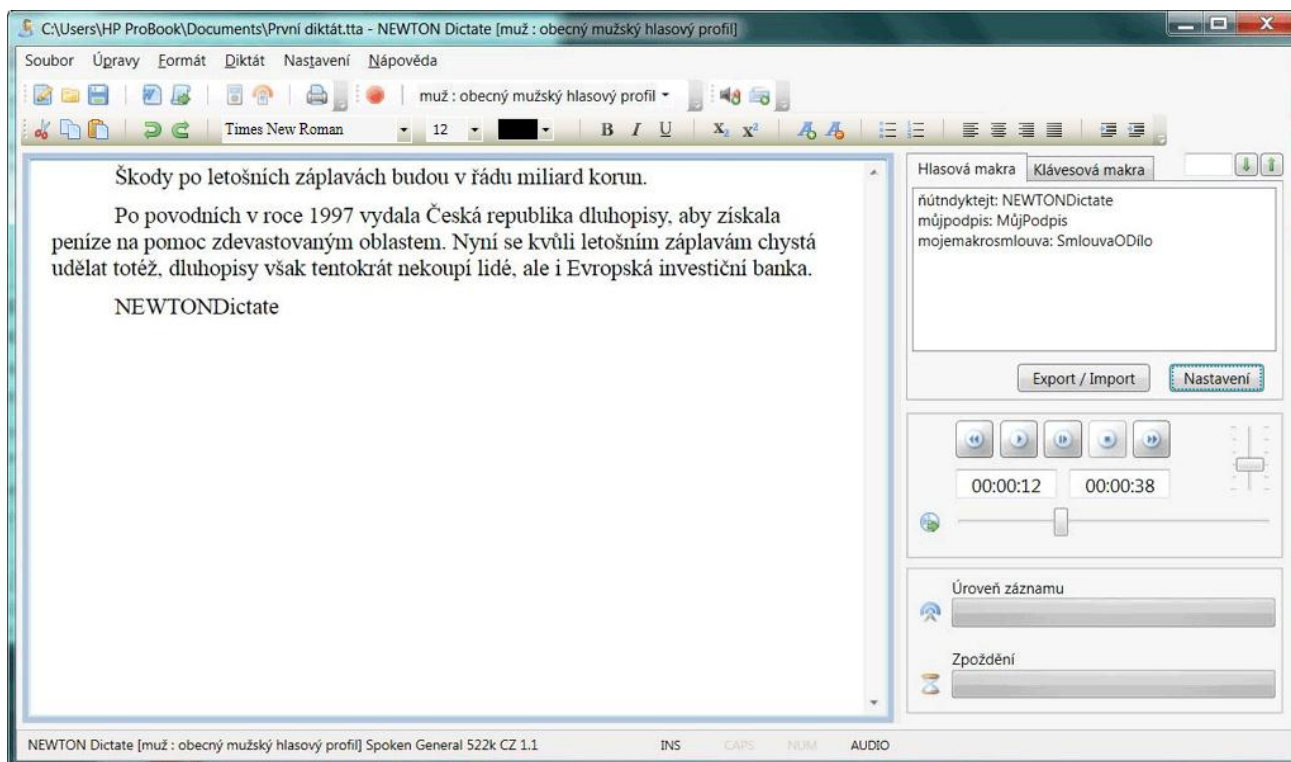
3.6.2 Režim editace a korektura textu

Program **kromě přepisovaného textu zaznamenává i audio stopu diktátu**. Po ukončení diktování je možné si znovu poslechnout diktovaný text, což **usnadní jeho korekturu**. Během poslechu se v textu zvýrazňují slova, která jsou aktuálně přehrávána.

Poslech nahraného diktátu je možné zahájit:

- stisknutím tlačítka v audio panelu vpravo dole - diktát bude přehrán od začátku
- stisknutím tlačítka v audio panelu vpravo dole - diktát bude přehrán od místa v textu, kde se aktuálně nachází kurzor
- po stisknutí klávesy **Tab** bude diktát přehrán od místa v textu, kde se aktuálně nachází kurzor

- **Menu: Diktát - Přehrát**

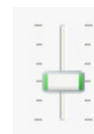
Ukončení poslechu nahraného diktátu:

- stisknutím tlačítka v audio panelu vpravo dole
- stisknutím klávesy Tab
- Menu: Diktát - Zastavit

Pohyb v audio stopě během poslechu je možný posunem indikátoru hlasové stopy

Změna rychlosti přehrávání je možná posunem indikátoru rychlosti přehrávání směrem nahoru k vyšší rychlosti přehrávání, resp. směrem dolů k pomalejší rychlosti.

V nadiktovaném textu je možné stejně jako v jiných textových editorech:

- libovolně se pohybovat, dopisovat, přepisovat, mazat,
- označovat text do bloků, kopírovat, vkládat apod.

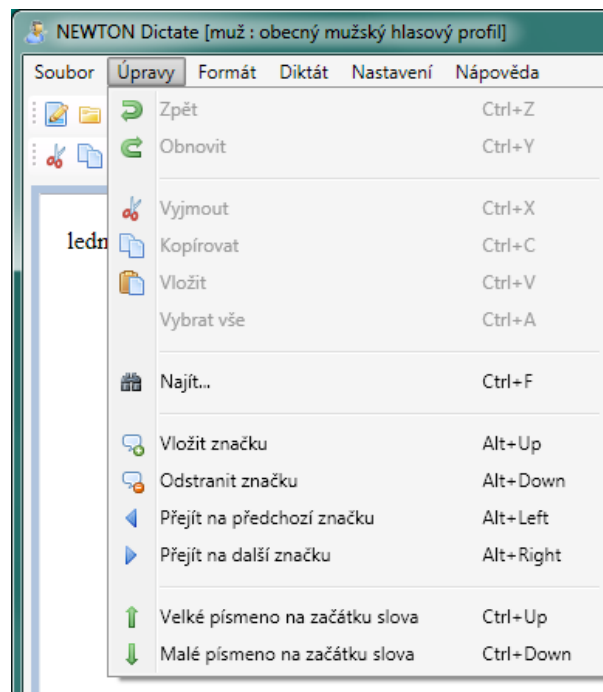
Editovat a opravovat text je možné i během poslechu diktátu.

K dispozici jsou příkazy běžně užívané ve Windows:

- krok **Zpět** (Ctrl+Z),
- krok vpřed **Obnovit** (Ctrl+Y),
- **Vymout** (Ctrl+X),
- **Kopírovat** do schránky (Ctrl+C),
- **Vložit** (Ctrl+V),
- **Vybrat vše** (Ctrl+A) a
- **Najít** určitý výraz (Ctrl+F)

dostupné přes uvedené klávesové zkratky
nebo přes menu **Úpravy**

Z menu **Úpravy** nebo pomocí klávesových zkratk **Ctrl+Up**, **Ctrl+Down** lze změnit u slova, na kterém je umístěn kurzor, počáteční písmeno na velké, respektive malé.

Funkce **vkládání značky** („tri tečky“) reaguje na častý požadavek našich uživatelů - označení místa v textu kam se potřebují později vrátit. Díky klávesovým zkratkám dokument rychle a pohodlně procházet po těchto značkách. K tomu jsou určeny příkazy:

- **Vložit značku** (Alt+Up) - současně stisknout Alt a šipka nahoru,
- **Odstranit značku** (Alt+Down) - Alt a šipka dolů,
- **Přejít na předchozí značku** (Alt+Left) - Alt a šipka doleva,
- **Přejít na další značku** (Alt+Right) - Alt a šipka doprava,

Text je dále možné **formátovat** volbami v **nástrojové liště**:

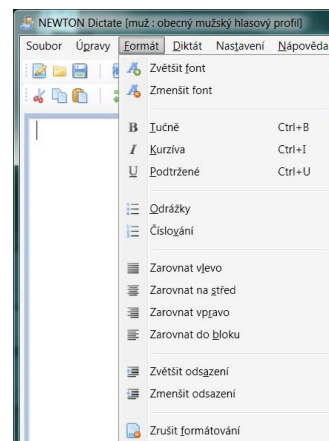

- řez, velikost a barva písma
- tučné písmo
- kurzíva
- podtržené písmo
- dolní index
- odrážky
- číslování
- zarovnat vlevo
- zarovnat na střed
- zarovnat vpravo

- horní index
- zvětšit font
- zmenšit font

- zarovnat do bloku
- zvětšit odsazení
- zmenšit odsazení

nebo je možné využít menu **Formát**,
případně **klávesové zkratky**:

Rychlou změnu malého / velkého písmena na začátku slova lze provést
Ctrl + šipka dolů - malé písmeno na začátku slova
Ctrl + šipka nahoru - velké písmeno na začátku slova

3.7 Vzhled programu NEWTON Dictate Bar

Program pracuje ve dvou režimech:

- režim naslouchání,
- režim diktování.

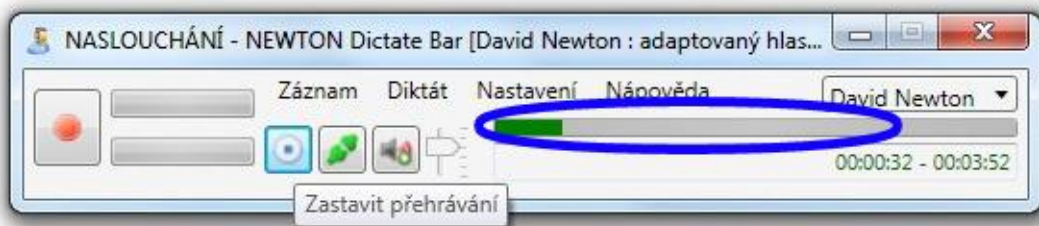
3.7.1 Režim naslouchání

Po spuštění je program v režimu naslouchání. Program je v **pohotovostním režimu** a očekává příkaz pro přechod do režimu diktování.

Program **kromě přepisovaného textu zaznamenává NEWTON Dictate Bar i audio stopu diktátu**. V režimu naslouchání je možné si znovu poslechnout diktovaný text, což **usnadní jeho korekturu**.

Poslech nahraného diktátu je možné zahájit:

- stisknutím tlačítka - diktát bude přehrán od začátku
- kliknutím na zelený indikátor hlasové stopy (v pravé části okna NEWTON Dictate Baru nad informačním polem, ve kterém se zobrazuje informace o stavu programu) do místa, od kterého chcete diktát přehrát

Pohyb v audio stopě během poslechu:

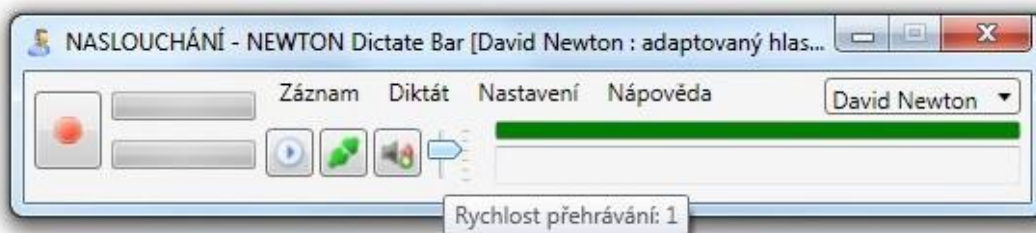
je možný kliknutím na požadované místo na zeleném indikátoru hlasové stopy
Vpravo pod indikátorem jsou viditelné údaje o čase záznamu, který je právě přehráván a celkové délce záznamu. Údaj o aktuálním čase záznamu je také zobrazen po najetí kurzoru myši nad zelený indikátor.

Ukončení poslechu nahraného diktátu:

- stisknutím tlačítka

Změna rychlosti přehrávání se docílí posunem grafického posuvníku:

Při změně rychlosti přehrávání se zobrazuje informace o zvolené rychlosti jak ve statusu programu, tak u ovládacího prvku.

Tlačítko slouží pro přidání nového hlasového makra (tj. přidání nového slova nebo skupiny slov do uživatelského „slovníku“ aplikace). Po jeho stisknutí se otevře dialogové okno, jehož funkce jsou popsány v kapitole 3.8.1 *Hlasová makra*.

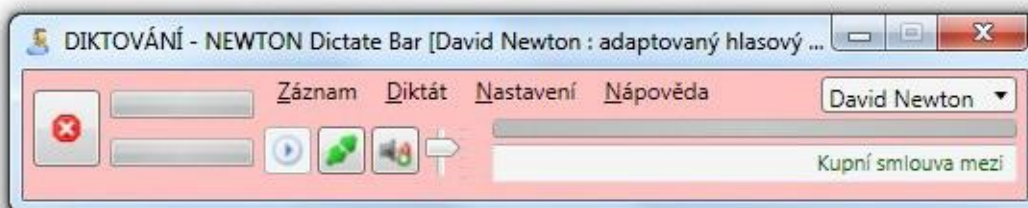
3.7.2 Režim diktování

Pro přechod do režimu diktování je možné použít jednu z možností:

- zvolit v menu: **Diktát - Start**
- vyslovit hlasový povel pro přechod do režimu diktování, který je možné nastavit v menu **Nastavení - Hlasové povel**
- stisknout tlačítko

Pokud je program v režimu diktování, rozpoznává řeč diktovanou do mikrofону, kterou jako rozpoznávaný text vkládá pozice do pozice v té aplikaci, kam byl kurzor kliknutím

umístěn po přechodu do režimu diktování. Program změnil barvu pozadí.

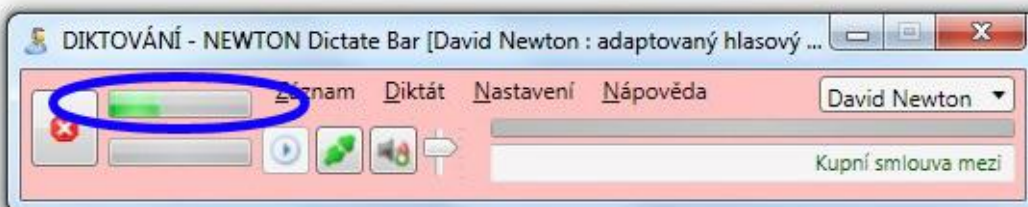

Diktování je možné ukončit (přechod do režimu naslouchání):

- Volbou v menu: **Diktát - Stop**
- hlasovým povelům pro přechod do režimu naslouchání, který je možné nastavit v menu **Nastavení - Parametry přepisu** - pole Příkaz pro ukončení diktátu; to platí v případě, že je zaškrtnuta volba Používat hlasové povely ke spuštění a zastavení diktátu
- stisknutím tlačítka v nástrojové liště

Je možné **dodiktovat text do libovolného místa v již nadiktovaném textu**. Stačí nastavit kurzor na pozici, kam se má text dodiktovat. Zvuková stopa diktátu bude doplněna do stávající zvukové stopy.

Ukazatel úrovně záznamu: Zaznamenává úroveň snímání zvuku mikrofonom. Správné nastavení mikrofonu má vliv na kvalitu rozpoznávání.

Ukazatel zpoždění: Zde je možné sledovat, jak rychle Váš počítač rozpoznává řeč. V případě přehlcení udělejte, prosím, pomlku v diktování.

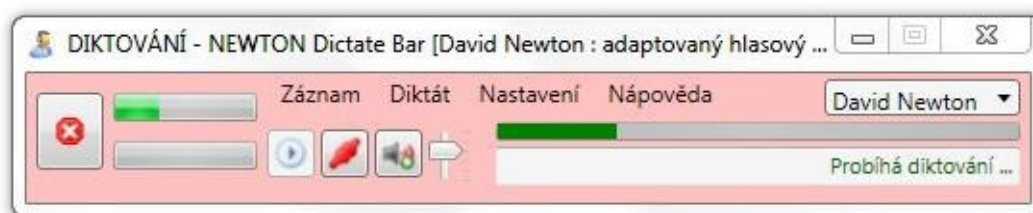

3.7.3 Diktování do zvoleného okna (aplikace)

NEWTON Dictate Bar je schopen diktovat do předem zvoleného okna aplikace Windows i když je během diktování zvoleno okno jiné. Klikněte na okno aplikace, do které chcete

diktovat a potom stikněte v NEWTON Dictate Baru tlačítko .

Ikona změní barvu na červenou a zvolené okno je „uzamčeno“ k diktování, které tam bude probíhat do pozice kurzoru a to i po přepnutí do jiného okna.

„Uzamčení“ zrušíte dalším stiskem tlačítka .

Zapnout zámek pro diktování do právě aktivního okna je možné využitím hlasového povelu „**zacílit diktování do okna**“. Nezapomeňte zapnout hlasové ovládání aplikace (kapitola 3.15 *Nastavení parametrů pro přepis*) a případně nastavit hlasové povely (kapitola 3.20 *Hlasové ovládání funkcí programu*).

3.8 Vkládání a diktování nových slov a slovních spojení

Do programu je možné přidávat **nová slova**, která nejsou obsažena ve slovníku, a často používaná slovní spojení. Může se jednat o

- slovo, které není ve slovníku
- specifická jména a příjmení osob, místní názvy apod.
- často opakovaná slovní spojení, např. hlavičky dokumentů, odůvodnění apod., lze definovat spojení několika slov, ale i o celý odstavec nebo i stránku textu

Výrazy je možné vkládat dvěma způsoby, a to buď pomocí hlasových, nebo klávesových maker.

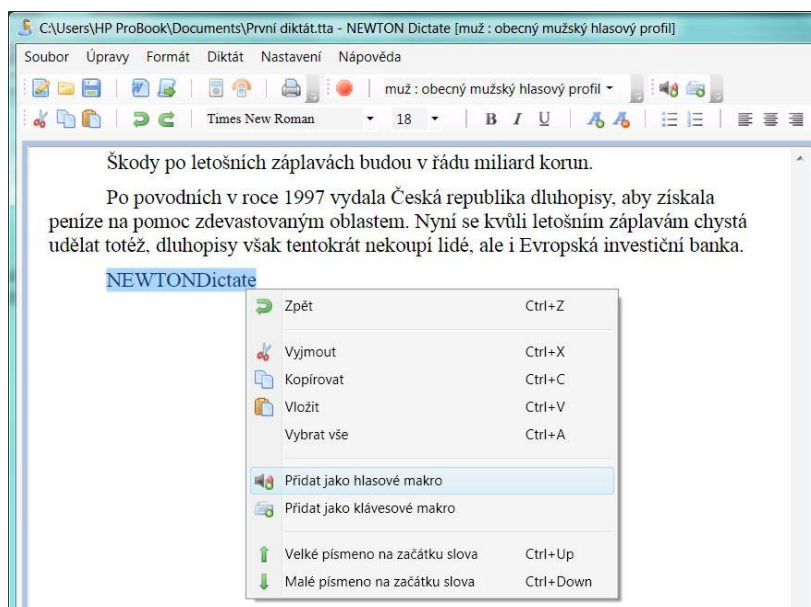
3.8.1 Hlasová makra (tvorba uživatelského slovníku)

Funkce hlasových maker umožňuje **přidávání nových slov a sousloví do uživatelského slovníku**. Po zadání nového slova, program při příštím diktování toto slovo sám automaticky rozpozná.

Příklad vytvoření nového hlasového makra:

V okně programu po pravé straně zvolte kartu hlasových maker. V Nastavení hlasových maker zvolte možnost **Přidat**.

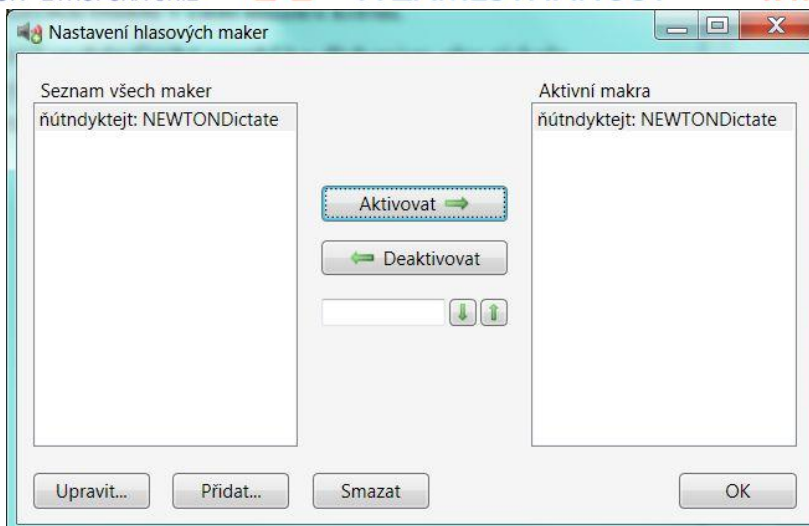
Druhou možností je označit v editačním okně text, který chcete přidat jako nové makro a po umístění kurzoru myši stisknout pravé tlačítko myši a vybrat volbu **Přidat jako hlasové makro**.

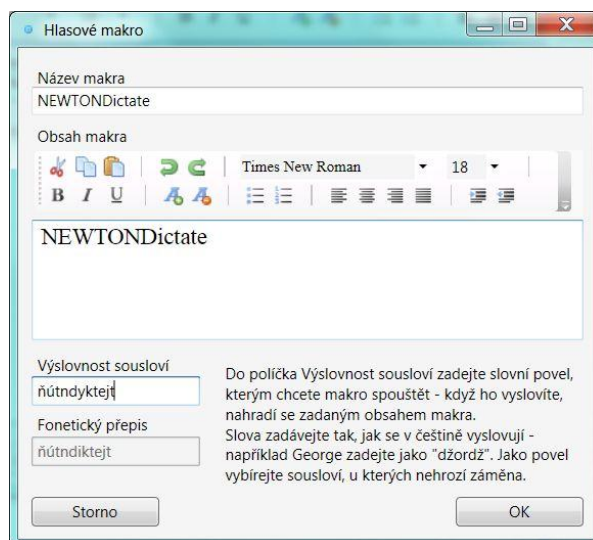
Třetí možností je označit v editačním okně text, který chcete přidat jako nové makro a stisknout v liště ikon tlačítko .

Při přidávání jedno nebo dvouslovných maker se automaticky předvyplní všechny nutné informace pro fungování makra (viz další popis).

Otevře se okno **Nastavení hlasových maker**.

Definujte vlastní hlasové makro, například:

Název makra: slouží pouze pro pojmenování makra, nemá vliv na to, co bude napsáno do diktovaného textu, ani na to, jak se má výraz vyslovovat.

Obsah makra: jde o slovo (slovník), které bude vloženo do textu, v případě, že jej vyslovíte foneticky tak, jak byla zadána výslovnost v poli Výslovnost sousloví. Slovo (slovník) lze formátovat (velikost písma, tučné, kurzíva, apod.) podle toho, jak si přejete, aby se v textu vždy psalo.

Výslovnost sousloví: slouží jako hlasový povel, který makro aktivuje. Pokud tedy vyslovíte slovo (slovník) tak, jak jste jej zadali do pole Výslovnost sousloví, vloží se do textu při diktování to, co jste vložili do pole Obsah makra. Výslovnost sousloví zadávejte tak, jak se v češtině vyslovuje (tj. foneticky).

Příklady zadávání výslovnosti problematických slovních tvarů:

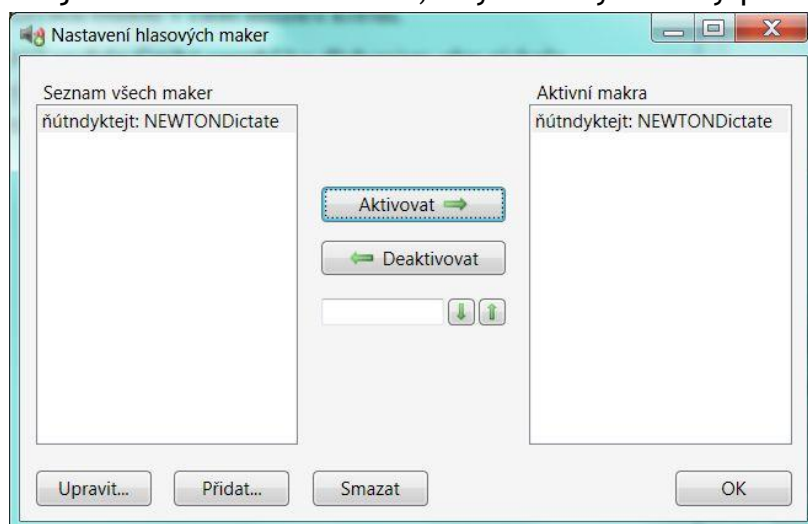
Číslovky je nutné rozepisovat: Praha 1 *napište* „prahajedna“

Cizí slova, jejichž výslovnost neodpovídá běžným pravidlům české výslovnosti, je nutné rozepisovat přesně tak, jak je člověk slyší, resp. bude vyslovovat (jedná se například o slabiku di, která se přepisuje jako dy), např.:

Lady Diana	<i>napište</i>	„lejdydyjana“
Jan Müller	<i>napište</i>	„janmyler“
George Bush	<i>napište</i>	„džordžbuš“
computer	<i>napište</i>	„kompjútr“

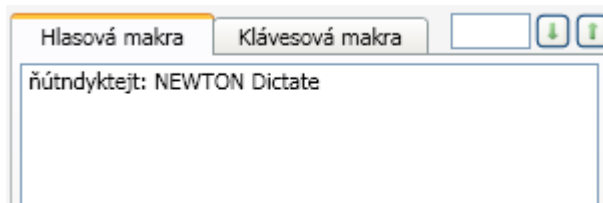
Fonetický přepis je informační pole, ve kterém si program sám upraví výraz zadany do pole Výslovnost sousloví. Fonetický přepis nelze přímo editovat. Pokud chcete změnit výslovnost, editujte pole Výslovnost sousloví.

Kromě nových slov, zejména jmen osob či ulic, lze pomocí hlasových maker definovat i **delší text** (např. v justici celé odůvodnění, standardní lékařské nálezy, adresy, hlavičky), který pak vložíte do diktovaného textu vyslovením výrazu zadaného do pole Výslovnost sousloví. V tomto případě je však třeba dbát na to, aby zvolený hlasový povel ve Výslovnosti sousloví byl jedinečný, tedy nezaměnitelný s jinými běžně používanými výrazy. Například, chcete-li vytvořit hlasové makro, po jehož vyslovení bude do textu vložen celý text poučení, zadejte mu výslovnost „mojepoučení“ či „makropoučení“ nikoli pouze „poučení“.

Potvrzením **OK** se vrátíte na předchozí kartu, kde máte možnost **aktivovat** nebo **deaktivovat** hlasová makra diktát.

Pro použití při diktování musí být hlasové makro aktivované - vyberte příslušné makro a zvolte možnost **Aktivovat**. Všechna aktivovaná hlasová makra pro daný diktát jsou pak zobrazena v okně aplikace po pravé straně.

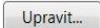

Makra je možné setřídít abecedně sestupně nebo vzestupně pomocí tlačítek a . V makrech je možné také vyhledávat zapsáním hledaného výrazu do textového pole vlevo od tlačítka .

Úprava hlasových maker:

Na kartě *Nastavení hlasových maker* je možné:

- **aktivovat nebo deaktivovat** použití klávesových maker pro daný diktát; pokud máte definováno více maker a pracujete s jejich seznamem v *Nastavení maker*, tak se při aktivaci nebo deaktivaci vždy zobrazuje oblast s tímto makrem.
- **upravovat** jednotlivá klávesová makra pomocí volby

Mazání hlasových maker: vybrané makro lze smazat pomocí tlačítka na kartě *Nastavení hlasových maker*.

Na kartu *Nastavení hlasových maker* je možné dostat se i volbou v menu **Nastavení - Nastavení hlasových maker...**

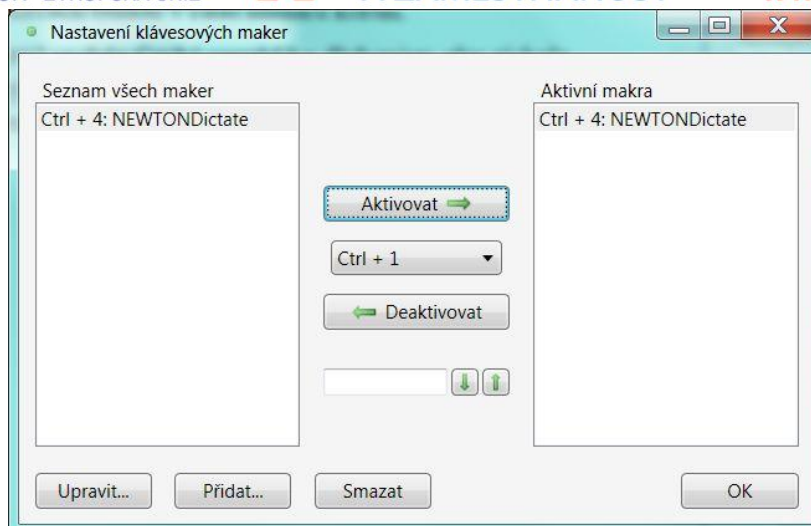
Do nadiktovaného textu i maker je nově možné vkládat obrázky. Z důvodu zpětné kompatibility je přidána možnost ukládat nadiktovaný text ve formátu TTA bez podpory obrázků, což je formát, který byl využíván až do verze 2.4.

3.8.2 Klávesová makra

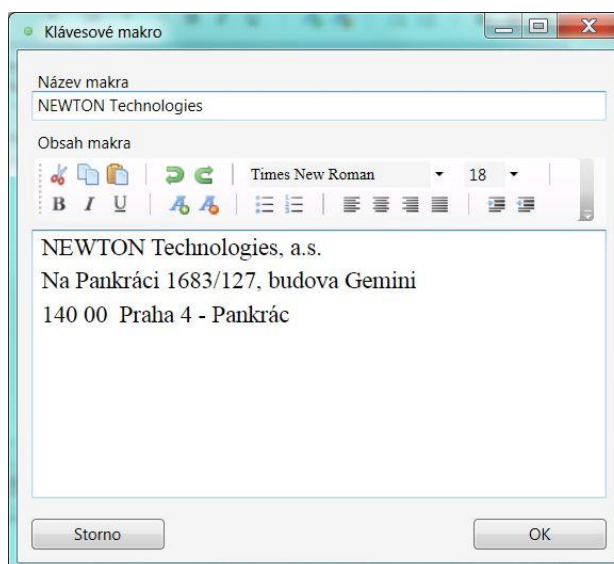
Funkce klávesových maker umožňuje uložení **libovolného textového řetězce**, který se zobrazí po stisknutí **rychlé klávesové zkratky** přiřazené danému řetězci.

Příklad vytvoření nového klávesového makra:

V okně programu po pravé straně zvolte záložku klávesových maker. V klávesových maker zvolte možnost .

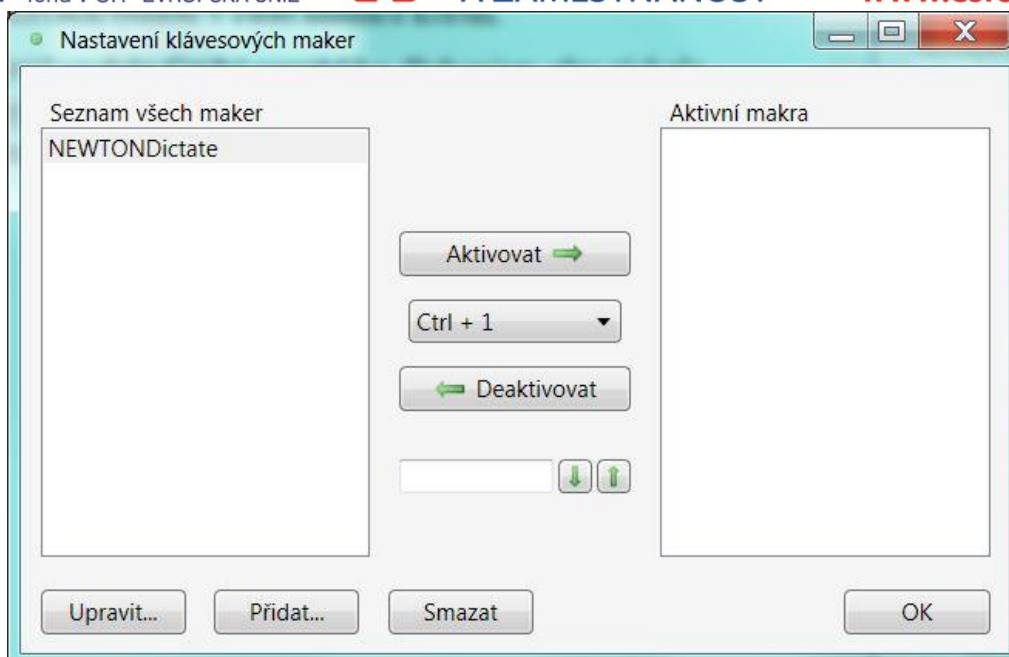

Definujte vlastní klávesové makro, například:

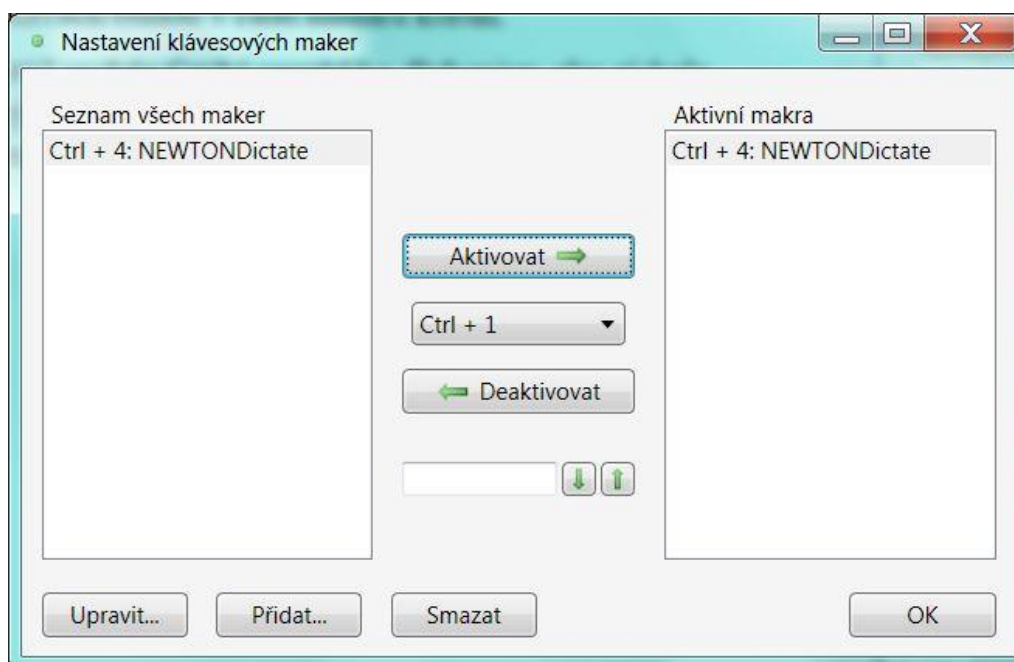

Obsah klávesového makra lze formátovat (velikost písma, tučné, kurzíva, apod.) podle toho, jak si přejete, aby se do textu vkládalo.

Potvrzením se vrátíte na předchozí okno, kde máte možnost **aktivovat** nebo **deaktivovat** svá klávesová makra pro daný diktát.

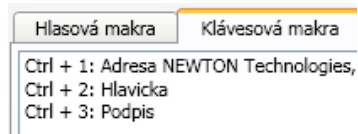

Makro NEWTONDictate před aktivací

Makro NEWTONDictate je aktivované

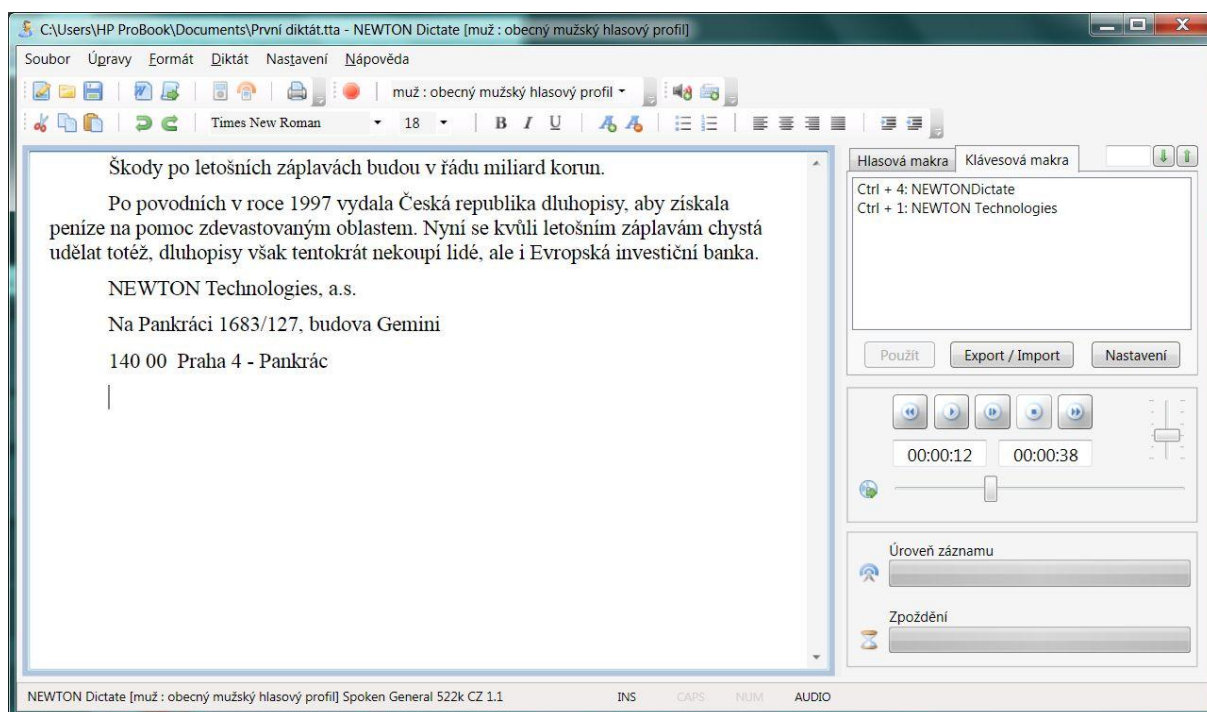
Pro použití v textu musí být klávesové makro aktivované - vyberte příslušné makro a zvolte možnost . Všechna aktivovaná klávesová makra pro daný diktát jsou pak zobrazena v okně aplikace po pravé straně, např.:

Během diktování je kdykoliv možné pomocí přiřazené klávesové zkratky (např. Ctrl+1) nebo stisknutím tlačítka vložit příslušný text.

Z režimu diktování se po vložení klávesového makra aplikace automaticky přepne do režimu editace, proto pro pokračování v diktátu je nutné znovu spustit diktovací režim (viz kapitola 3.6.1 *Režim diktování*).

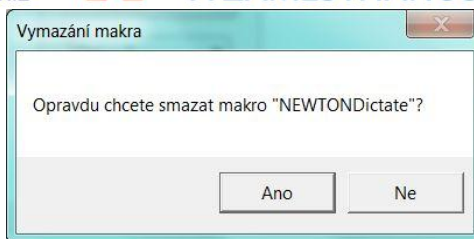
Stav po vložení klávesového makra pomocí Ctrl+1

Úprava klávesových maker:

Na kartě Nastavení klávesových maker je možné:

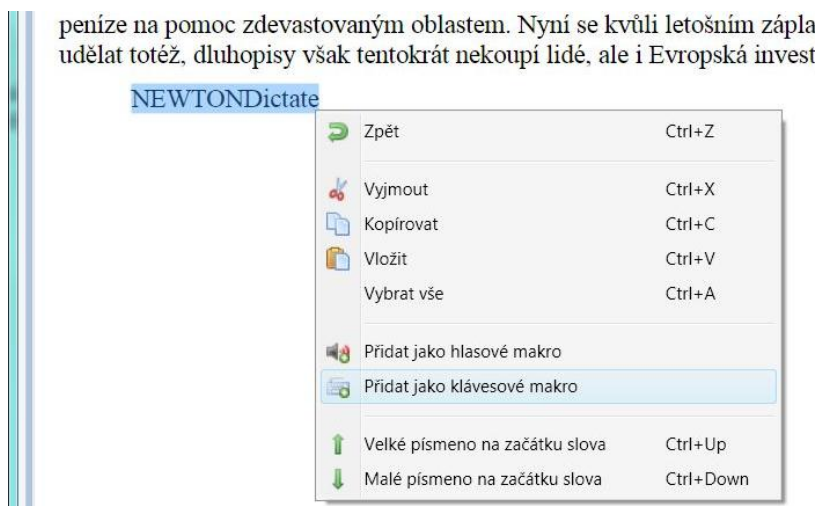
- **aktivovat nebo deaktivovat** použití klávesových maker pro daný diktát
- **upravovat** jednotlivá klávesová makra pomocí volby

Mazání klávesových maker: vybrané makro lze smazat pomocí tlačítka na kartě *Nastavení klávesových maker*. Před smazáním makra je zobrazen dialog s dotazem:

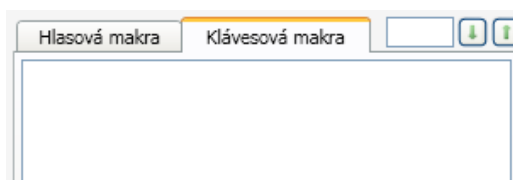

Na kartu *Nastavení klávesových maker* je možné dostat se i volbou v menu **Nastavení - Nastavení klávesových maker...**

Tvorbu nového klávesového makra můžete zrychlit tak, že slova či fráze, která se mají stát hlasovým makrem, označíte v editačním okně a stisknete ikonu v liště ikon nebo v označeném textu stisknete pravé tlačítko myši a zvolíte volbu **Přidat jako klávesové makro**.

 Aktivní makra je možné seřadit abecedně sestupně nebo vzestupně pomocí tlačítek a v panelu maker (viz následující obrázek). V makrech je možné také vyhledávat zapsáním hledaného výrazu do textového pole vlevo od tlačítka .

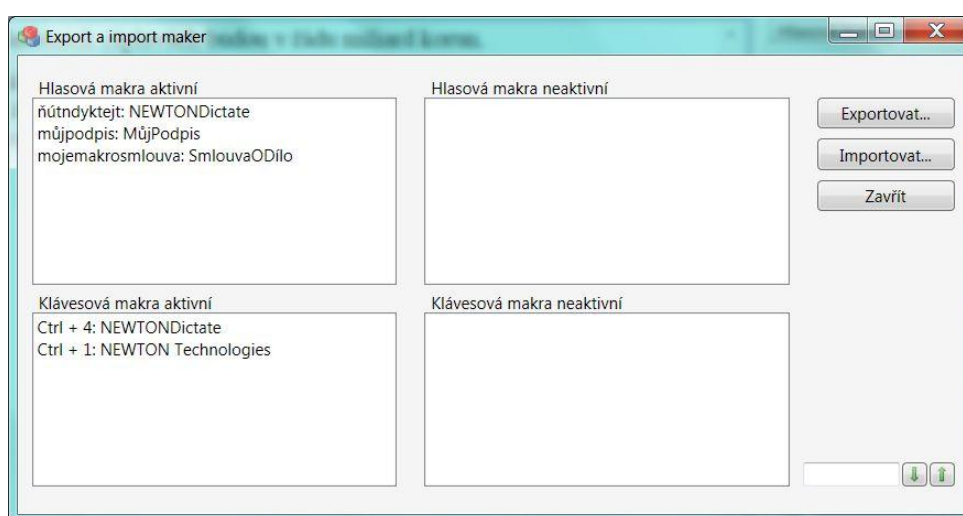
3.9 Zálohování a přenos uživatelského slovníku (hlasových maker) a klávesových maker

Program NEWTON Dictate vám umožňuje zálohování a přenos uživatelského slovníku. Jednoduše tak můžete přenést hlasová i klávesová makra třeba na svůj domácí počítač nebo kolegovi.

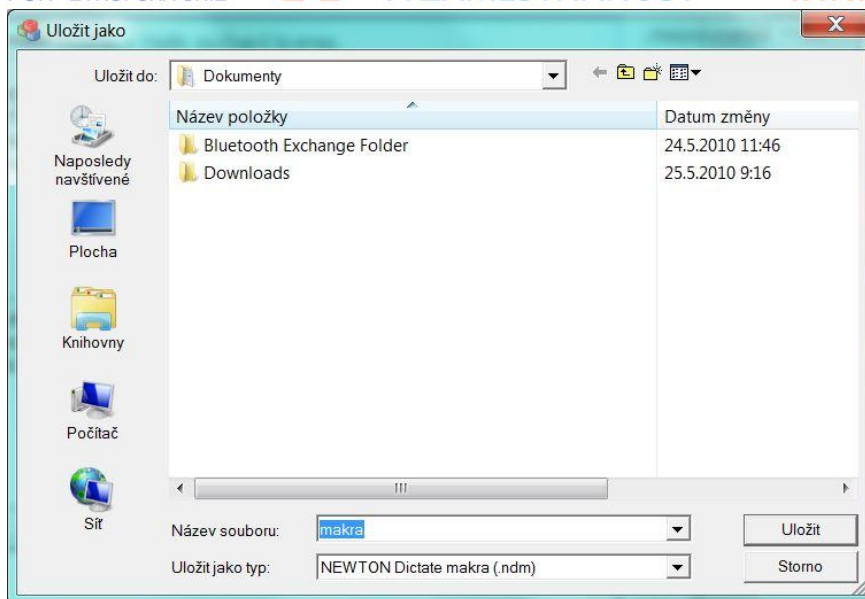
- **Export uživatelského slovníku a klávesových maker:**

Zvolte tlačítko v pravé části programu NEWTON Dictate na kartě hlasových či klávesových maker nebo menu **Nastavení - Export / Import maker**.

Objeví se následující dialogové okno:

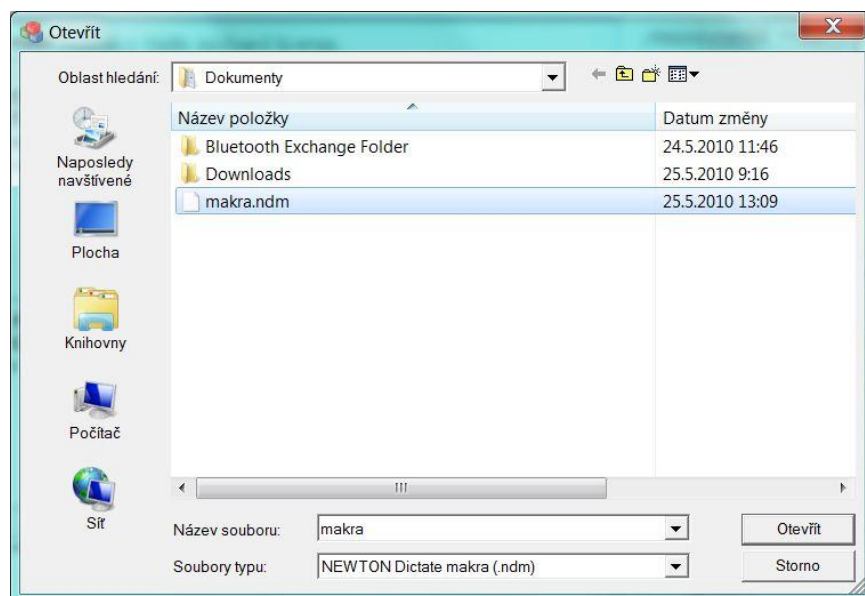
Vyberte (podle zvyklostí Windows, tj. klávesami **Shift**, **Ctrl** a/nebo myší), která hlasová a klávesová makra chcete exportovat a stiskněte tlačítko . Makra budou vyexportována do souboru, jehož název a umístění si zvolíte v následujícím okně.

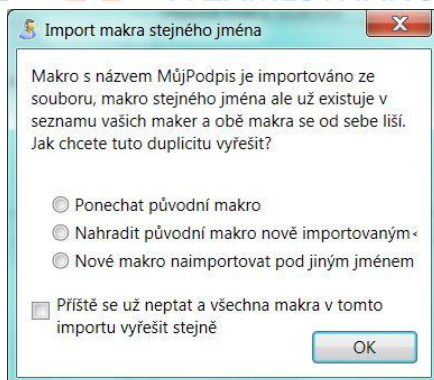
- **Import uživatelského slovníku a klávesových maker:**

Zvolte **Export / Import** v pravé části programu NEWTON Dictate na kartě hlasových či klávesových maker nebo menu **Nastavení - Export / Import maker**. Objeví se dialogové okno Export a import maker.

Zvolte tlačítko **Importovat...** a vyberte soubor maker (soubor s příponou **ndm**). Nová makra se načtou do výše zobrazeného okna. Dialogové okno Export a import maker pak opustíte stisknutím v pravém horním rohu nebo tlačítkem **Zavřít**.

Pokud je některé z importovaných maker v konfliktu s již existujícími makry, je zobrazeno dialogové okno (viz následující obrázek), ve kterém zvolíte způsob vyřešení tohoto konfliktu.

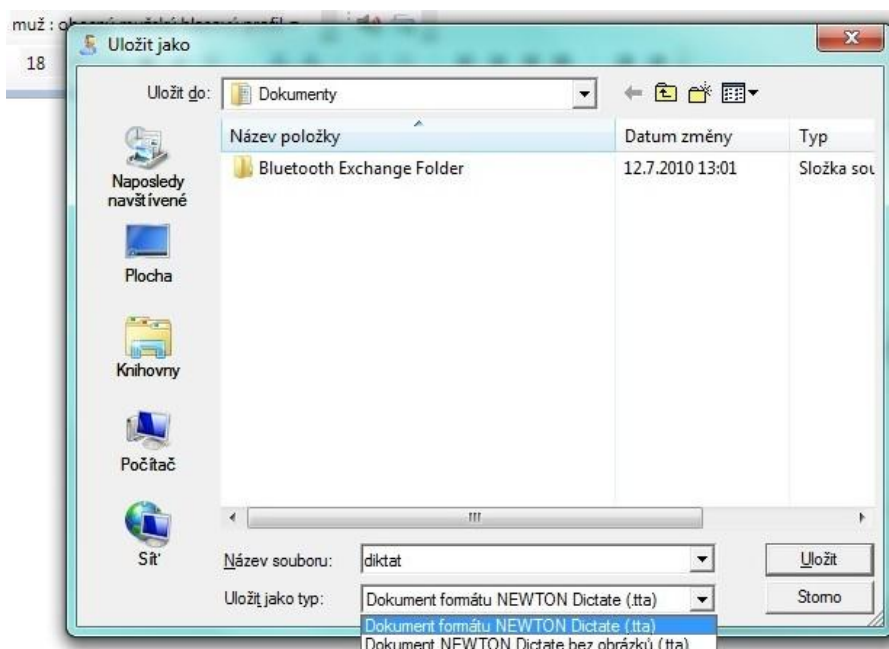

3.10 Ukládání, vytvoření nového souboru, otevření již vytvořeného souboru

3.10.1 Operace se soubory v programu NEWTON Dictate

Kdykoliv během diktátu je v režimu editace možné ukládat projekt s diktátem.

- při prvním uložení повеlem z menu **Soubor - Uložit jako...**, vyplňte jméno souboru, soubor bude uložen jako **text svázaný s audio stopou pomocí časových značek - přípona tta**
- následné ukládání повеlem z menu: **Soubor - Uložit**, případně tlačítko v nástrojové liště

Do nadiktovaného textu i maker je nově možné vkládat obrázky. Z důvodu zpětné kompatibility je přidána možnost ukládat nadiktovaný text ve formátu TTA bez podpory obrázků, což je formát, který byl využíván až do verze 2.4.

Pokud chcete dodiktovat další část textu k již vytvořenému souboru, zvolte v menu **Soubor - Otevřít** (nebo tlačítko v nástrojové liště) a vyberte soubor, který chcete doplnit. Text je možné dodiktovat do libovolného místa v souboru.

Pro diktování zcela nového textu doporučujeme otevřít nový soubor повеlem z menu **Soubor - Nový** nebo tlačítko v nástrojové liště

3.10.2 Operace se soubory v programu NEWTON Dictate Bar

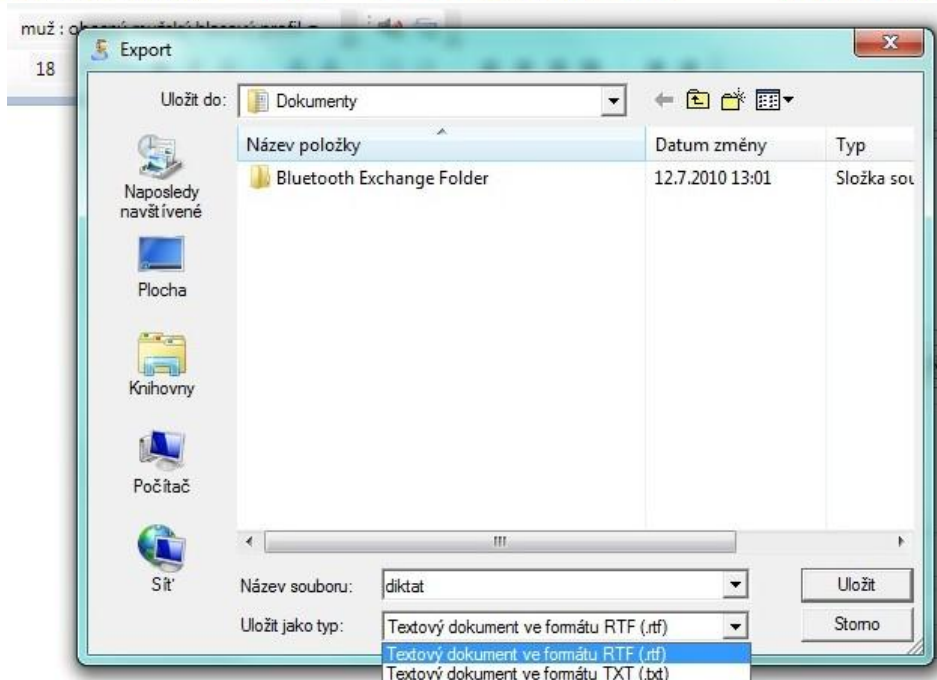
- Nový záznam vytvoříte volbou MENU: **Záznam - Nový**, audio stopa předchozího záznamu bude vymazána.
- K uložení záznamu použijte volbu MENU: **Záznam - Uložit**, vyplňte jméno souboru, soubor bude uložen jako **text svázaný s audio stopou pomocí časových značek - přípona tta**

3.11 Export a tisk

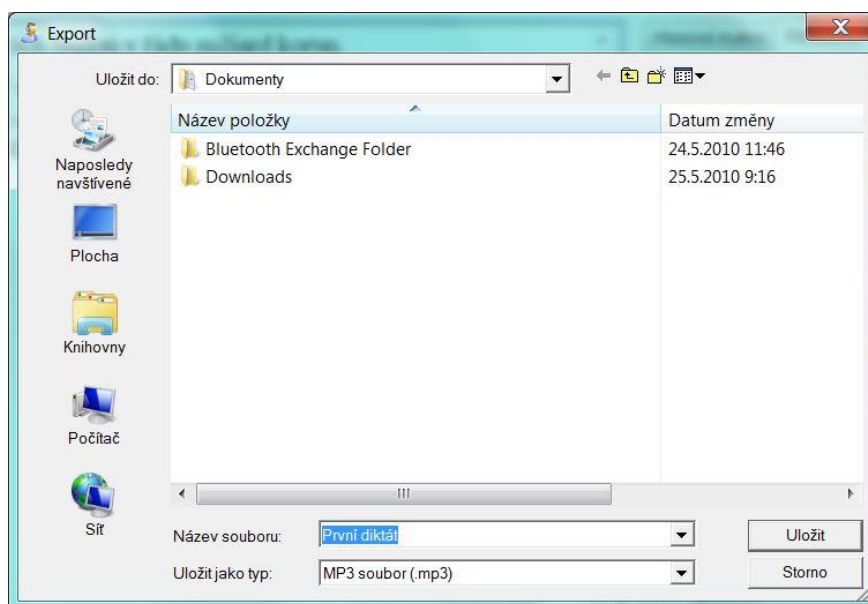
3.11.1 Export a tisk v programu NEWTON Dictate

Program umožňuje export nadiktovaného textu a audio stopy v následujících formátech:

- **text svázaný s audio stopou pomocí časových značek - TTA.** Pro uložení ve formátu tta zvolte v menu **Soubor - Uložit jako...** Jedná se o formát používaný programem NEWTON Dictate. Proto, když budete chtít diktování přerušit a později se k němu v NEWTON Dictate opět vrátit a dodiktovat zbývající část, použijte tuto volbu. Kvalitu ukládání audio stopy můžete nastavit podle návodu v kapitole 3.21 *Nastavení ukládání a kvality*.
- **export samotného textu** - textový formát rtf pro Microsoft Word a jiné textové editory nebo textový formát txt bez formátovacích značek. Vyberte v menu **Soubor / Uložit jako text** (nebo tlačítko v nástrojové liště) vyplňte cestu a jméno souboru exportu a vyberte požadovaný typ souboru exportu

- **export samotné audio stopy** - MP3, WAV, SPX - V menu **Soubor / Uložit audio záznam...** (nebo tlačítko v nástrojové liště). Kvalitu ukládané audio stopy můžete nastavit podle návodu v kapitole 3.21 *Nastavenie ukladania a kvality*.

Pozn.: SPX je zkratka pro formát Speex, který je určen pro kvalitní uložení hlasových dat.)

V případě, že byste ocenili i jiný formát pro export, prosím, napište nám na v2t@diktovani.cz.

Pro **vytisknutí nadiktovaného textu** použijte volbu v menu **Soubor / Tisk** (nebo tlačítko v nástrojové liště).

Pokud vyexportujete nadiktovaný text do textového formátu a budete jej dále chtít ve Wordu upravovat, vypněte program NEWTON Dictate. Uvolníte tak paměť vašeho počítače.

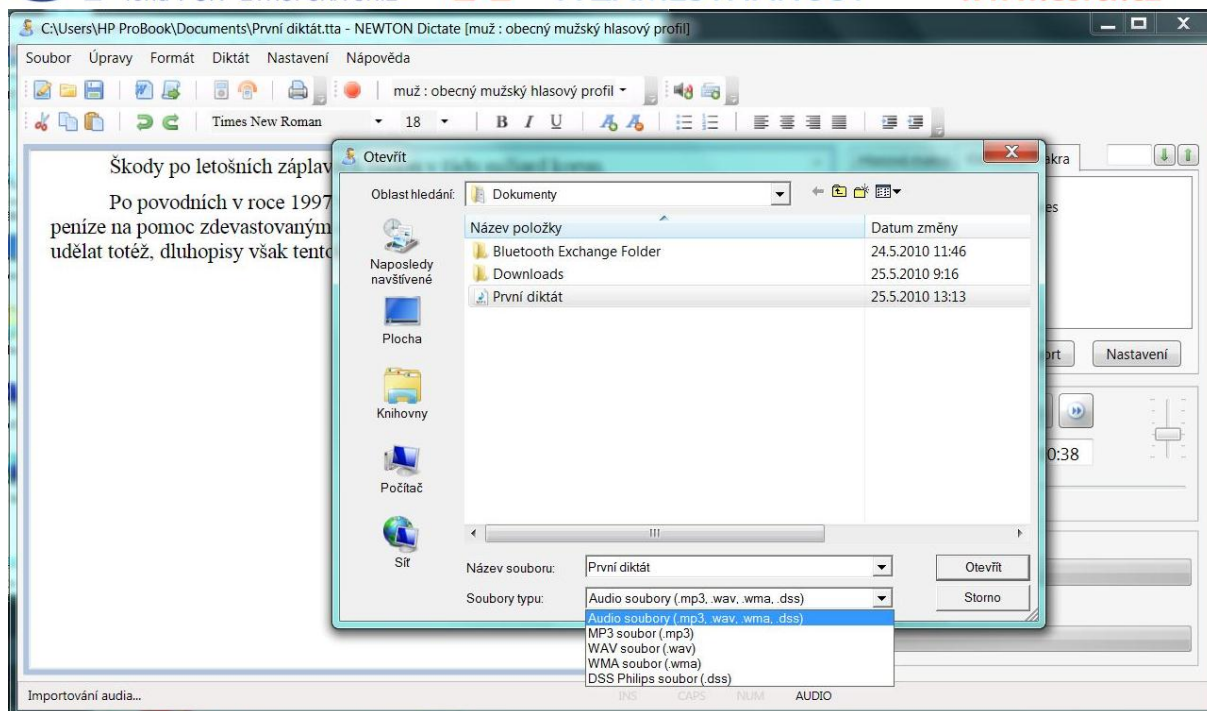
3.11.2 Export audio složky v programu NEWTON Dictate Bar

Program umožňuje export audio stopy ve formátech mp3, wav, spx - Zvolte v menu **Soubor - Uložit audio záznam**.

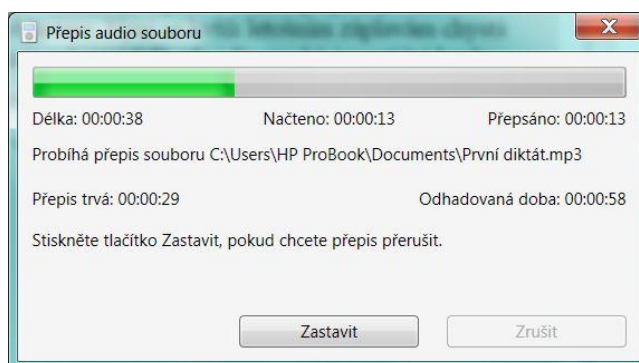
3.12 Přepis z audio souboru (např. z diktafonu) - volitelná komponenta NEWTON Dictate

Program umožňuje přepis již nahrané audio stopy ve formátu WAV, WMA, MP3, SPX, AMR nebo Philips DSS. Pokud chcete přepsat zvukový záznam z diktafonu, stáhněte nahrávku a případně ji převed'te do jednoho z podporovaných formátů. V programu NEWTON Dictate zvolte **Soubor - Přepsat audio soubor** nebo stiskněte tlačítko v nástrojové liště.

Otevře se dialogové okno, zde vyhledáte umístění zvukové stopy, kterou chcete přepsat, zvolíte jí a stisknete tlačítko .

NEWTON Dictate začne automaticky přepisovat daný audio soubor. Audio záznam musí splňovat minimální kvalitativní požadavky. V informačním okně se objeví časové údaje o přepisovaném záznamu, uplynulá doba a odhadu zbývající doby přepisu. Nově se také zobrazuje úroveň záznamu zvuku v přepisovaném souboru.

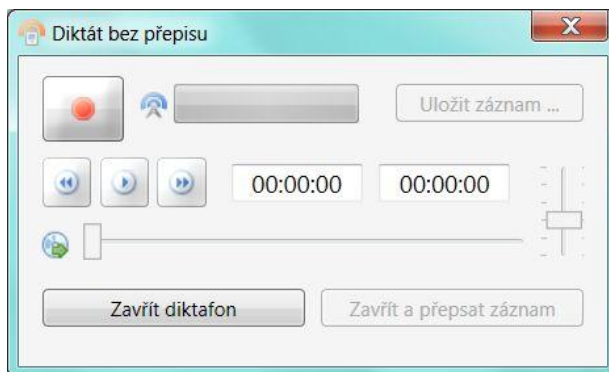

Pro správný přepis je nutné přepnout hlasový profil podle toho, zda na audio záznamu mluví muž nebo žena.

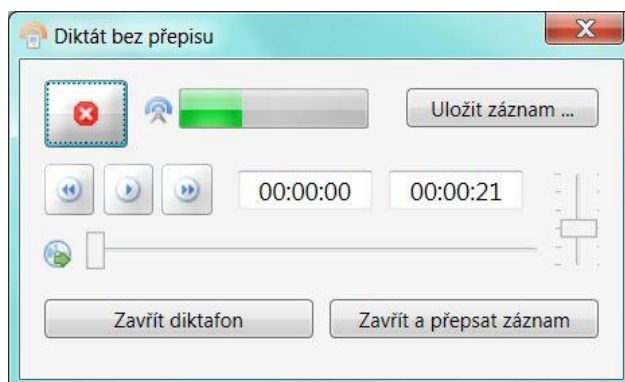
3.13 Spuštění diktafonu

Volba Spuštění diktafonu v aplikaci NEWTON Dictate je vhodná v situaci, kdy potřebujete nahrát diktát (audio), ale nechcete okamžitě provést jeho přepis do textu. Diktafon spustíte volbou menu **Soubor - Spustit diktafon** nebo ikonou v nástrojové liště.

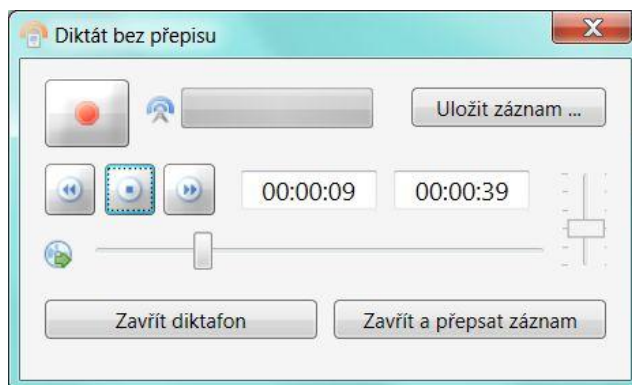
Připravte si mikrofon a spusťte záznam tlačítkem .

Síla signálu je při nahrávání signalizována prvkem . Pokud se v bílém okénku neobjevuje zelený indikátor, jehož délka se mění s diktovaným textem, je hlasitost mikrofonu nastavena na nízkou úroveň, mikrofon je vypnutý nebo není zapnutý diktát.

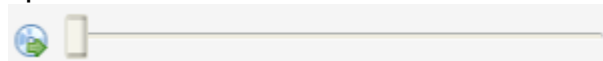
Po nahrání diktátu tlačítkem záznam zastavte.

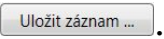
Nahrané audio si můžete poslechnout stiskem prostředního tlačítka ze sady audiotlačítek

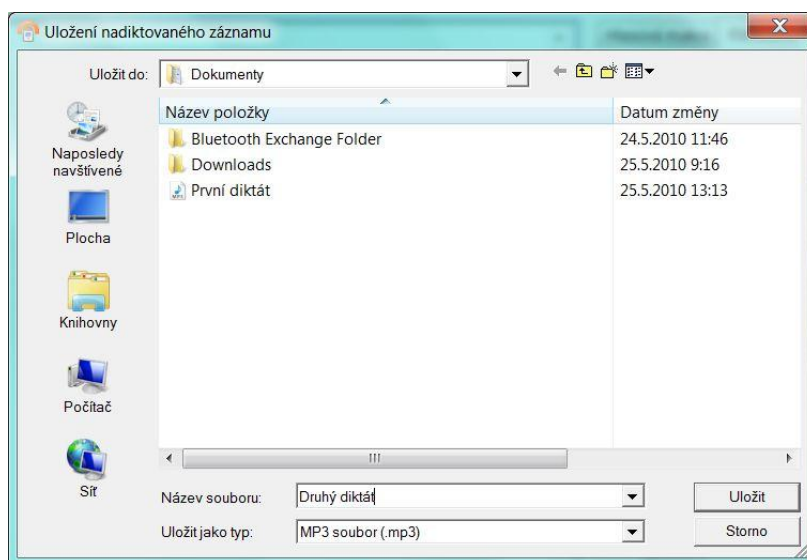
Krajními dvěma tlačítky se můžete posunout v záznamu dopředu nebo zpět. Posun je též možný následujícím ovládacím prvkem:

Rychlost přehrávání ovlivníte změnou prvku nahoru nebo dolů.

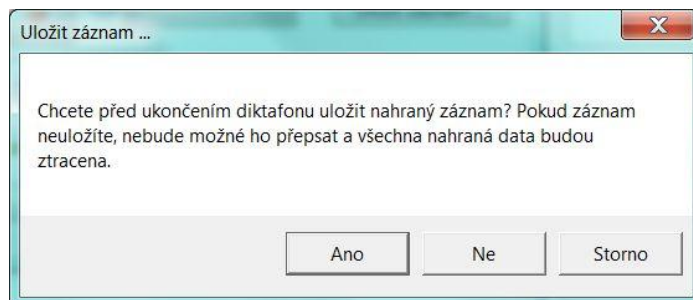
Nadiktovaný záznam uložíte stiskem tlačítka .

Otevře se dialogové okno, kde vyplníte **název souboru** diktátu a vyberete **umístění**, do kterého bude audio soubor s diktátem ve formátu **mp3** uložen.

Tlačítkem ukončíte diktafon.

Tlačítko slouží k přepisu diktátu do textu. Neuložený diktát je nutné nejprve uložit (na což vás upozorní následující dialogové okno).

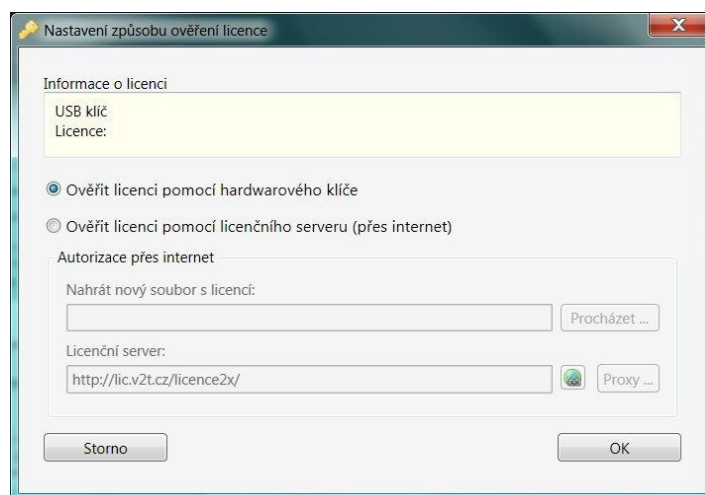
Následně dojde k přepisu namluveného diktátu jako byste přepisovali audio záznam například z digitálního diktafonu.

3.14 Nastavení způsobu ověření licence

Pomocí volby menu **Nastavení - Licence** je možné zvolit jednu ze dvou metod ověřování licence.

A. Ověřit licenci pomocí hardwarového klíče

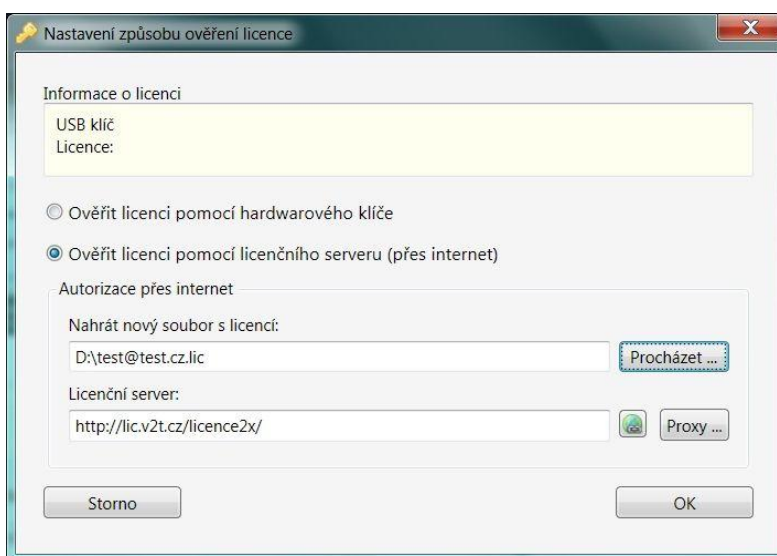
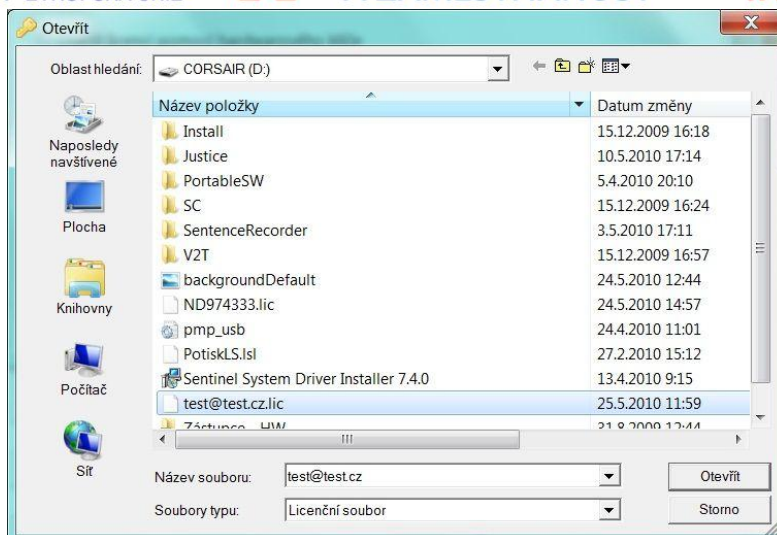
Nejprve je nutné nainstalovat ovladač hardwarového klíče dle návodu k instalaci NEWTON Dictate. Po úspěšné instalaci zasuněte dodaný hardwarový klíč s platnou licencí do volného USB portu počítače. Volný konec hardwarového klíče se rozsvítí zeleně.

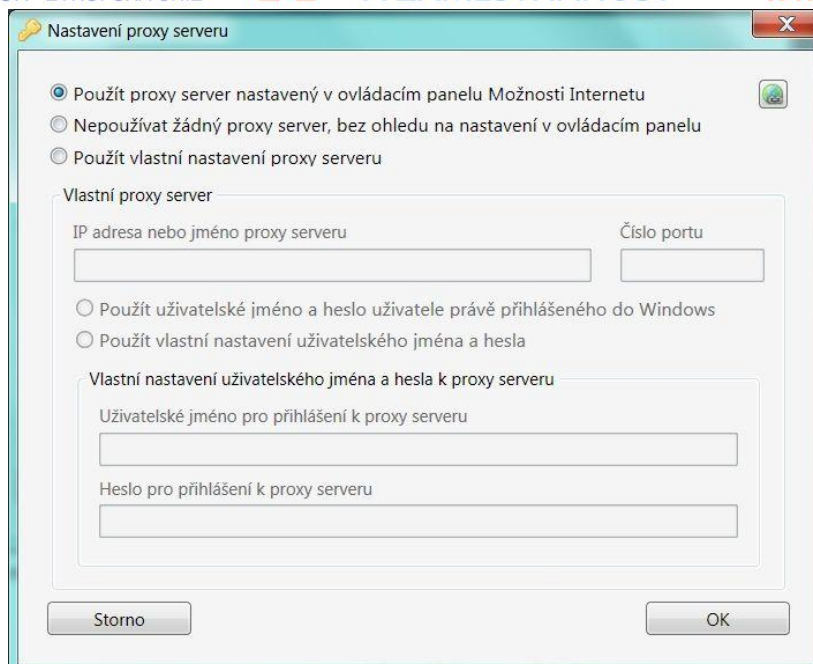
B. Ověřit licenci pomocí licenčního serveru

V tomto případě se NEWTON Dictate při každém spuštění přes internet připojí k licenčnímu serveru, kde ověří platnost uživatelské licence. Připojení k internetu je převzato z nastavení operačního systému Windows. Platnost licence se ověřuje pomocí licenčního souboru, který jste získali od dodavatele NEWTON Dictate.

Zkopírujte soubor například do adresáře s instalací NEWTON Dictate. Výběr licenčního souboru provedete tlačítkem **Procházet** a následným výběrem adresáře a souboru v dialogu Otevřít.

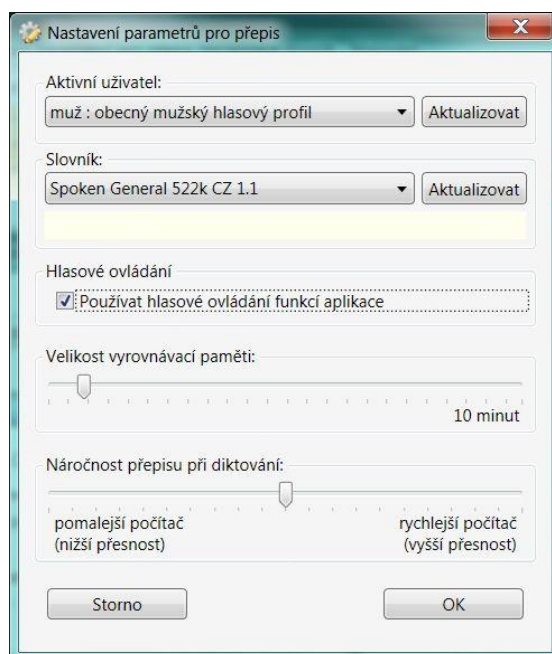
Po stisknutí tlačítka vyvoláte Windows nastavení sítě pro případné změny nebo přehled aktuálního nastavení. Po stisknutí tlačítka **Proxy** se objeví okno s možností nastavit parametry proxy serveru (viz následující obrázek).

Licenční klíč ověřovaný přes internet je vázaný na konkrétní počítač.
Není tedy možné po první úspěšné autorizaci licenčním serverem použít klíč na jiném počítači.

3.15 Nastavení parametrů pro přepis (přepínání hlasových profilů, slovníků)

Pokud je během práce s programem potřeba změnit hlasový profil (bude diktovat jiná osoba), je možné změnit nastavení v menu **Nastavení - Parametry přepisu**

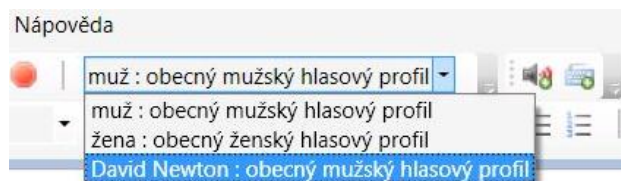

Zde je možné volit:

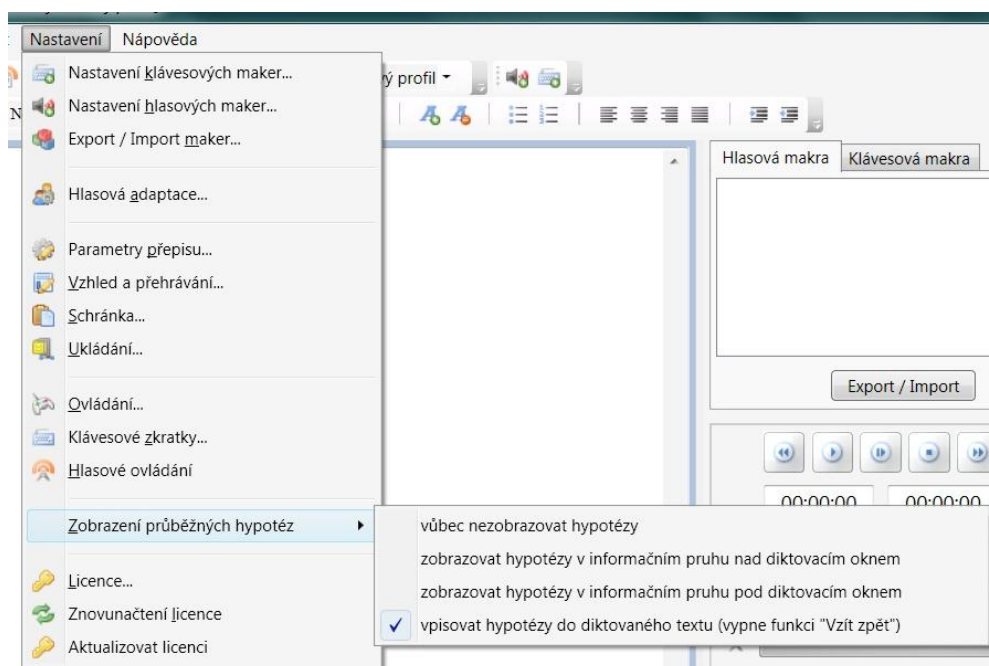
- **hlasový profil uživatele**
 - obecný ženský hlasový profil
 - obecný mužský hlasový profil
 - adaptovaný hlasový profil (hlasový profil konkrétního uživatele)
- **slovník** (volba v rámci zakoupených slovníků)
 - všeobecný (spoken)
 - justiční (justice)
 - lékařské
 - případně další oborové slovníky
- **používání hlasového ovládání funkcí aplikace** (nastavení hlasového ovládání viz kapitola 3.20 *Hlasové ovládání funkcí programu*)
- **velikost vyrovnávací paměti** - nastavení zejména pro méně výkonné počítače. Zde je možné definovat, jak dlouhou hlasovou stopu nadiktovaného (ale dosud díky nízkému výkonu počítače nepřepsaného) textu si počítač může uložit do paměti.
- **náročnost přepisu při diktování** - pro pomalejší počítače se zjednoduší výpočet správné varianty přepisu, čímž se nepatrně sníží přesnost a zrychlí přepis. Naopak pro rychlejší počítače se doporučuje použít složitější algoritmus výpočtu.
- **zobrazení průběžných hypotéz NEWTON Dictate**
 - nezobrazovat vůbec - nezobrazuje průběžné hypotézy, zobrazuje pouze konečnou hypotézu, kterou jako rozpoznaný text vkládá do dokumentu.

- zobrazovat v informačním pruhu nad diktovaným textem - zobrazuje průběžné hypotézy diktovaného textu v informačním pruhu, po vyhodnocení vkládá výslednou hypotézu do dokumentu.
- zobrazovat v informačním pruhu pod diktovaným textem
- vpisovat do diktovaného textu (vypne funkci „Vzít zpět“) - umožňuje dodiktovat do libovolného místa v již nadiktovaném textu. Zvuková stopa dodiktovaného textu je včleněna do stávající zvukové stopy.

Pozn: **Přepínání hlasových profilů** je možné i v hlavním okně aplikace pomocí výběrového seznamu v nástrojové liště.

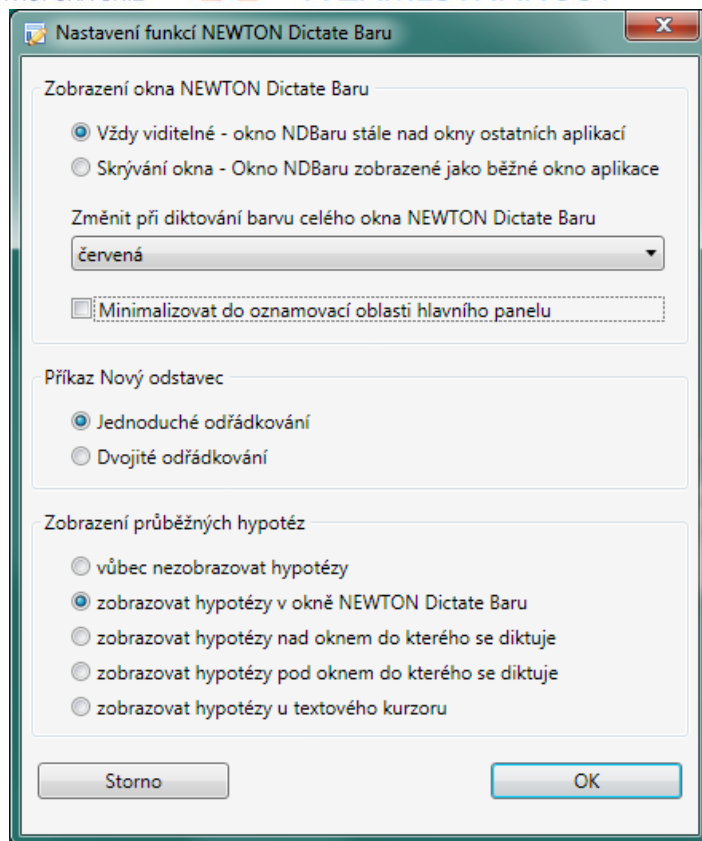
Pozn: Nastavení **zobrazení průběžných hypotéz** je možné provést i z menu **Nastavení** v programu NEWTON Dictate:

3.15.1 Nastavení funkcí NEWTON Dictate Baru

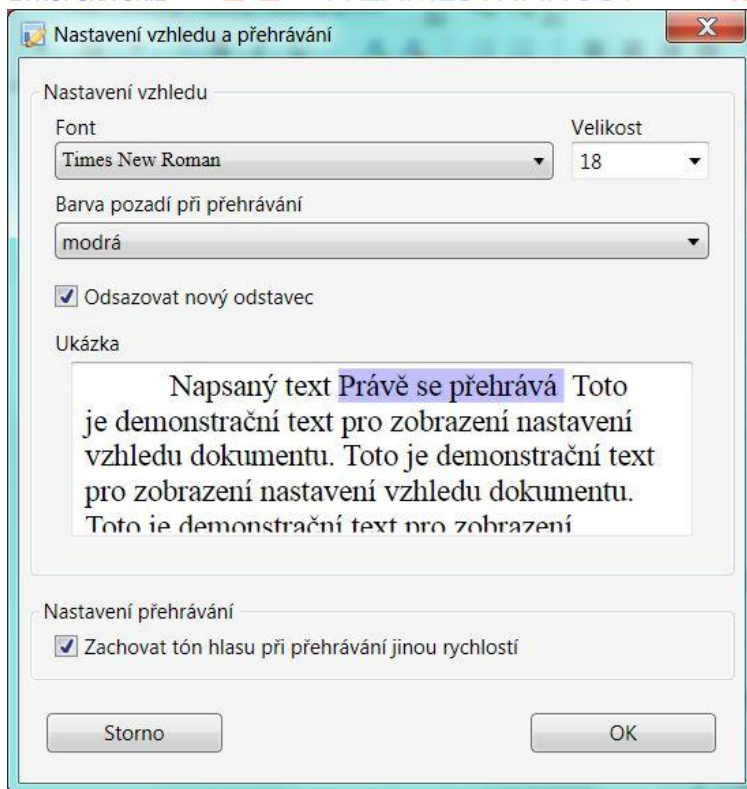
V menu **Nastavení - Funkce NDBaru** je možné nastavit:

- **Zobrazení okna NEWTON Dictate Baru**
 - Vždy viditelné - okno je vždy nade všemi otevřenými okny
 - Skrývání okna - okno se chová jako běžné okno aplikace Windows
- **Nastavení příkazu „Nový odstavec“**
 - Jednoduché odřádkování
 - Dvojitě odřádkování
- **Změna barvy NEWTON Dictate Baru během diktování**
- **Zobrazení minimalizované aplikace buď na lištu nebo do oznamovací oblasti Windows**
- **Zobrazení průběžných hypotéz NEWTON Dictate Bar**
 - nezobrazovat vůbec - nezobrazuje průběžné hypotézy, zobrazuje pouze konečnou hypotézu, kterou jako rozpoznaný text vkládá do dokumentu.
 - zobrazovat v okně NEWTON Dictate Baru - zobrazuje průběžné hypotézy diktovaného textu v informačním pruhu, po vyhodnocení vkládá výslednou hypotézu do dokumentu.
 - zobrazovat nad oknem, do kterého se diktuje
 - zobrazovat pod oknem, do kterého se diktuje
 - zobrazovat u kurzoru - zobrazuje průběžné hypotézy diktovaného textu u pozice kurzoru, po vyhodnocení vkládá výslednou hypotézu do dokumentu

3.16 *Nastavení vzhledu programu NEWTON Dictate*

Uživatel má možnost si individuálně nastavit základní styl a velikost písma a barvu pozadí přehrávaného textu, a to volbou menu **Nastavení - Vzhled**

Dále je možné **upravit velikost oken** v rámci programu NEWTON Dictate (okno pro diktát a okno pro makra). Pokud kurzorem myši najedete na svislý předěl mezi oknem diktátu a oknem maker, objeví se vodorovná šipka, která vám umožní rozšiřovat či zužovat okno pro diktát.

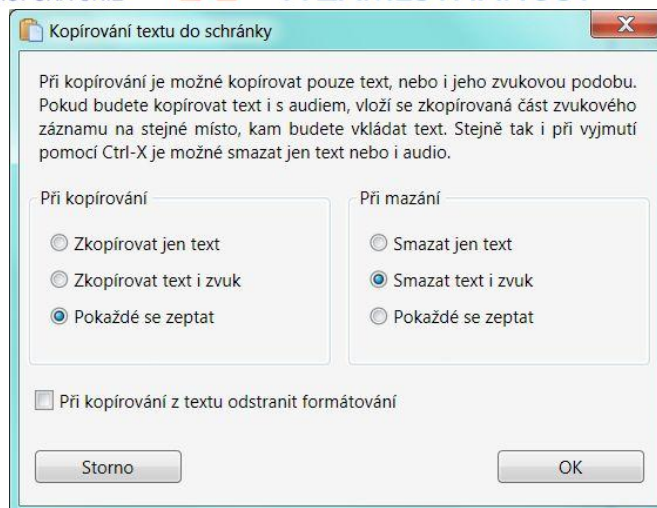
3.17 *Kopírování a mazání textu se zvukem nebo bez zvuku*

V menu **Nastavení - Schránka** programu NEWTON Dictate je možné nadefinovat, jak se má program chovat při kopírování (Ctrl+C) a vyjmutí textu (Ctrl+X).

Jsou možná následující nastavení:

- Kopírování / vyjmutí pouze textu (audio stopa v dokumentu zůstává po úpravě nezměněna)
- Kopírování / vyjmutí textu i zvuku (odpovídající část audio stopy se kopíruje zároveň s textem, resp. zmizí zároveň s vyjmutým textem)
- Pokaždé se zeptat - při kopírování, resp. vyjmutí se program dotáže, zda si přejete zkopírovat, resp. vyjmout i zvuk.

Zaškrtnutá volba **Při kopírování z textu odstranit formátování** způsobí odstranění formátovacích znaků při kopírování, resp. vyjmutí textu.

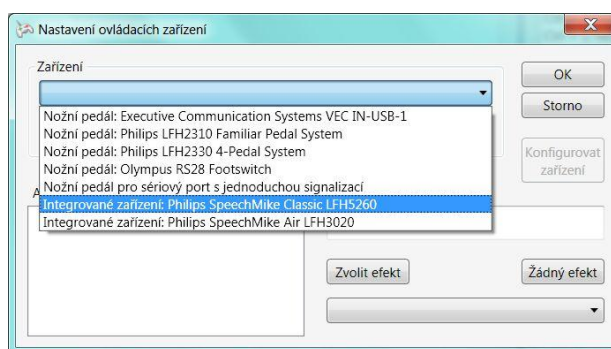

Pokud ke smazání textu použijete klávesu **DELETE** nebo **BACKSPACE**, bude vymazán pouze text a zvuková stopa v dokumentu zůstane nezměněna.

3.18 Ovládání pomocí externích zařízení

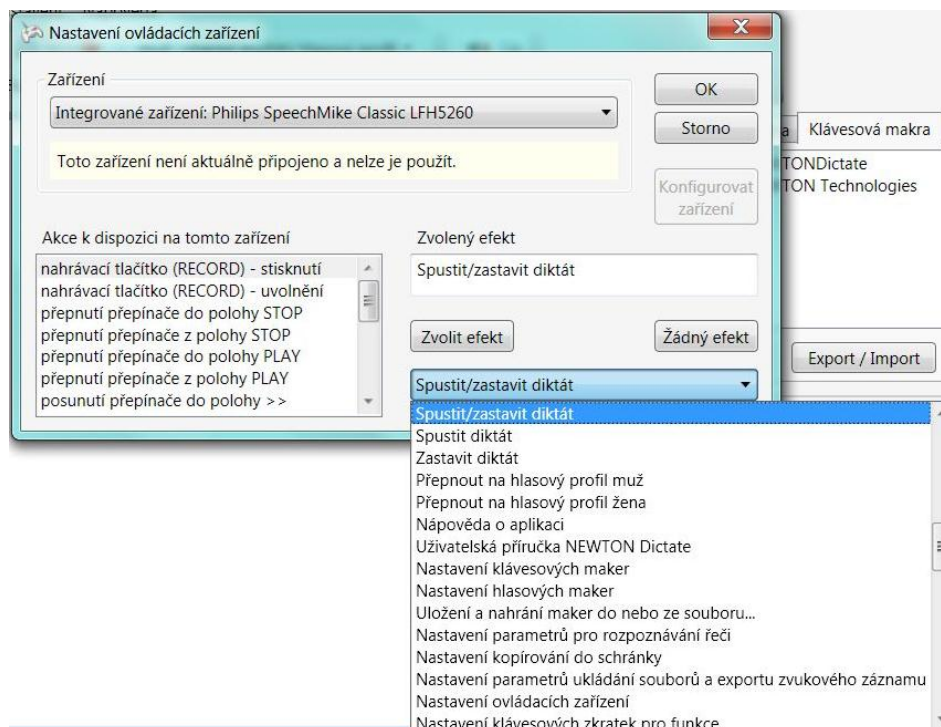
Program NEWTON Dictate podporuje integraci s externím ovládacím zařízením. Jde například o **nožní pedály**, umožňující snadnější práci s nadiktovaným textem, nebo o **multifunkční zařízení Philips SpeechMike**, které integrují ovládání, diktování a přehrávání. Pro každé takové zařízení je k dispozici i možnost individuálního nastavení akcí pro každou dostupnou funkci (tlačítko).

Volba menu **Nastavení - Ovládání** spustí dialog pro nastavení chování externích ovládacích zařízení.

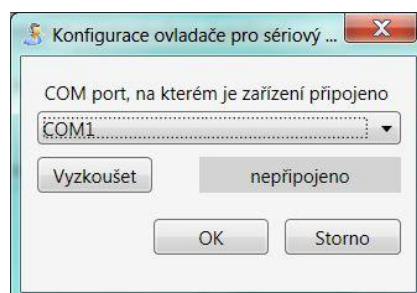
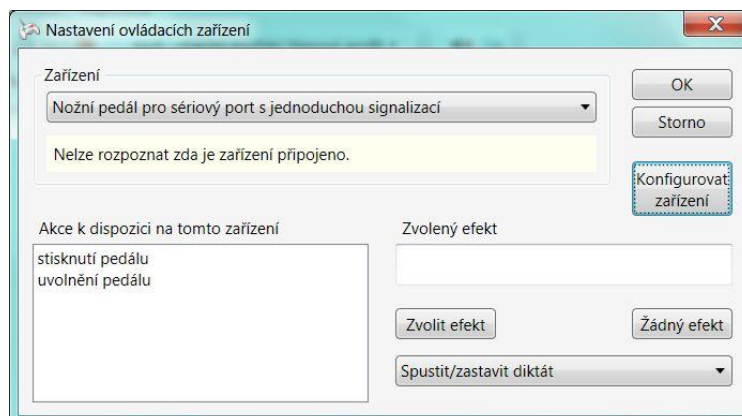

Po zvolení příslušného zařízení v dialogovém boxu **Zařízení** je v seznamu **Akce k dispozici na tomto zařízení** zobrazen seznam dostupných akcí. Po zvýraznění konkrétní akce v tomto seznamu (viz v obrázku „*nahrávací tlačítko (RECORD) - stisknutí*“) je v poli **Zvolený efekt** vypsán efekt, který zvolené akci odpovídá („*Spustit/zastavit diktát*“). Nastavený efekt je možný pomocí výběrového dialogu v pravém spodním rohu okna

a tlačítka **Zvolit efekt** změnit. Stisk tlačítka **Žádný efekt** vymaže aktuálně nastavený efekt u vybrané akce.

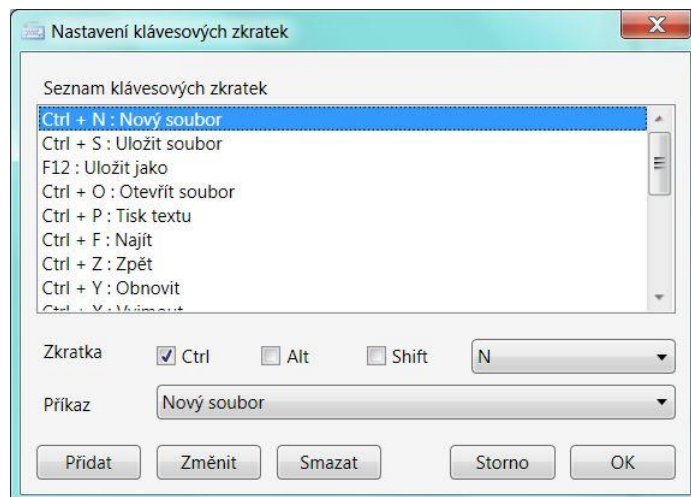

U zařízení *Nožní pedál pro sériový port s jednoduchou signalizací* je nutné ještě nastavit sériový port volbou **Konfigurovat zařízení**.

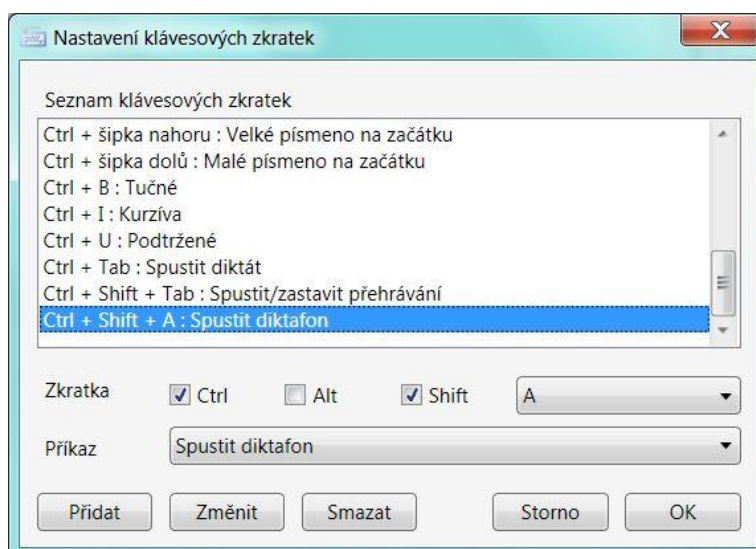

3.19 Klávesové zkratky programu NEWTON Dictate

Volba menu **Nastavení - Klávesové zkratky** umožňuje personalizovat ovládání programu změnou nebo definováním nových klávesových zkratk.

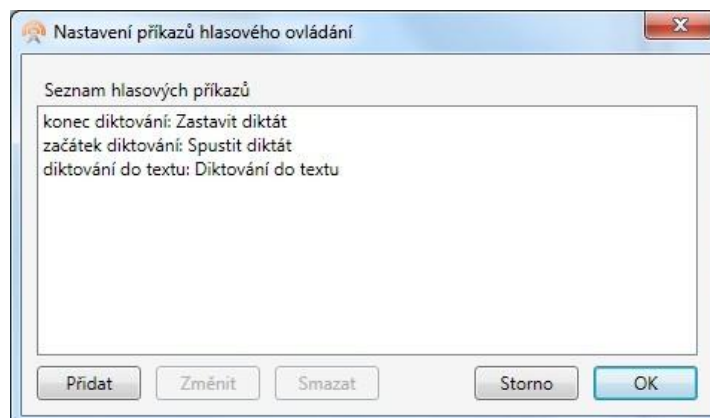
Pomocí kláves **Přidat - Změnit - Smazat**, kombinací voleb **Zkratka** a **Příkaz** a případně výběrem existující zkratky v **Seznamu klávesových zkratk** přidáte, upravíte či smažete klávesovou zkratku. Na dalším obrázku je stav po přidání klávesové zkratky Ctrl+Shift+A pro spuštění funkce Diktafon.

3.20 Hlasové ovládání funkcí programu

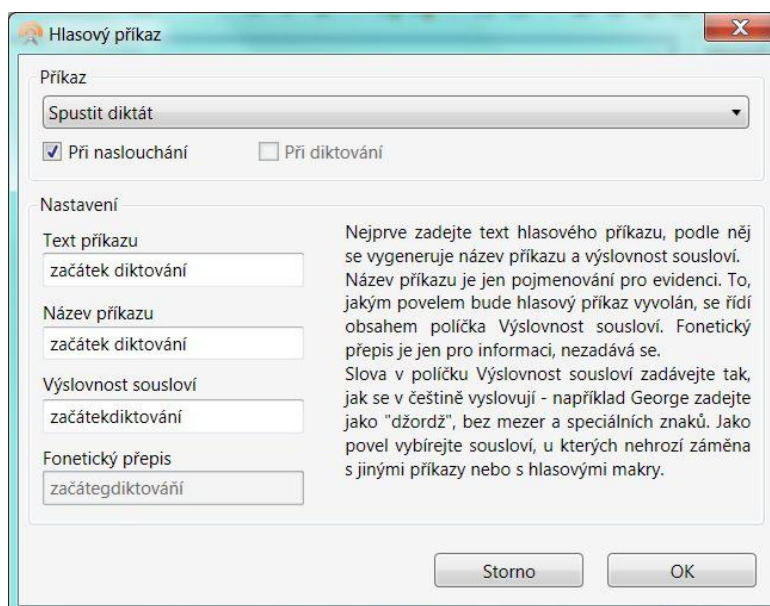
Většinu základních funkcí programu můžete ovládat hlasovými povely. V menu **Nastavení** zvolte volbu **Hlasové ovládání**. Otevře se okno pro definování příkazů hlasového ovládání.

Sada tlačítek **Přidat** - **Změnit** - **Smazat** ve spodní části dialogového okna slouží k přidání, změně nebo smazání hlasového příkazu a **Storno** - **OK** k ukončení toho dialogového okna bez uložení změn, resp. s jejich uložení.

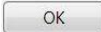
V **Seznamu hlasových příkazů** jsou výrobcem definovány tři hlasové příkazy - pro začátek a konec diktování a povel pro diktování do textu. Označte myší položku „**začátek diktování**“.

Nyní jsou přístupná tlačítka „**Změnit**“ pro úpravu hlasového povelu a „**Smazat**“ pro zrušení povelu. Pro úpravu označeného hlasového povelu zvolte „**Změnit**“. Otevře se dialogové okno pro definici hlasového příkazu.

V sekci „**Příkaz**“ můžete zvolit akci a režimy, ve kterých bude hlasový příkaz (akce) proveden. Pokud je zatržené „**Při naslouchání**“, je tento hlasový příkaz aktivní v režimu naslouchání. Pokud je zatržené „**Při diktování**“, je tento hlasový příkaz aktivní v režimu diktování.

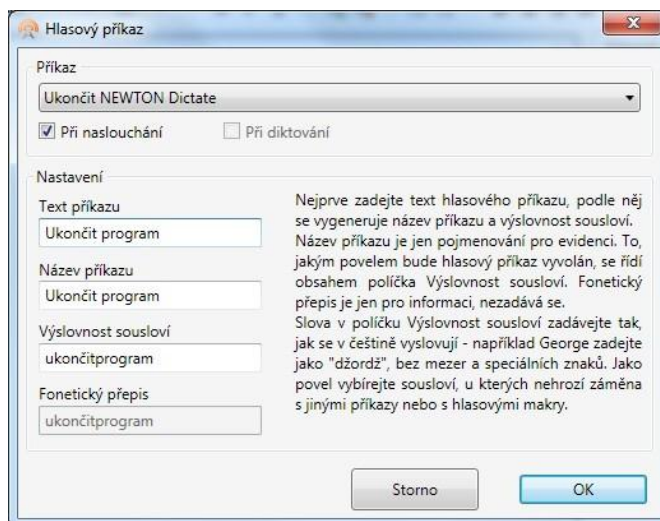
Některé příkazy mají smysl pouze v režimu naslouchání (například právě příkaz „**Spustit diktát**“) a zatržítka „**Při diktování**“ je tedy nepřístupné a naopak (například příkaz „**Zastavit diktát**“).

Význam jednotlivých polí v sekci „Nastavení“ je popsán vpravo od polí. V poli „Výslovnost sousloví“ je uveden hlasový příkaz, který daný hlasový příkaz provede. Vyslovíte-li tedy „začátek diktování“, program spustí diktování a přepis do textu. Tlačítkem dialog zavřete.

Přidejme si nový hlasový příkaz pro ukončení programu hlasem.

Stiskněte tlačítko . V poli **Příkaz** vyberte příkaz „Ukončit NEWTON Dictate“. Zaškrtněte zatržítka **Při naslouchání** (příkaz je aktivní v režimu naslouchání). Vyplňte Text příkazu, Název příkazu a Výslovnost sousloví. Význam těchto polí je popsán vpravo od těchto polí.

Pozn.: Do pole „Výslovnost sousloví“ zvolte jednoznačný povel, který nepoužíváte při běžném diktování. Tento hlasový povel má přednost před hlavním slovníkem, ze kterého při diktování probíhá přepis textu.

Hlasový příkaz

Příkaz
Ukončit NEWTON Dictate

☒ Při naslouchání ☐ Při diktování

Nastavení

Text příkazu
Ukončit program

Název příkazu
Ukončit program

Výslovnost sousloví
ukončitprogram

Fonetický přepis
ukončitprogram

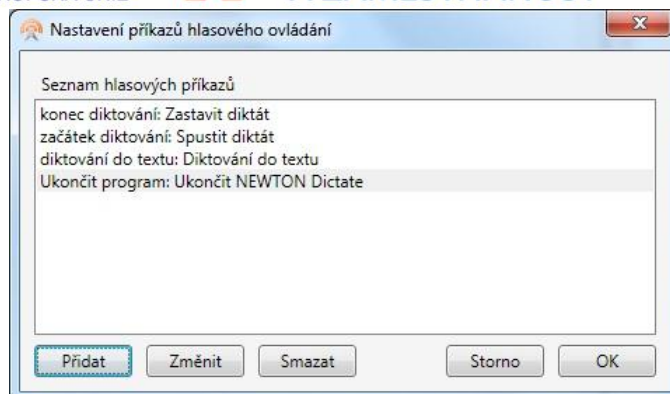
Nejprve zadejte text hlasového příkazu, podle něj se vygeneruje název příkazu a výslovnost sousloví. Název příkazu je jen pojmenování pro evidenci. To, jakým povelům bude hlasový příkaz vyvolán, se řídí obsahem políčka Výslovnost sousloví. Fonetický přepis je jen pro informaci, nezadává se. Slova v políčku Výslovnost sousloví zadávejte tak, jak se v češtině vyslovují - například George zadejte jako "džordž", bez mezer a speciálních znaků. Jako povel vybírejte sousloví, u kterých nehrozí záměna s jinými příkazy nebo s hlasovými makry.

Storno OK

Vytvoření nového hlasového příkazu potvrďte tlačítkem .

Hlasový povel „diktování do textu“ začne diktovat vždy s malým písmenem na začátku. Povel použijte, pokud potřebujete dodiktovat text doprostřed věty. Navazuje na funkční detekci velikosti prvního písmene, které funguje v programu NEWTON Dictate.

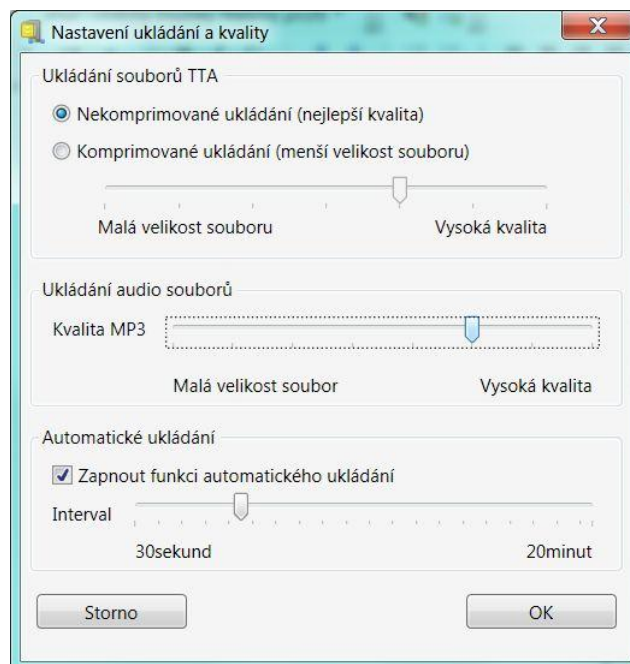
3.21 Nastavení ukládání a kvality

Integrace formátu Speex přinesla i možnost volitelné **komprese zvukových dat** ve formátu TTA, což umožňuje významné zmenšení velikosti TTA souborů. Hodinový záznam tak má v průměru okolo 12 MB místo původních 110 MB.

V menu **Nastavení - Ukládání** je možné nadefinovat kvalitu a kompresi ukládaných souborů přepisu.

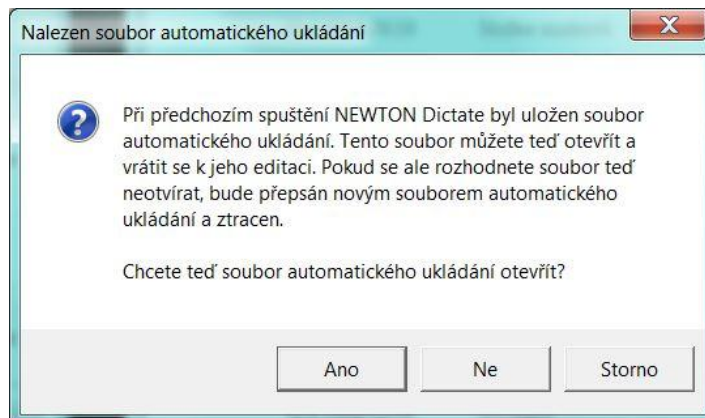
Jsou možná následující nastavení:

- Komprimované / nekomprimované ukládání souborů TTA (komprimace zmenší ukládaný soubor, ale sníží kvalitu ukládané zvukové stopy)
- Kvalitu ukládaných MP3, resp. SPX audio souborů (SPX je zkratka pro formát Speex, který je určen pro kvalitní uložení hlasových dat)
- Zapnutí funkce automatického ukládání a nastavení intervalu automatického ukládání (od 30 sekund do 20 minut)

Pokud je zapnutá funkce **automatického ukládání** a dojde k přerušení běhu programu, bude při dalším spuštění zobrazeno okno s upozorněním, že **je možné obnovit poslední verzi** automaticky uloženého diktátu (viz následující obrázek).

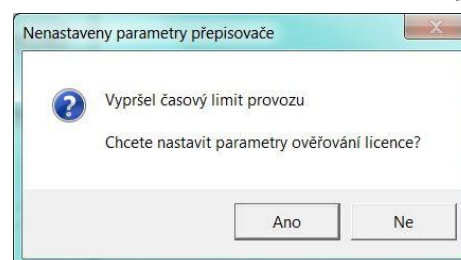
3.22 Znovunačtení licence

Pokud je licence aplikace NEWTON Dictate **chráněna pomocí hardwarového klíče**, na tomto klíči je uložena informace o zakoupené konfiguraci (slovníky, nárok na použití off-line verze a další informace o licencích).

Pokud bude licenční klíč během práce s aplikací vyjmut, aplikace na tuto skutečnost upozorní chybovým hlášením a dotáže se, zda bude klíč opět zasunut, aby jej mohl opět identifikovat. Pokud odpovíte **Ne**, nebude možné uvést aplikaci do režimu diktování. Rozdělanou práci bude ale možné uložit.

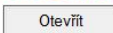
Volba položky **Nastavení - Znovunačtení licence** způsobí znovunačtení licenčních údajů z klíče. Po načtení je možné pokračovat dále v práci s informacemi v právě vloženém klíči.

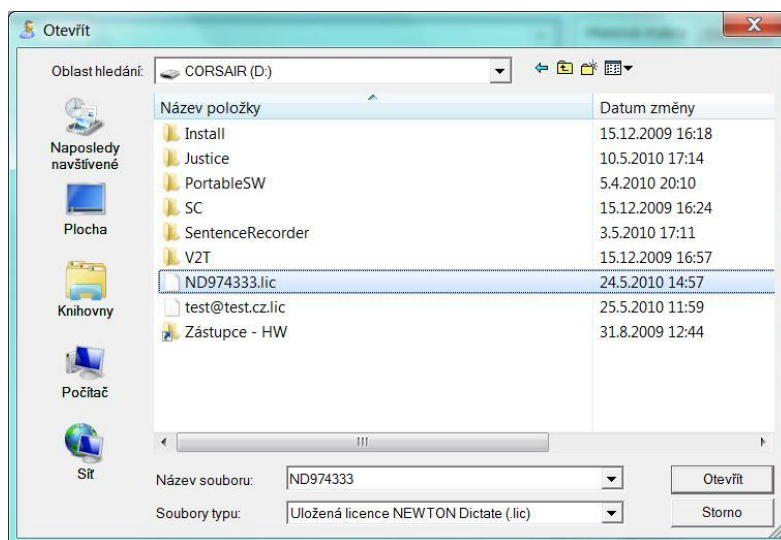
Stejná situace nastane, pokud licence uložená v klíči již není platná (časově vyexpirovala). V takovém případě potřebujete obnovit časovou platnost licence. Obrátte se prosím na dodavatele programu.

3.23 Aktualizace licence

Volba menu **Nastavení - Aktualizovat licenci** umožňuje změnit údaje v hardwarovém licenčním klíči pro případ změny licence (upgrade, dokoupení dalšího slovníku, prodloužení platnosti apod.).

Stisk volby vyvolá okno, ve kterém vyberete a potvrdíte tlačítkem umístění souboru s novými licenčními údaji, který vám byl zaslán dodavatelem aplikace (jde o soubor s příponou .lic).

3.24 Náповěda

V menu **Náповěda - Co je nového?** najdete popis novinek a vylepšení oproti předchozí verzi programu NEWTON Dictate.

Informace o používané verzi NEWTON Dictate je možné získat v menu **Náповěda - O aplikaci**.

Přímý odkaz na uživatelský manuál v elektronické podobě PDF naleznete v menu **Windows Programy - NEWTON Dictate 2.7 - Manuál**

Tentýž uživatelský manuál ve formátu PDF naleznete v adresáři **C:\Program Files\NEWTON Dictate 2.7\help** (Windows XP, Vista), resp. **c:\Program Files (x86)\NEWTON Dictate 2.7\help** (Windows 7).

3.25 Ukončení práce s programem NEWTON Dictate

Práci s programem NEWTON Dictate ukončíte tak, že

- zvolíte menu **Soubor - Konec** nebo
- stisknutím klávesové zkratky **Alt+F4** nebo
- stisknutím v pravém horním rohu aplikace.

4 Hlasová adaptace

V programu NEWTON Dictate je možné provést si adaptaci na svůj hlas.

V rámci adaptace namluvíte 90 speciálně vybraných adaptačních vět (namluvit všechny věty trvá dohromady asi 1/2 hodiny), na jejichž základě systém přizpůsobí své parametry na charakteristiky vašeho hlasu. Po provedení adaptace by tak měla **vzrůst přesnost**, s jakou program rozpoznává vámi diktovaná slova a počítač bude rozpoznávat rychleji. Adaptace je nezbytná pro osoby s odlišnou výslovností některých hlásek (ráčkování, přízvuk) či vadou řeči.

Funkci hlasové adaptace budete moci začít používat až ve chvíli, kdy přečtete všechny připravené adaptační věty. Teprve poté bude možné v hlavním okně programu NEWTON Dictate vybrat adaptovaný hlasový profil dle vašeho uživatelského jména. Hlasová adaptace obsahuje systém kontroly dokončení adaptace a znemožňuje vícenásobné souběžné spuštění aplikace.

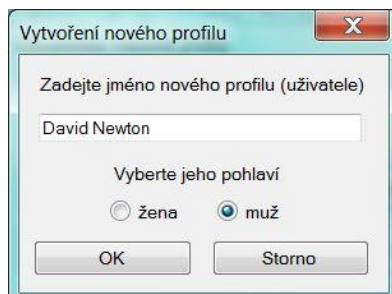
Adaptaci doporučujeme udělat až po prvním seznámení se s programem, ve chvíli, kdy získáte pocit, že jste se naučili a zvykli si diktovat takovým stylem a rychlostí, že vám program rozumí. Tímto stejným řečnickým stylem, pak čtete i věty během adaptace. V jejím průběhu, stejně jako během diktování, by navíc ve Vašem okolí mělo být pokud možno ticho, aby se systém nenaučil například na rádio hrající v pozadí.

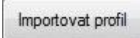
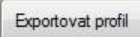
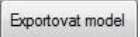
4.1 Vytvoření hlasového profilu

Pro vytvoření vlastního hlasového profilu zvolte menu: **Nastavení - Hlasová adaptace...**

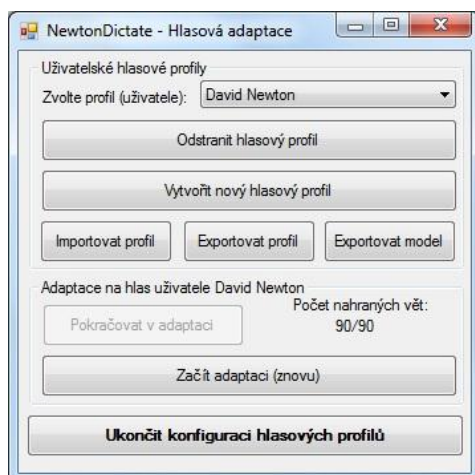
Po spuštění se zobrazí základní okno Hlasové adaptace.

Pokud jste adaptaci již započali někdy v minulosti, vyberte ze seznamu „**Zvolte profil (uživatele)**“ svoje uživatelské jméno. Pokud jste naopak program pro adaptaci spustili poprvé, klikněte na tlačítko „**Vytvořit nový hlasový profil**“ a poté zadejte svoje jméno a vyberte pohlaví.

Můžete importovat již existující adaptovaný hlasový profil volbou , profil exportovat volbou nebo volbou exportovat hlasový model. Volby

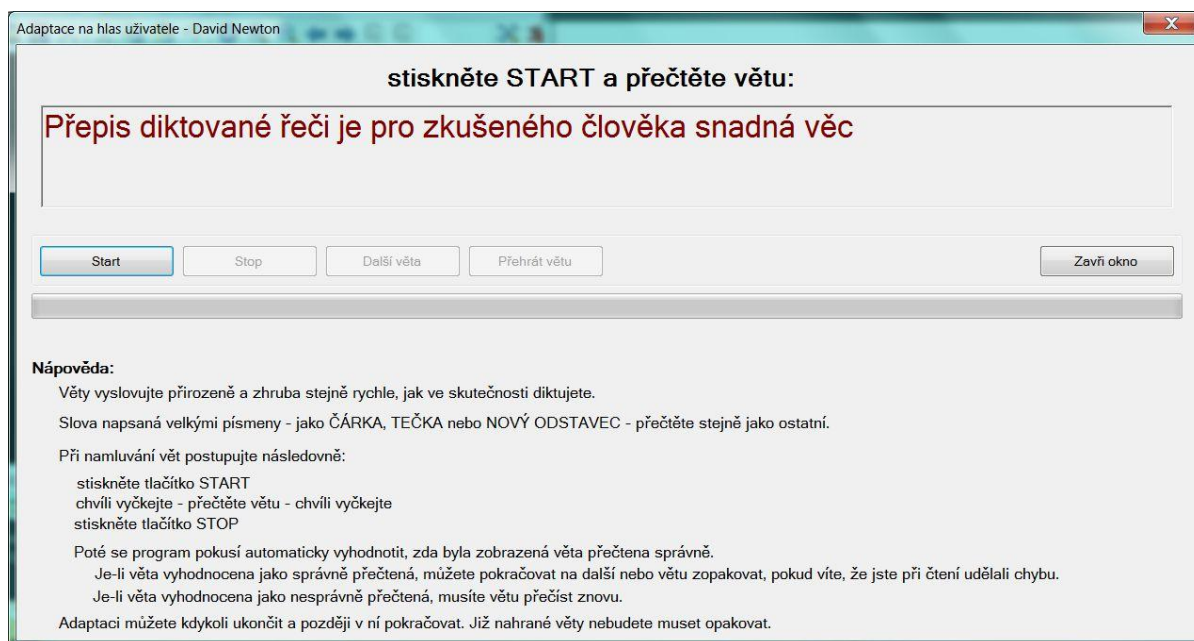
otevřou dialogové okno, ve kterém určíte jméno souboru a cestu v souborovém systému počítače, kde má být uložen nebo se nachází hlasový profil.

Poté můžete buď pokračovat v adaptaci (tlačítko **Pokračovat v adaptaci**), byla-li adaptace již započata někdy v minulosti, nebo adaptaci zahájit či znovu zopakovat stisknutím tlačítka

Začít adaptaci (znovu).

Během adaptace postupujte podle pokynů zobrazených v sekci „Nápověda“ ve speciálním okně, které vám bude zobrazeno:

Po stisku tlačítka **Start** počkejte, až se pole okolo věty orámuje červeně a začnete diktovat do mikrofону větu, kterou vidíte. Čtete přirozeně.

V průběhu čtení adaptačních vět je možné program ovládat pouze klávesou **Enter**. Po jejím stisknutí se kurzor vždy přesune na tlačítko, které bude nejpravděpodobněji nutné stisknout v následujícím kroku adaptace dalším stisknutím klávesy **Enter**.

Pokud dokončíte adaptaci a v programu NEWTON Dictate si zvolíte, aby systém pracoval s vytvořeným adaptovaným hlasovým profilem, je velice důležité, abyste s programem v tu chvíli pracovali vždy pouze Vy. Rozpoznávání řeči s parametry přizpůsobenými na jiného uživatele, než který ve skutečnosti zrovna diktuje, dává totiž obecně velmi špatné výsledky. Pokud si tedy diktovací program přijde vyzkoušet do Vaší kanceláře například některý z kolegů, nezapomeňte mu přepnout hlasový profil na obecný mužský či ženský!

4.2 Problémy s adaptací - příčiny a řešení

Během adaptace se program snaží automaticky poznat, zda byla daná adaptační věta přečtena správně. Pokud tomu tak není, nechá vás program větu dvakrát zopakovat a pak přeskočí na další. Při velkém počtu přeskočených vět je zobrazena varovná hláška, že adaptace nepokračuje zdárně.

Důvody pro to jsou nejčastěji dva:

1. Je špatně nakonfigurována zvuková karta počítače, případně je špatně připojený mikrofon.

Doporučujeme zkusit funkčnost mikrofону v jiné aplikaci zaznamenávající zvuk, např. v aplikaci *Záznam zvuku* (Start -> Programy -> Příslušenství -> Zábava -> Záznam zvuku). Pokud není mikrofon funkční, obraťte se na správce systému.

2. Máte nesprávně umístěný mikrofon před ústy nebo nesprávně diktujete, například děláte mezi jednotlivými slovy příliš velké pauzy.

V tomto případě doporučujeme znovu si přečíst kapitolu 1.

Pozn.: Kompletní seznam vět pro hlasovou adaptaci je uveden v Příloze A.

Nový hlasový profil je k dispozici až po vypnutí a opětovném zapnutí aplikace NEWTON Dictate. Program nabízí k použití pouze hlasové profily, u nichž byla úspěšně dokončena adaptace hlasu.

5 Pravidla diktování

Pokud vám pravidla diktování nějakým způsobem nevyhovují (např. uvítali byste nové zkratky slov, které program automaticky nezkracuje, nové znaky, které program neumí a další poznámky ke zlepšení funkčnosti), prosím, napište nám na v2t@diktovani.cz.

5.1 Obecná pravidla diktování

Systém **NEWTON Dictate** přepisuje mluvenou řeč do jednotlivých slov. Každá posloupnost rozpoznáných slov je poté zpracována speciálním modulem, který slova upraví do formátu běžně používaného v dané oblasti.

Například následuje-li za posloupností slov označujících číslovky slovo „Kč“, jsou tato slova vypsána na obrazovku jako číslice, řády odděleny tečkou a vše zakončeno symbolem „,- Kč“.

V průběhu diktování je třeba dodržovat několik hlavních zásad (viz. kapitola 1) a používat celkem přirozená diktovací pravidla popsaná dále.

Nejobecnější pravidlo pro diktování zní, že systém **rozpoznává lépe delší fráze**. Je proto mnohem lepší vyslovovat například termín o.s.ř. jako „*občanský soudní řád*“ než pouze „*osř*“.

Během diktování je dále nutné diktovat všechna interpunkční znaménka slovy: „*tečka*“, „*čárka*“, „*dvojtečka*“, „*otazník*“ nebo „*středník*“.

Kromě celých slov **je možné diktovat také po jednotlivých znacích**. Mezi jednotlivé znaky pak systém nevkládá mezeru, ta je vložena až při nadiktování slova „*MEZERA*“.

Vzhledem k tomu, že některé znaky se od sebe v češtině foneticky jen velmi málo liší (např. „*pé*“, „*té*“ a „*bé*“), nelze diktovat jednotlivé znaky jen jako hlásky, ale **je třeba používat českou znakovací abecedu** viz. 5.11 *Používaná hláskovací abeceda*.

Ačkoliv lze po znacích nadiktovat libovolný slovní tvar, tak vzhledem k tomu, že používání znakovací abecedy je pro diktování dlouhých slov nepraktické, **doporučujeme vám, abyste si přidali slovní tvary, které systém nezná nebo špatně rozpoznává, do vašeho uživatelského slovníku** (kapitola 3.8.1 *Hlasová makra*). Budete pak moci nadiktovat slovy vše potřebné.

Následuje několik příkladů diktování po znacích:

textová podoba

fonetická podoba

RZ: 5L7 5262 *erzet dvojtečka pět znak Ludvík sedm MEZERA pět dva šest dva*

na letních OH *na letních znak Oto znak Helena*

firma JaJ s.r.o. *firma znak Josef znak malý Adam znak Josef eseró*

Při diktování posledního z příkladů „firma JaJ s.r.o.“ je vhodné držet se pravidla, že systém rozpoznává lépe delší slova a frázi nadiktovat jako:

„firma znak Josef znak malý Adam znak Josef společnost s ručením omezeným“

5.2 Speciální symboly

textová podoba

fonetická podoba

” *uvozofky dole*

“ *uvozofky nahoře*

/ *lomeno*

(..... *závorka*

) *konec závorky*

... *tři tečky*

vynechat mezeru mezi slovy nebo znaky *mezera*

udělat nový odstavec *nový odstavec*

vložit znak **tabulátor**, odsazení definovaného počtu

znaků, přesun na další pole ve formulář *tabulátor*

5.3 Čísla obecně

Pro diktování čísel platí stejná pravidla, jako pro diktování částek. Pokud neřeknete slovo „káče, EUR atd.“ neobjeví se symbol ,-

Delší čísla můžete diktovat i po jednotlivých číslicích nebo dvojčíslech, program je v tom případě bude sám spojovat:

textová podoba

fonetická podoba

7022 *sedm tisíc dvacet dva nebo sedmdesát dvacet dva*

485622011 *čtyřicet osm padesát šest dvacet dva nula jedenáct
nebo čtyři osm pět šest dva dva nula jedna jedna*

48 56 22 011 čtyřicet osm *mezero* padesát šest *mezero* dvacet dva
mezero nula jedenáct

5.4 Číslování odstavců

Odstavce je možné číslovat

a) pomocí římských číslic:

textová podoba

fonetická podoba

I. římská jedna tečka

II. římská dva tečka

atd.

L. římská padesát

atd.

C. římská sto

b) pomocí arabských číslic:

V tomto případě je diktování přirozené, například „jedna tečka“.

5.5 Peněžní částky

Číslovku 2 diktujte jako „dva“ nikoli „dvě“ (plete se s „devět“ nebo „pět“).

Částky diktuje přirozeně:

textová podoba

fonetická podoba

1.357.022,- Kč milion tři sta padesát sedm tisíc dvacet dva korun
nebo milion tři sta padesát sedm tisíc dvacet dva káče

11228,20,- Sk jedenáct tisíc dvě stě dvacet osm celých dva
slovenských korun nebo
jedenáct tisíc dvě stě dvacet osm celých dva eská

1002,- USD..... tisíc dva úesdé

Pouze pokud za slovem tisíc či milion nenásleduje již žádné číslo, musíte přidat slovo **jeden**,

1000,- EUR..... **jeden** tisíc eur nebo **jeden** tisíc euro

jinak systém vytiskne slovy například „tisíc korun“.

S diktováním částek souvisí zkratky:

p.a. *peránum* nebo *péa*

RPSN..... roční procentní sazba nákladů nebo erpéesen

DPH..... dépéhá

% procento

5.6 Časové údaje

Časové údaje zakončené slovy „hodin, hodiny...“ se samy zformátují s dvojtečkou uprostřed:

textová podoba

fonetická podoba

ve 3:02 hodiny ve tři nula dva **hodiny**

ve 3:02 ve tři **dvojtečka** nula dva

5.7 Tituly a hodnosti

Přepis titulů je v principu nejednoznačná úloha, neboť je obecně velmi obtížné určit, v jaké situaci má být například slovo „profesor“ vytisknout jako Prof. nikoli jako profesor. Pokud by se na druhou stranu tituly vyslovovaly krátce, neměl by je systém šanci dobře rozpoznávat (Mgr. vs MgA. apod.).

Doporučujeme proto, přidat si do uživatelského slovníku jméno konkrétní osoby i s jejím konkrétním titulem pod výslovností např. „makrosvědék“ apod.

textová podoba

fonetická podoba

titul	upřednostňovaná forma výslovnosti	další možnost
-------	-----------------------------------	---------------

Bc.	<i>bakalář</i>	<i>bécé</i>
----------	----------------------	-------------

BcA.	<i>bakalář umění</i>	
-----------	----------------------	--

CSc.	<i>kandidát věd</i>	<i>céescé</i>
-----------	---------------------------	---------------

DiS.	<i>diplomovaný specialista</i>	
-----------	--------------------------------	--

Doc.	<i>docent</i>	<i>doc</i>
-----------	---------------------	------------

DrSc.	<i>doktor věd</i>	
------------	-------------------	--

Ing.	<i>lnk</i>	
-----------	------------	--

JUDr.	<i>judr</i>	
------------	-------------	--

MDDr.	<i>doktor zubní medicíny</i>	
------------	------------------------------	--

MgA.	<i>magistr umění</i>	
-----------	----------------------	--

Mgr.	<i>magistr</i>	<i>emgéer</i>
-----------	----------------------	---------------

MUDr.	<i>mudr</i>	
------------	-------------	--

MVDr.	<i>doktor veterinární medicíny</i>	
------------	------------------------------------	--

PaeDr.	<i>doktor pedagogiky</i>	
-------------	--------------------------	--

PharmDr.	<i>doktor farmacie</i>	
---------------	------------------------	--

PhD.	<i>píejčdý</i>	<i>péhádé</i>
-----------	----------------------	---------------

PhDr. *doktor filozofie*
PhMr. *magistr farmacie*
Prof. *profesor**prof*
RNDr. *doktor přírodních věd**erendéer*
RSDr. *doktor sociálních věd*
titul **upřednostňovaná forma výslovnosti**
ThDr. *doktor teologie*
ThMgr. *magistr teologie*

Uvedené zkratky lze nadiktovat i v ženském rodu a druhém pádu, tj. například „*doktorka filosofie*“, „*doktora filosofie*“ a „*doktorku filosofie*“.

5.8 Obchodní společnosti

O přepisu zkratk typů společností platí to, co o přepisu titulů. Situace je navíc horší v tom, že společnosti mohou být v obchodním rejstříku zapsány různým způsobem, který je nutné respektovat.

Doporučujeme proto, přidat si do uživatelského slovníku jméno konkrétní společnosti přesně dle obchodního rejstříku pod výslovností např. „*makrofirmajedna*“ apod.

textová podoba

fonetická podoba

zkratka	upřednostňovaná forma výslovnosti	další možnost
s.r.o.	<i>společnost s ručením omezeným</i>	 <i>eseró</i>
a.s.	<i>akciová společnost</i>	 <i>áes</i>
v.o.s.	<i>veřejná obchodní společnost</i>	
k.s.	<i>komanditní společnost</i>	
Ltd	<i>eltédé</i>	 <i>eltýdý</i>
GmbH	<i>géembéhá</i>	
s.p.	<i>státní podnik</i>	

S obchodními společnostmi souvisí zkratky:

textová podoba

fonetická podoba

zkratka	upřednostňovaná forma výslovnosti	další možnost
IČ	<i>ícé</i>	 <i>identifikační číslo</i>
IČO.....	<i>ičo</i>	 <i>identifikační číslo organizace</i>
DIČ.....	<i>déičé</i>	 <i>daňové identifikační číslo</i>

5.9 Zákony, paragrafy, odstavce, písmena

Zákony, paragrafy, písmena i odstavce lze diktovat běžným způsobem:

textová podoba

fonetická podoba

§ 237 odst. 1 písm c) o.s.ř. *paragraf dvě stě třicet sedm odstavců jedna písmeno cé občanského soudního řádu*

Pouze některá písmena mohou konkrétním osobám činit problémy, neboť například „písmenobé” je foneticky velmi podobné s „písmenodé”. Pro odlišení je proto vhodné používat znakovací abecedu a systém diktování bude spolehlivější:

§ 237 odst. 1 písm c) *paragraf dvě stě třicet sedm odstavců jedna písmeno Cyril*

Pokud je některé písmeno součástí čísla paragrafu, diktuje se, aby šly oba případy odlišit, použitím znakovací abecedy jako

§ 243d odst. 1 *paragraf dvě stě čtyřicet tři znak_David odstavců jedna*

přičemž program sám mění velké příslušný znak na malý. Čili zde není nutné diktovat „znak malý David”, ale stačí pouze „znak David”.

Pozn.: tato pravidla se týkají pouze specifických slovníků (justiční, advokátní, apod.)

5.10 Spisové značky a čísla jednací

Kromě toho, že můžete přidat spisovou značku, která se týká právě diktovaného rozsudku, do svého uživatelského slovníku, například pod výslovností „makrospisová značka“, je možné spisové značky diktovat i obecně.

Příklady diktování jsou uvedeny v následující tabulce. Během diktování je třeba používat klíčové slovo **rejstřík**. Vzhledem k velké fonetické podobnosti jednotlivých rejstříků (například As versus Az), je nutné diktovat je pomocí hláskovací abecedy (viz. 5.11 Používaná hláskovací abeceda), ale nemusí se říkat slovo znak:

textová podoba

fonetická podoba

sp.zn. 5 Td 22/2008 *spisová značka pět rejstřík*

Tomáš David dvacet dva...

č.j. Co 241/2000-64 *číslo jednací rejstřík Cyril Oto...*

Jak je vidět i z předchozích příkladů, během diktování se nemusí brát zřetel ani na velikost jednotlivých znaků. U všech běžných rejstříků z oblasti soudnictví (<http://iuridictum.pecina.cz/>) je totiž automaticky prováděno jejich formátování co do velikosti. Například je tak automaticky vytisknuto velké „C“ a malé „o“ v rejstříku Co po vyslovení sousloví „rejstřík Cyril Oto“.

Podporovány jsou i spisové značky Ústavního soudu:

sp.zn. Pl. ÚS 15/98..... *spisová značka plénum rejstřík ústavní*

soud patnáct lomeno devadesát osm

sp.zn. III. ÚS 29/2000..... *spisová značka římská tři tečka rejstřík ústavní*

soud dvacet devět lomeno dva tisíce

Použitím znakovací abecedy a obecných pravidel pro diktování po jednotlivých znacích je zároveň možné nadiktovat v podstatě libovolnou spisovou značku, aniž by člověk používal klíčové slovo rejstřík:

sp.zn. 5 Tdo 22/2008 *spisová značka pět mezera znak Tomáš znak*

malý David znak malý Oto mezera dvacet

dva tisíce osm

č.j. 1-PuK241/2-64..... *číslo jednací jedna pomlčka znak Petr znak malý*

Urban znak Karel dva čtyři jedna lomeno dva

pomlčka šedesát čtyři

Pozn.: tato pravidla se týkají pouze specifických slovníků (justiční, advokátní, apod.)

5.11 Používaná hláskovací abeceda

Pokud chcete nadiktovat malé písmenko, vyslovte dohromady například „znakmalýadam“ či „znakmalábožena“.

Při diktování rejstříků a písmen jednotlivých paragrafů a odstavců zákonů, se slovo znak nahrazuje přirozenějším tvarem rejstřík („rejstřík Cyril“) nebo písmeno („písmeno Cyril“).

znak

fonetická podoba

znak

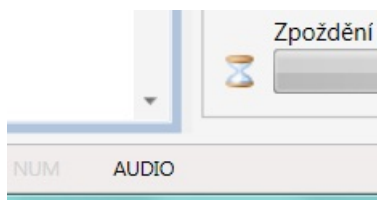

fonetická podoba

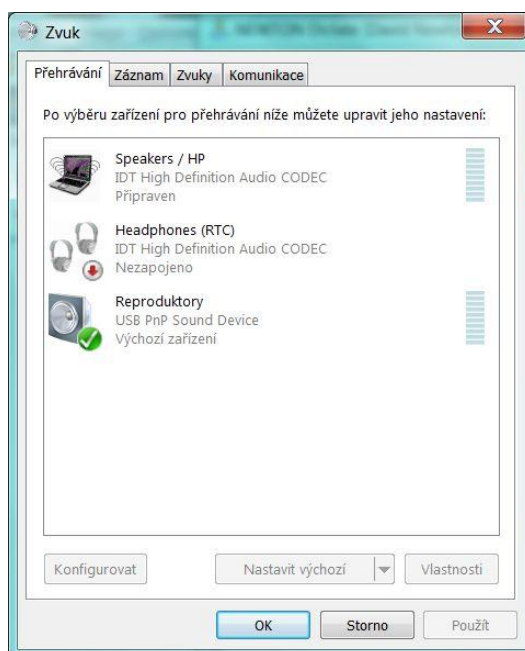
A	znak adam	N	znak norbert
Á	znak adam s čárkou	Ň	znak nina
B	znak božena	O	znak oto
C	znak cyril	Ó	znak oto s čárkou
Č	znak čeněk	P	znak petr
D	znak david	Q	znak kvído
Ď	znak d'áblice	R	znak rudolf
E	znak emil	Ř	znak řehoř
É	znak emil s čárkou	S	znak svatopluk
Ě	znak emil s háčkem	Š	znak šimon
F	znak františek	T	znak tomáš
G	znak gustaf	U	znak urban
H	znak helena	Ú	znak urban s čárkou
CH	znak chrudim	Ů	znak urban s háčkem
I	znak ivan	V	znak václav
Í	znak ivan s čárkou	W	znak dvojité vé
J	znak jozef	X	znak xaver
K	znak karel	Y	znak ypsilon
L	znak ludvík	Z	znak zuzana
M	znak marie	Ž	znak žofie

6 Nastavení hlasitosti mikrofonu ve Windows

Hlasitost mikrofonu můžete zkontrolovat nebo upravit ve Windows po dvojitém kliknutí na slovo AUDIO ve spodním panelu NEWTON Dictate, kdy se otevřou dialogová okna ovládacích panelů audiozařízení.

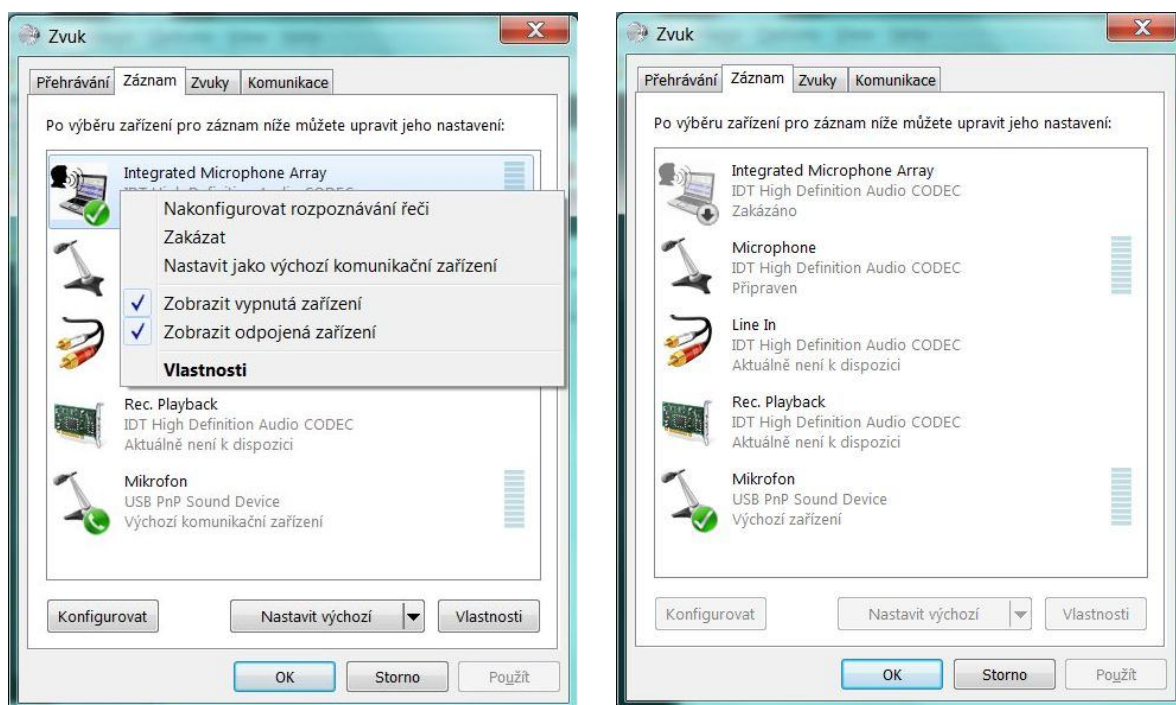
6.1 Nastavení pro Windows 7 a Windows Vista

V okně **Zvuk** vyberte kartu **Záznam**.

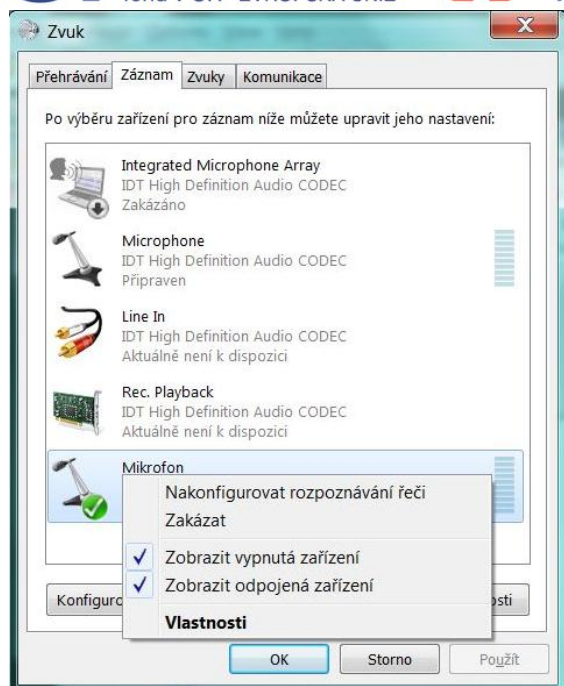
Zkontrolujte seznam záznamových zařízení, zda kromě mikrofonu, do kterého chcete diktovat není aktivní ještě další mikrofon nebo mikrofony, které by pravděpodobně zkreslily kvalitu záznamu.

Na obrázku jsou aktivní dva mikrofony: *Integrated Microphone Array* (integrovaný mikrofon notebooku) a *Mikrofon USB PnP Sound Device* (to je mikrofon, do kterého chcete diktovat). První z nich tedy musíte zakázat. Najed'te myší na položku prvního mikrofonu, stiskněte pravé tlačítko a zvolte **Zakázat**.

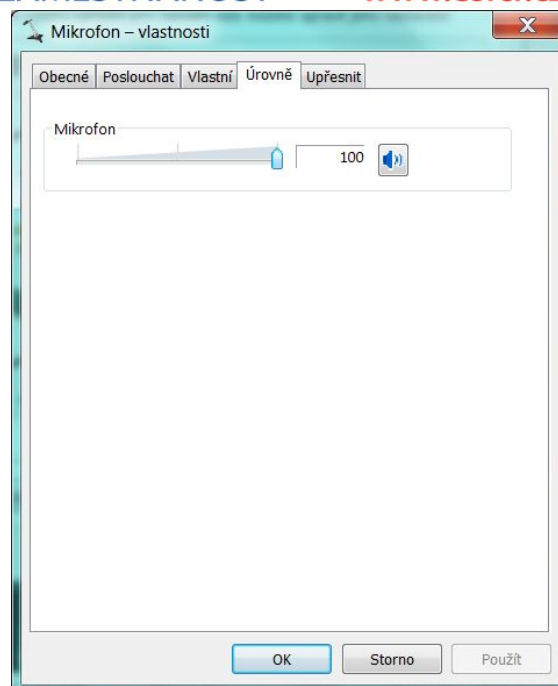

Dialog pro zakázání mikrofону

Zkontrolujte, zda je správně nastavená dostatečná úroveň hlasitosti mikrofону. Najed'te myši na položku prvního mikrofónu, stiskn'te pravé tlačítko a zvolte **Vlastnosti**. Zvolte kartu **Úrovn't**. Na obrázku je nastavena úroveň hlasitosti mikrofónu 100% (plná hlasitost).

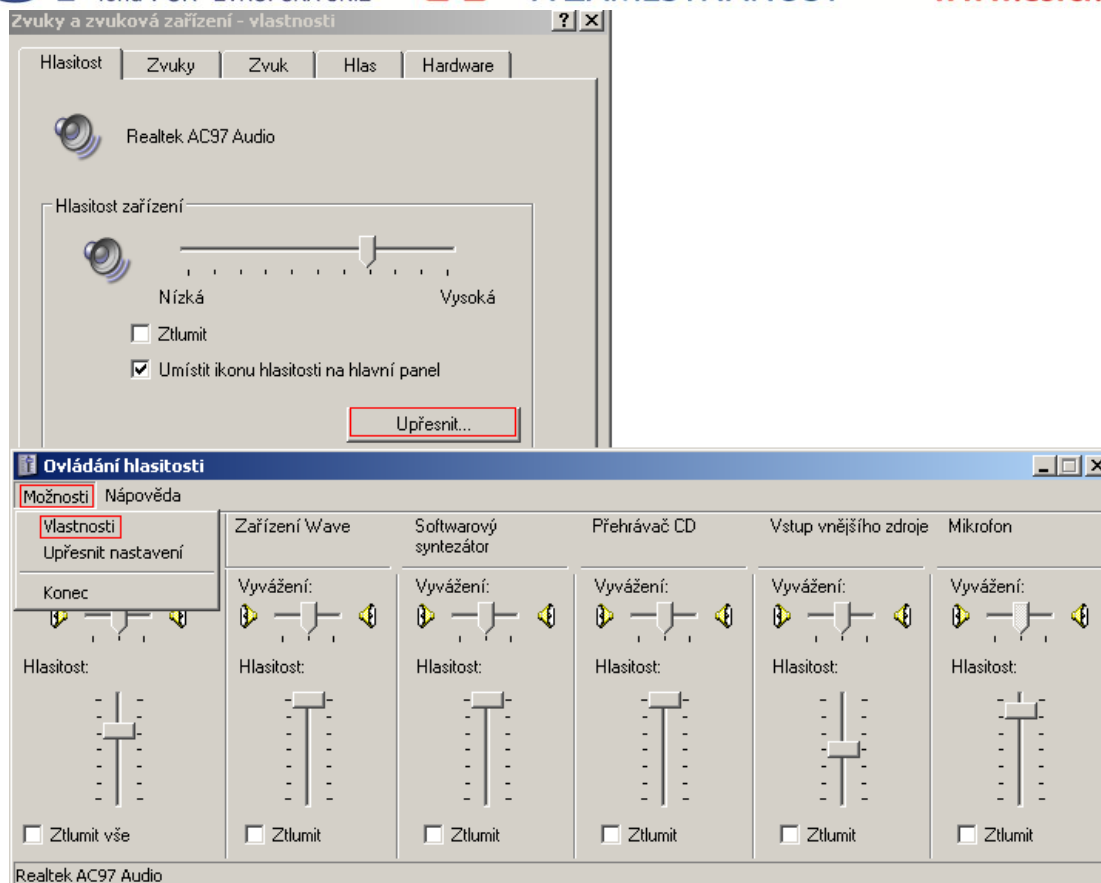
Dialog pro vlastnosti mikrofonu

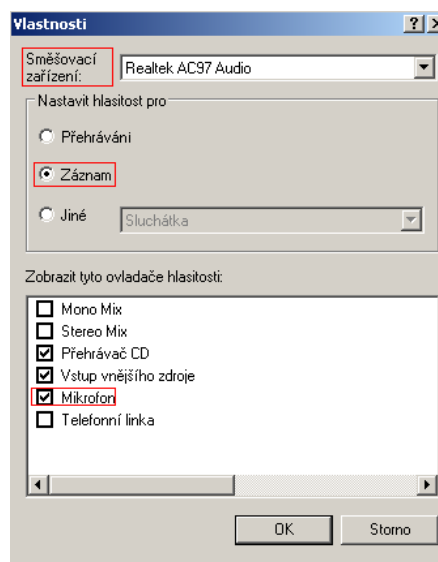
Nastavení úrovně mikrofonu

6.2 Nastavení pro Windows XP

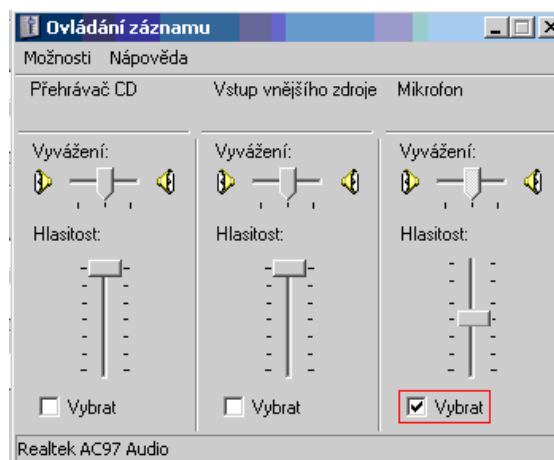
Na kartě **Hlasitost** zvolte možnost **Upřesnit**. Otevře se karta s ovládáním hlasitosti, v menu **Možnosti** zvolte **Vlastnosti** (viz. následující obrázek).

Vyberte zařízení odpovídající Vaší zvukové kartě, zaškrtněte políčko **Záznam**, vyberte mikrofon a stiskněte tlačítko **OK**.

Na kartě **Ovládání záznamu** by měl být jako zdroj vybrán mikrofon. Pokud tomu tak není, vyberte ho ručně zaškrtnutím políčka ☒ **Vybrat** upravte hlasitost (zesílení mikrofonu).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

7 Poznámky k NEWTON Dictate verze 2.7

Nové funkce:

7.1 *Horní a dolní index*

V textu je nově možné používat horní a dolní index, který se využívá při psaní vzorců nebo jednotek.

7.2 *Změna barvy písma*

Pro zvýrazňování vybraných částí textu je k dispozici nová funkce změny barvy písma, která změní barvu písma textu na základě vybrané barvy z dialogu vedle nastavení velikosti písma.

8 Přílohy

8.1 Příloha A - seznam vět hlasové adaptace

Přepis diktované řeči je pro zkušeného člověka snadná věc

Pro počítač je to však naopak velmi složitá úloha

Člověk může využívat svůj intelekt ČÁRKA aby pochopil a správně přepsal i hůře srozumitelnou řeč

Počítači taková inteligence a schopnost abstraktního myšlení schází

Rozhoduje se pouze na základě analýzy zvukového záznamu a daného slovníku

Při převodu mluveného slova na textovou podobu hraje důležitou roli také dobrá a plynulá výslovnost

Z hlediska počítače je dále nejvhodnější rozdělit diktovaný text do pasáží

Každá z nich by měla obsahovat několik slov vyslovených plynule za sebou

Je třeba také vědět ČÁRKA že program zaznamenává a analyzuje každý zvuk ČÁRKA například zakašlání

Na druhou stranu je diktovací program vždy připraven plnit svou úlohu

Většinou je při přepisu také mnohem rychlejší ČÁRKA než jak píše většina lidí na klávesnici

Přesnost přepisu diktování je dále možné zvýšit adaptací na hlas konkrétního uživatele

Během adaptace ČÁRKA kterou právě provádíte ČÁRKA je analyzován Váš hlas

Počítač se na něj díky tomu přizpůsobí a rozpoznávání by pak mělo být přesnější

Pro účely adaptace budete nyní číst další věty vybrané z různých oblastí života

Žalobou ze dne devátého desátý dva tisíce osm se žalobce domáhal zaplacení dlužné částky TEČKA

Žalobce byl vlastníkem domu ČÁRKA v němž měla žalovaná dle nájemní smlouvy právo užívat byt

Žalovaný navrhl žalobu o vypořádání společného jmění manželů zamítnout TEČKA

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Číslo jednací rejstřík Céó devadesát pět lomeno dva tisíce dva pomlčka padesát

Zprávou ze dne dvacátého třetího února bylo prokázáno ČÁRKA že byla přezkoumána stížnost

Dne čtvrtého pátý dva tisíce sedm podala žalobkyně k soudu žalobu o rozvod manželství TEČKA

Žalovaní jsou povinni zaplatit žalobci částku sto dva tisíc korun TEČKA NOVÝ ODSTAVEC

O nákladech řízení soud rozhodl podle paragrafu dvě stě sedmdesát jedna občanského soudního řádu

Matka podala návrh na úpravu výchovy a výživného na dobu po rozvodu manželství rodičů

Návrh odůvodnila tím že pro neshody v manželství podala u soudu žádost o rozvod NOVÝ ODSTAVEC

Soud rozhodl podle paragrafu dvacet šest odstavce tři zákona o rodině TEČKA

Rozhodnutí soudu o výkonu rodičovské zodpovědnosti k dítěti může být nahrazeno dohodou rodičů

Oprávněný podal návrh na nařízení exekuce a pověření soudního exekutora k jejímu provedení

Paragraf čtyřicet čtyři ČÁRKA zákona číslo sto dvacet lomeno dva tisíce jedna sbírky

Odsouzený vykonává ve Věznici Rýnovice trest odnětí svobody ČÁRKA a podal žádost o podmíněné propuštění

Matka nyní podala návrh na zvýšení výživného ČÁRKA se kterým otec nesouhlasil

Soud proto výkon zastavil podle paragrafu tři sta dvacet šest znak_Adam občanského soudního řádu

Obžalovaný se ke spáchání činu doznal ČÁRKA popsal jeho průběh a s kým se skutku dopustil

Trest byl uložen podle paragrafu čtyřicet devět odstavce jedna a padesát odstavce dva trestního zákona

Obžalovaný nerespektuje rozhodnutí soudu ČÁRKA proto mu byl trest znovu uložen

Obhájce podal návrh v souladu s paragrafem sto padesát jedna odstavce dva trestního řádu

Na základě provedení dokazování dospěl soud k závěru že došlo k zásadní změně poměrů

Soud proto věc projednal a rozhodl bez účasti opatrovníka žalované TEČKA NOVÝ ODSTAVEC

Trest byl uložen rozhodnutím spisová značka jedna rejstřík Té padesát jedna LOMENO dva tisíce pět

Předvolání k jednání jim bylo doručeno v souladu s paragrafem čtyřicet šest odstavec tři

Podle názoru navrhovatelů je nezbytné aby situace psychické pohody a výchovy chlapce byla řešena okamžitě

Dle paragrafu čtyřicet devět odstavec tři vyhlášky sto sedmdesát pět lomeno dva tisíce sbírky

Podle paragrafu osmdesát čtyři je k řízení příslušný obecný soud účastníka proti němuž návrh směřuje

Usnesením číslo jednací pět rejstřík Cyril Oto sto čtyřicet čtyři lomeno dva tisíce šest pomlčka dva

Stěžovatel podal proti tomuto rozsudku v zákonné lhůtě kasační stížnost

Nezákonnost je spatřována v nesprávném posouzení právního výkladu pojmu globální záruka

Od závěrů učiněných ve výše uvedených rozsudcích se není důvod odchýlit ani v projednávané věci

Proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu je dovolání přípustné

Soudní znalec z oboru soudního lékařství uvedl že smrt zraněného muže byla neodvratitelná

Obžalovaný se u soudu doznal ale obhájce nepovažoval vinu svého klienta za tak zásadní

Státní zástupkyně ovšem považuje chování obžalovaného za společensky velmi nebezpečné

Rozsudek není pravomocný protože obě strany si ponechaly lhůtu na rozmyšlenou

Citované záznamy rozhovorů mezi všemi stranami si příliš neodpovídaly

Až dosud většina obžalovaných i svědků tvrdila že se s ostatními příliš nezná

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

Do vedlejšího bytu se přestěhovali nedávno což vůbec nechápu řekla sousedka TEČKA

O plánované rošádě předních ligových hráčů byla uskutečněna džentlmenská dohoda

Teplá fronta totiž dospěje ke svému vrcholu a dají se čekat teploty okolo třiceti stupňů

Byl velice ambiciózní ale skončil v narkóze po zánětu lymfatických uzlin

O talentovaného obránce se zajímá Sparta ale její nabídku se snaží přetrumfnout i mužstva z Anglie

Brankář chce hrát v Itálii protože zde bude mít v průběhu angažmá veškerý komfort

Informace od jeho maminky předznamenala Pavlovy problémy TEČKA NOVÝ ODSTAVEC

Pro návrh hlasovalo devadesát procent přítomných poslanců na prosazení to však nestačilo

Lustrační zákony brání od počátku devadesátých let aby bývalí funkcionáři zastávali významné funkce

Na základě dalšího vyšetřování však může být právní kvalifikace změněna na ublížení na zdraví

Čekáme na výsledky pitvy která přesně určí jak byl útok veden a proč druhá medička zemřela

Propuštění lidé musí podle zákona dostat na odchodnou pět měsíčních platů

Přijdou však o peníze protože vláda chce zrušit neobsazené tabulkové posty

Nadaci předsedá španělský premiér a politické a intelektuální špičky

Konkrétní aktivity se zatím s ministerstvem zahraničí domlouvají

Padesátiletý policista se před soudem hájil tím že o plánu nic nevěděl

Věděl přesně co chceme dělat a požadoval provizi z vybraných peněz

Ukázal služební odznak a za padělky výrobců renomovaných značek chtěl deset tisíc korun

Pobřežní hlídka vyslala remorkér aby zabránil tragédii TEČKA

Podle něj by tankery měly plout nejméně padesát námořních mil od pobřeží

Arktické pobřeží Norska je největším evropským hnízdištěm mořských ptáků

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Muž přesto utrpěl popáleniny na devadesáti procentech těla

Tím se podle něj vyloučil politický motiv a jde o pokus o sebevraždu

Představitelé tří skupin údajně dojednali podmínky v syrském Damašku

Byl to famózní gólman a nechápu jak mohl pustit takový laciný gól

Povstání se účastní jeho ozbrojená složka a brigády mučedníků

Palestinští mladíci zaútočili na stanoviště izraelské armády u tohoto města

Před budovou banky se srazily dvě tramvaje plné cestujících

Neštěstí se odehrálo třicátého listopadu dva tisíce dva krátce po půlnoci v Peci pod Sněžkou

Potom však nezastavil a s rozbitým čelním sklem ujížděl dál

Řídil opilý a zavinil střet s chodcem kterého bohužel usmrtil

Neměl také snahu nahradit alespoň minimálně způsobenou škodu a nekontaktoval pozůstalé

Obžalovaný zrovna projížděl kolem nepovolenou rychlostí a muže porazil

Dechová zkouška jasně ukázala že policista před jízdou pil TEČKA

Stroj se po dopadu těsně vedle obytného domu rozpůlil TEČKA

Naštěstí pro cestující se utrhly přední dveře kterými lidé prchli

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Vaše poznámky: